

TALOUSARVIO 2021

TALOUSSUUNNITELMA 2022-2023

#palapartiisia

PARGAS

PARAINEN

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAYMPÄRISTÖN ANALYSOINTI	3
PARAISTEN KAUPUNGIN STRATEGIA	5
PARAISTEN KAUPUNGIN TALOUSNÄKYMÄT	6
VUODEN 2021 KONSERNITAVOITTEET	15
TULOSLASKELMA	17
RAHOITUSLASKELMA	18
NETTOMÄÄRÄRAHAT VASTUUALUEITTAIN JA TOIMIALOITTAIN/OSASTOTTAIN	19
KÄYTTÖTALOUS	20
VAALIT	20
TILINTARKASTUS	21
KONSERNIPALVELUT	23
SIVISTYSOSASTO	61
SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO	80
YMPÄRISTÖOSASTO	100
YHTEENVETO	115
TASEYKSIKKÖ VESIHUOLTOLAITOS	116
INVESTOINTIEN TALOUSARVIO	118

TULOT

VEROTULOT

70,3

MILJOONAA EUROA

VALTIONOSUUDET

31,6

MILJOONAA EUROA

TOIMINTATULOT

31,7

MILJOONAA EUROA

MENOT

HENKILÖSTÖ

51,8

MILJOONAA EUROA

OSTOPALVELUT

53,6

MILJOONAA EUROA

MUUT MENOT

23

MILJOONAA EUROA

AVAINLUVUT

VUOSIKATE

4,5

MILJOONAA EUROA

LAINAKANTA

3 235

€/ASUKAS

**NETTO
INVESTOINNIT**

7,6

MILJOONAA EUROA

VÄESTÖ

15 041

9/2020

TULOVEROPROSENTTI

20,5 %

TYÖTTÖMYYSASTE

7,6 %

9/2020

TOIMINTAYMPÄRISTÖN ANALYSOINTI

Yleinen talouskatsaus

Koronaepidemia ja sen kehittyminen ovat varjostaneet maailmantaloutta suuren osan vuotta 2020. Pandemian vuoksi maailmanlaajuisesti käyttöön otetuilla rajoituksilla on ollut erittäin vakavia vaikutuksia talouskasvuun. Vuonna 2019 Suomen bruttokansantuote (BKT) kasvoi 1,1 prosenttia. Valtiovarainministeriö ennustaa Suomen talouden supistuvan 4,5 prosenttia vuonna 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus ja yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua. Julkinen velka kasvaa nopeasti vuoden 2020 aikana. Työllisyys supistuu 2 prosenttia ja työllisyysaste laskee 71,2 prosenttiin. Työllisyyden lasku ja lomautettujen suuri määrä nostavat työttömyysasteen 8 prosenttiin.

Julkisten menojen ennustetaan kasvavan vuonna 2021. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,6 prosenttia vuonna 2021 ja 1,7 prosenttia vuonna 2022. Työllisten määrä laskee edelleen hieman vuonna 2021, jolloin työllisyysasteen arvioidaan olevan 71,0 prosenttia. Pahimmillaan tulevien vuosien kasvun ennustetaan olevan huomattavasti odotettua heikompaa usean vuoden ajan. Talouden näkymät sekä Suomessa että maailmantaloudessa ovat edelleen hyvin epävarmat. Tämänhetkiset talousennusteet perustuvat siihen, että koronaepidemia hidastuu syksyllä 2020 ja ettei epidemia muodostu yhtä laajaksi kuin keväällä 2020.

Koronavirustilanteesta johtuva taloudellinen taantuma ja toimenpiteet epidemian aiheuttamien haittojen vähentämiseksi lisäävät merkittävästi julkisen talouden alijäämää vuonna 2020. Alijäämän arvioidaan olevan noin 17,8 miljardia euroa. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen on kääntynyt voimakkaaseen kasvuun ja nousee vuonna 2020 yli 10 prosenttiyksiköllä noin 70 prosenttiin.

Alkuvuoden 2020 aikana on solmittu merkittävä määrä uusia työehtosopimuksia. Nimellispalkkoja on sovittu korotettavaksi keskimäärin vajaat 1,5 prosenttia.

	2018	2019	2020**	2021**	2022**
BKT, miljardia euroa	234	241	233	242	250
Vienti, % **	1,5	2,9	2,9	2	2
Työllisyysaste, %	71,7	72,5	71,2	71	71,5
Työttömyysaste, %	7,4	6,7	8	8,2	8
Lyhyet korot (3 kk, Euribor), %	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4	-0,3
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 vuotta), %	0,7	0,1	-0,2	-0,1	-0,1

Lähde: Valtiovarainministeriö, syyskuu 2020

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus

Pääministeri Sanna Marinin hallitus on tehnyt esityksen sote-uudistukseksi. Uudistuksen tarkoituksena on integroida sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimi samaan organisaatioon 21 ns. hyvinvointialueella. Uudistuksen tavoitteena on kaikkien palvelujen saavutettavuus ja yhdenvertaisuus. Työvoiman saanti halutaan turvata ja palvelujen laatu taata tasapuolisesti maan kaikissa osissa. Tärkeänä tavoitteena on lisäksi hillitä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvua tulevaisuudessa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen järjestäminen, kehittäminen, ohjaus ja valvonta siirtyvät suunnitelmien mukaan hyvinvointialueille 1.1.2023. Parainen kuuluu Varsinais-Suomen hyvinvointialueeseen, joka on myös saanut erityisvastuun koko maan ruotsinkielisten palvelujen koordinoinnista.

Hyvinvointialueet rahoittaa pääosin valtio, joten verotulot siirtyvät kunnilta valtiolle. Yksittäisten hyvinvointialueiden rahoitus perustuu tarpeisiin, joissa otetaan huomioon myös hyvinvointialueen erityispiirteet. Määräytymisperusteita ovat asukasluke, kielelliset näkökohdat ja sairastavuus sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ym. Hyvinvointialueen päätöksentekuelimet ovat aluevaltuusto, aluehallitus ja tarkastuslautakunta. Kaksikielisillä hyvinvointialueilla on kansalliskielilautakunta. Jokaisella hyvinvointialueella on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueen palvelukseen. Myös henkilöstön, joka työskentelee yli 50 prosentin osuudella sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen toimintaa tukevissa tehtävissä, suunnitellaan siirtyvän hyvinvointialueen palvelukseen. Oppilashuollon suunnitellaan sisältyvän tulevaisuudessa kokonaan hyvinvointialueen organisaatioon.

Kuntien ja kuntayhtymien omaisuus siirtyy varoineen ja velkoineen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Mitä tulee kiinteistöihin, hyvinvointialue vuokraa sosiaali- ja terveydenhuollon tilat kunnilta ja kuntayhtymiltä 31.12.2025 asti, minkä jälkeen seuraa vuoden optio-oikeus. Kuntien irtain omaisuus siirtyy hyvinvointialueelle vastikkeetta.

Varsinais-Suomessa on käynnissä kaksi vapaaehtoista alueellista uudistuksen valmisteluhanketta: sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistus ja tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus. Molemmat hankkeet ovat saaneet valtion avustusta. Parainen osallistuu alueellisiin hankkeisiin aktiivisesti ja kehittää kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa esitetyn uudistuksen linjausten mukaisesti.

PARAISTEN KAUPUNGIN STRATEGIA

Paraisten kaupungin strategia ”*Paraisten kaupunki – Luova saaristo*” on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.12.2017 ja strategian toimintasuunnitelma vuosiksi 2018–2022 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.6.2018.

Strategian ensimmäisessä osassa esitellään yleiset tavoitteet.

Otamme vastuun ongelmista ja ratkaisemme ne.

Parainen on kaupunki, jossa tartumme ongelmiin aktiivisesti ratkaistaksemme ne. Luovuus ongelmanratkaisussa merkitsee sitä, että emme anna vaikeuksien nujertaa meitä, vaan jatkamme työtä löytääksemme uusia, parempia ratkaisuja.

Uskallamme kokeilla.

Olemme uteliaita, eteenpäin pyrkiviä ja ennakkoluulottomia. Uskallamme ottaa riskejä ja kokeilla uusia tapoja tehdä asioita. Epäonnistuminenkin on ok. Ellei uusi tapa heti toimi, voimme hioa sitä, kunnes siitä tulee sellainen kuin pitääkin, tai voimme etsiä toisenlaisen ratkaisun. Odottaminen on harvoin ratkaisu mihinkään.

Uskallamme olla erilaisia.

Paraisilla on kaunein saaristo, kukaan ei pysty kilpailemaan siitä kanssamme. Luova saaristo merkitsee sitä, että uskallamme luottaa vahvuksiimme ja uskallamme olla erilaisia. Sen sijaan, että kilpailisimme muiden keskenään samanlaisten kaupunkien kanssa, me haluamme korostaa niitä asioita, jotka tekevät meistä erilaisen.

Luovuus elää ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa.

Luova saaristo on sitä, mitä tapahtuu täällä asuvien ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa. Parainen on kaupunki, joka tukee luovuutta, uusia ideoita, yrittäjyyttä ja yhdistystoimintaa. Kaikkea sitä, joka tuo kaupunkiin luovuutta ja elämää.

Olemme aina olleet luovia.

Saaristo on aina ollut luova. Luovuus on meillä verissä – ihmiset eivät olisi muuten selviytyneet saaristossa. Nyt luovuus löytää uusia ilmenemismuotoja ja Parainen on kaupunki, jossa aktiivisuus, monipuolinen yhdistystoiminta ja kyläyhteisöllisyys leimaavat elämää. Toivotamme kaikki uudet paraislaiset avosylin tervetulleiksi.

Tervetuloa kotiin – tervetuloa mukaan!

Haluamme toivottaa Paraisille tervetulleiksi kaikki, jotka tuntevat haluavansa olla mukana rakentamassa tätä kaupunkia yhdessä meidän kanssamme. Luova saaristo merkitsee sitä, ettei pidä odottaa pääsevänsä valmiiksi katettuun pöytään. Sen sijaan saat olla mukana rakentamassa unelmiasi kaupunkia yhdessä meidän kanssamme. Luomme edellytykset sille, että voit rakentaa Paraisista omanlaisesi.

Strategian toisessa osassa nostetaan esiin viisi strategista painopistealuetta, joihin sisältyy yhteensä 41 toimenpidettä. Nämä viisi strategista painopistealuetta ovat:

- Aktiivista vapaa-aikaa vihreässä kaupungissa
- Tänne on helppo tulla
- Yksilölliset palvelut
- Lisää kaupunkimaisuutta
- Lisää luovuutta ja yrittäjyyttä

PARAISTEN KAUPUNGIN TALOUSNÄKYMÄT

Kuluva vuosi

Kaupungin talouskehitys on ollut negatiivista vuodesta 2017 lähtien. Vuosina 2018 ja 2019 tehtiin merkittävät miinustulokset, vuonna 2018 -2 miljoonaa euroa ja vuonna 2019 -5,4 miljoonaa euroa. Kaupungissa on suuri paine päästä toiminnassa tasolle, joka mahdollistaa tasapainoisen talouden, jossa kaupungin tuotot kattavat toimintakulut, ja joka antaa tilaa investoinneille. Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa ja tämä asettaa korkeat vaatimukset kaupungin vallitsevalle taloudelliselle tilanteelle sopeuttaa kaupungin toiminnot nopeasti tasolle, joka johtaa positiiviseen tulokseen. Sopeuttamisohjelman toteuttaminen ja jatkuva muutostyö on ensiarvoisen tärkeää.

Tammi-elokuun talouden toteuma osoittaa noin 800 000 euron alijäämää. Toimintatuottojen odotetaan jäävän noin 940 000 euroa budjetoitua pienemmiksi. Koronaepidemia on vähentänyt päivähoidomaksuista ja hammashoito- ja terveydenhoitomaksuista kertyneitä tuloja sekä vesihuoltolaitoksen tuloja. Kaupungin henkilöstökulujen toteuman odotetaan kasvavan noin 860 000 eurolla. Sosiaali- ja terveydenhuollossa arvioidaan syntyvän merkittäviä ylityksiä sekä henkilöstökulujen että ostopalvelujen osalta.

Verotuloennuste alittaa talousarvion yhteensä 2,6 miljoonalla eurolla. Suurin verotulojen lasku johtuu koronaepidemiasta ja Suomen haastavasta työllisyystilanteesta. Kunnallisverokertymän arvioidaan pienenevän 2,5 miljoonaa euroa ja yhteisöveron runsaat 100 000 euroa.

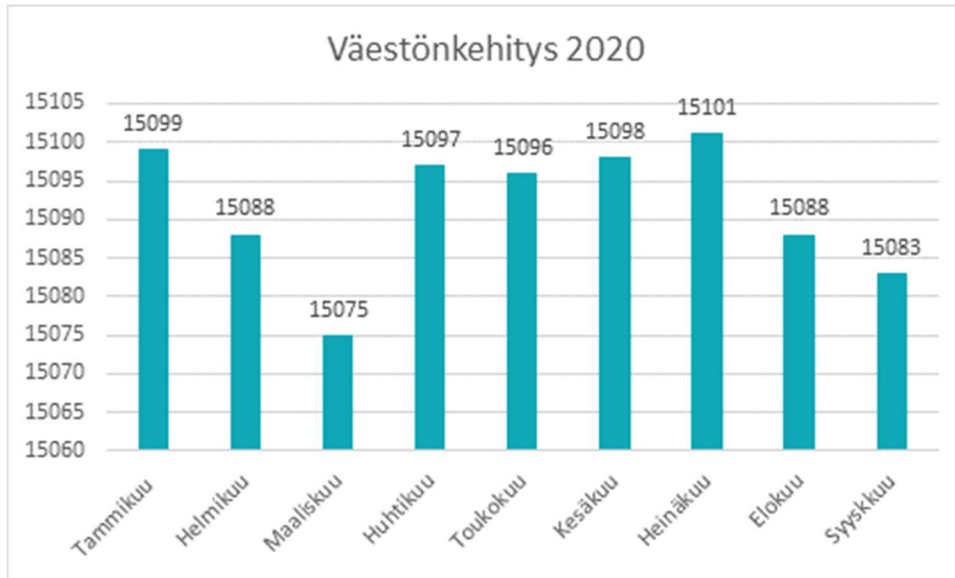
Kunnille suunnatut tukitoimet, joista hallitus vuoden aikana päätti, ovat lisänneet valtionosuuksia tuntuvasti. Paraisten kaupungin osalta tämä tarkoittaa sitä, että kaupunki saa valtionosuuksia noin 3,7 miljoonaa euroa enemmän kuin mitä täksi vuodeksi oli budjetoitu. Tämä valtionosuuksien korotus on kertaluonteinen.

Kaupungin asukkaat

Kaupungin väestönkehitys 2008–2019

Vuosi	Syntyneet	Kuollet	Nettomuutto	Asukasluku 31.12.	Muutos	Kumulatiivinen muutos
2008	118	184	90	15405	24	24
2009	145	171	125	15490	99	123
2010	164	183	29	15501	10	133
2011	138	169	41	15505	10	143
2012	165	159	51	15561	57	200
2013	151	167	-42	15507	-58	142
2014	121	165	29	15494	-15	127
2015	115	161	14	15457	-32	95
2016	131	171	-19	15398	-59	36
2017	111	198	-27	15285	-114	-78
2018	99	153	-18	15217	-72	-150
2019	95	187	9	15132	-85	-235

Kaupungin väestönkehitys on ollut negatiivista: syyskuussa 2020 Paraisten kaupungin asukasluku oli 15 083. Verrattuna tilanteeseen 31.12.2019, jolloin asukasluku oli 15 132, vähennystä on 49 henkilön verran.

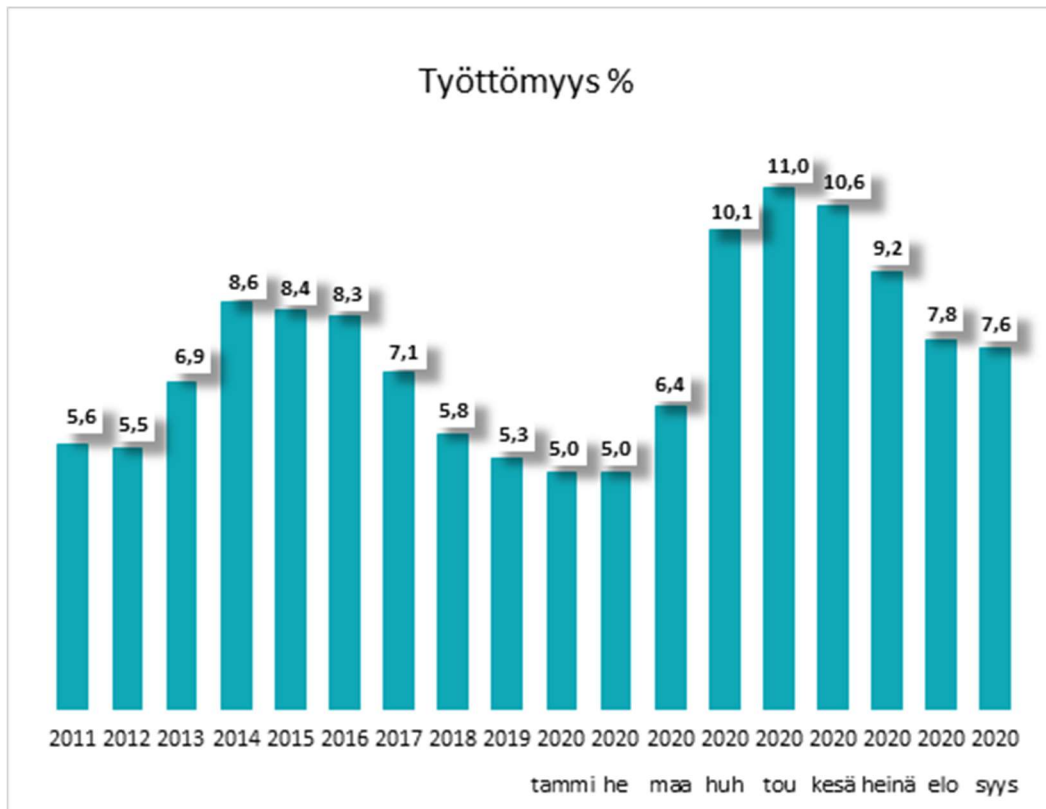
Kaupungin ikääntyneen väestön osuus kasvaa tasaisesti, kun taas 15–64-vuotiaiden määrä kaupungissa vähenee. Vuoden 2019 lopussa 15–64-vuotiaiden osuus kaupungin väestöstä oli 55,7 prosenttia ja 65 vuotta täyttäneitä oli 27,7 prosenttia asukkaista.

Väestönkehitys	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Prognos							
							2020	2021	2022	2023	2025	2030	2035	2040
Yhteensä	15494	15457	15398	15285	15217	15132	15041	14960	14878	14801	14649	14274	13902	13598
Väkiluvun muutos, %	-0,1	-0,2	-0,4	-0,7	-0,4	-0,6								
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	16,6	16,2	16,1	16	15,7	16,5								
15-64 vuotiaiden osuus, %	59,6	59	58,2	57,5	57,1	55,7								
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	23,8	24,8	25,6	26,5	27,2	27,7								

Kaupungin työllisyys

Varsinais-Suomessa ja siten myös Paraisilla työttömyys on kehittynyt positiivisesti koronaepidemian alkamiseen asti. Korkein työttömyyskuippu Paraisilla koettiin toukokuussa, jolloin työttömyysaste oli 11 prosenttia. Alhaisin työttömyysaste alueella oli heinäkuussa Turunmaan saaristossa (9,6 prosenttia). Lomautettujen määrä oli huhti-toukokuun vaihteessa korkein koko 2000-luvulla sekä koko maassa että Varsinais-Suomessa. Työvoiman kysyntä elpyi heinäkuussa, mutta eri alojen välillä oli suurta vaihtelua. Syyskuussa 2020 Paraiten kokonaistyövoima oli 6 792 henkilöä ja työttömyysaste 7,6 prosenttia. Syyskuussa 2019 vastaava luku Paraisilla oli 4,4 prosenttia. Varsinais-Suomessa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli syyskuun 2020 lopussa 11,3 prosenttia eli 3,4 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Talouden tasapainottaminen

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kaupungille seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet sekä taloussuunnitelma kahdeksi seuraavaksi suunnitelmavuodeksi.

Kuntalaki velvoittaa kunnat tosiasiallisesti tasapainottamaan käyttötaloutensa suunnitelmakauden aikana. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kun kaupunki ei onnistu tässä tasapainottamisessa, yksi sinällään riittävä kriisikunnan kriteeri täyttyy. Valtion asettamat kriisikuntakriteerit eivät kuitenkaan ole lähestulkoonkaan ainoat syyt vastuulliselle taloushoidolle. Jatkuvan lainanoton varaan rakentuva taloudenpito merkitsee sitä, että nykyiset asukkaat nauttivat nyt palveluista, jotka tulevat asukkaat rahoittavat. Vastuullisempi taloushoito ja parempi rahoituksellinen asema merkitsisivät sitä, että

- kaupunki pystyy paremmin hoitamaan velvoitteensa pitkäjänteisesti
- organisaatioon saadaan luotua vakautta ja henkilöstölle hyvinvointia
- kaupungilla on parempi rahoituksellinen valmius tehdä tarvittaessa panostuksia
- kaupungilla on parempi valmius selvitä rahoituksellisista tai muista kriiseistä
- vaikutus kaupungin imagoon ja vetovoimaan olisi myönteinen
- kaupungin itsenäisyys vahvistuu

- vastuu nykyisen toiminnan rahoittamisesta ja toiminnan sopeuttamisesta ei lykkäänny tuleville sukupolville.

Kriisikuntakriteerejä ollaan uudistamassa ja uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäistä kertaa vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Paraisten kaupungin tuloksen kääntämiseen positiiviseksi suunnitelmakaudella tarvitaan merkittäviä sopeuttamistoimenpiteitä ja priorisointia ja vuosikatteen on katettava toteutettavaksi suunnitellut investoinnit.

Tavoitteena on, että kaupungin talous on tasapainossa. Kolmen edellisvuoden haasteet kustannuskehityksen ja tulojen pienentymisen osalta merkitsevät sitä, että kaupungin kokonaisuutena on tarkasteltava olemassa olevaa toimintaansa, prosessejaan ja palvelutasoaan. Kaupunginvaltuuston 12.5.2020 pidetyssä kokouksessa hyväksyttiin ehdotus tasapainottamishjelmaksi 2020–2022.

Verotulot ja valtionosuudet

Talousarvioerä verotulot koostuu kunnallisesta tuloverosta, kiinteistöverosta ja yhteisöverosta. Kaupungilla on oikeus päättää veroprosenttien suuruudesta tuloveron ja kiinteistöveron osalta. Verorahoitukseen luetaan myös valtionosuudet.

Tuloveroprosentti

Paraisten kaupungin kunnallista tuloveroprosenttia korotettiin 0,25 prosenttiyksiköllä 19,75 prosentista 20,00 prosenttiin vuonna 2020. Kunnallisveron keskiarvo vuonna 2020 on 19,97 prosenttia, kun taas aritmeettinen keskiarvo on 20,92 prosenttia. 10 001–20 000 asukkaan kunnissa keskiarvo on 20,79 prosenttia.

Tuloverot ovat vähentyneet merkittävästi vuonna 2020 johtuen koronaepidemian vaikutuksista maan työllisyyteen. Vuoden 2020 ennuste oli 70 797 000 euroa, mutta koronaepidemian vaikutukset huomioon ottaen toteumaksi arvioidaan muodostuvan 68 211 000 euroa (2 586 000 euroa budjetoitua vähemmän).

Vuoden 2021 talousarvio ja vuosien 2022–2023 taloussuunnitelma perustuvat siihen, että kaupungin tuloveroprosentti on 20,5 prosenttia.

Vuonna 2021 verotuloja ennustetaan kertyvän 70 325 000 euroa asukasluvun ollessa 14 960.

Kiinteistöveroprosentit

Kiinteistöjä tietyllä kunta-alueella omistavat ovat vuosittain velvollisia maksamaan kiinteistöveroa kiinteistönsä sijaintikunnalle. Kiinteistövero lasketaan kiinteistön verotusarvosta. Paraisten kaupungin kiinteistöveroprosentit vuonna 2021 pysyvät samalla tasolla kuin vuonna 2020.

Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,50 %
Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,47 %
Muiden asuinrakennusten veroprosentti	1,50 %
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	3,00 %
Kiinteistöveron odotetaan vuonna 2021 tuovan kaupungille 9 401 000 euroa.	

Yhteisövero

Osakeyhtiöt ja muut yhteisöt maksavat tuloveroa yhteisöveron muodossa. Yhteisöveroa ennakoidaan vuonna 2021 kertyvän 3 046 000 euroa eli lisäystä vuoteen 2020 verrattuna on 477 000 euroa. Koronaepidemian johdosta tehtävänä kertaluonteisena tukitoimena yhteisöveroa korotetaan vuodeksi 2021.

Tuloveroprosentin kehitys

Summat tuhansina euroina	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talous-arvio 2020	Ennuste 2020	Talous-arvio 2021	Talous-arvio 2022	Talous-arvio 2023
Tulovero	54 746	54 787	54 276	55 114	58 695	56 240	57 878	60 118	61 270
Kiinteistövero	9 156	9 190	9 109	9 399	9 401	9 401	9 401	9 401	9 401
Yhteisövero	2 014	2 254	2 304	2 534	2 701	2 569	3 046	2 702	2 583
Verotulot yhteensä	65 916	66 231	65 689	67 047	70 797	68 210	70 325	72 221	73 254

Verotulojen kehityksen suhteen vallitsee erittäin suuri epävarmuus. Se, kuinka koronaepidemia jatkossa kehittyy ja kuinka nopeasti talous elpyy, vaikuttaa merkittävästi kaupungin saamien verotulojen toteumaan. Vuoden 2021 talousarvion lähtökohtana on, että kaupunki saa verotuloja yhteensä 70 325 000 euroa. Tämän ennusteen lähtökohtana taas on, että talous ei kärsi enää toisesta korona-aallosta. (Kuntaliiton ennuste 6.10.2020).

Valtionosuudet

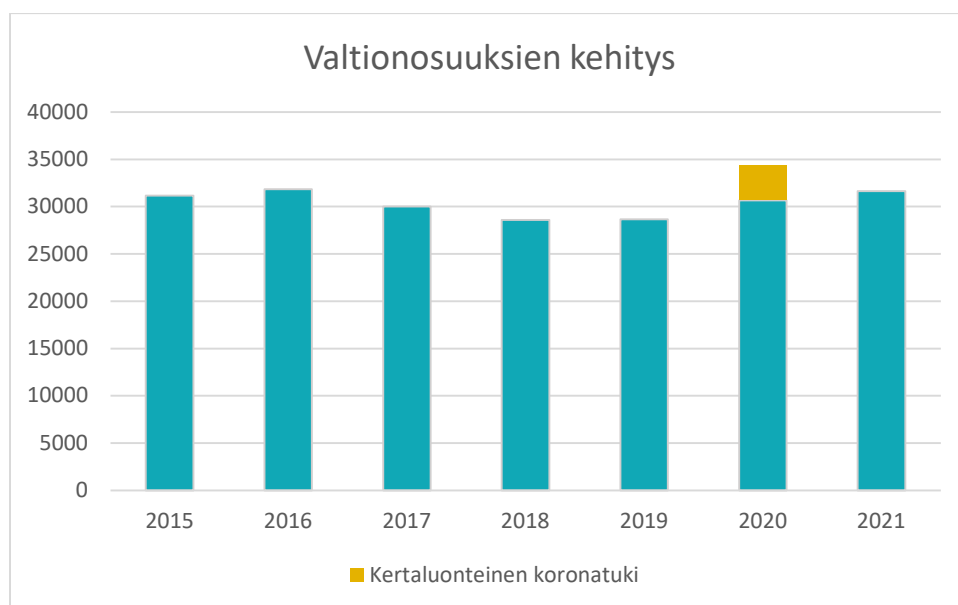
Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja.

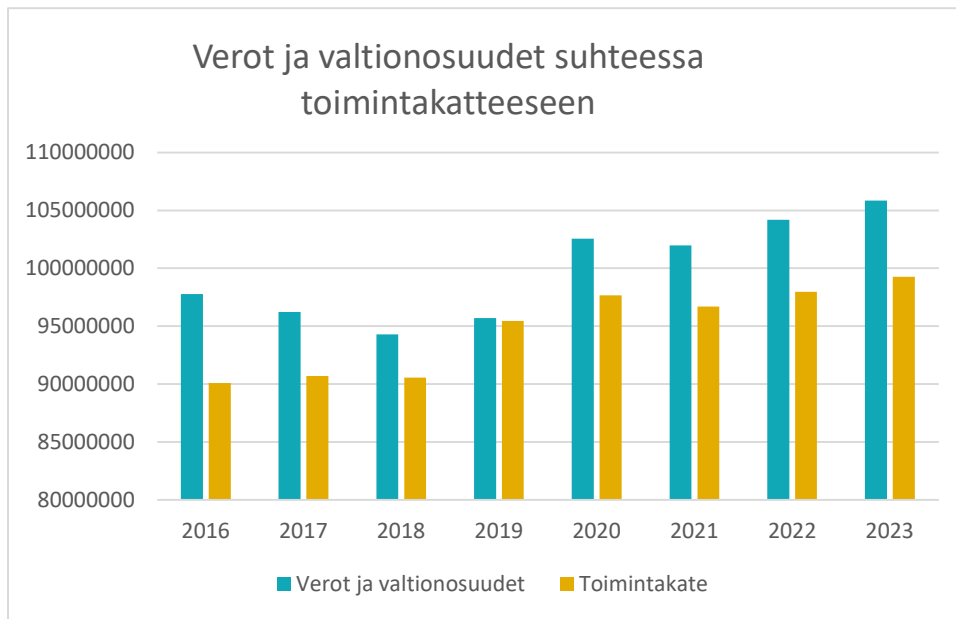
Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja taiteen perusopetus.

Järjestelmään sovelletaan ikäryhmytyksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Valtionosuudet ovat yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty. Paraisten kaupungin vuonna 2021 saamat valtionosuudet supistuvat 31,6 miljoonaan euroon, kun kaupunki vuonna 2020 sai valtionosuuksia 34,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 kaupunki on saanut koronaepidemian vuoksi ylimääräisiä valtionosuuksia 3 677 000 euroa.

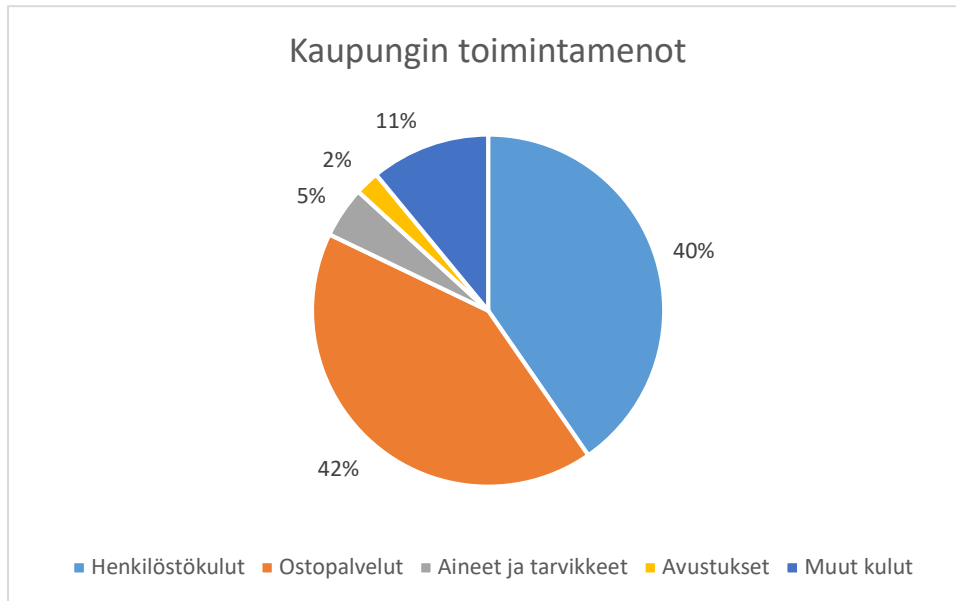
Kaupungin toimintatuotot ja toimintamenot

Kahden viime vuoden tulo- ja kustannuskehitys on ollut kaupungille erittäin haasteellinen, minkä vuoksi paine tämän kehityssuunnan muuttamiseen on suuri.

Kokonaistoimintatuotot vuoden 2021 talousarviossa ovat 31 668 000 euroa (31 098 000 euroa vuonna 2020). Koronaepidemian vuoksi kaupunki ei tule saavuttamaan vuoden 2020 talousarviota. Sosiaali- ja terveysosastolla ja varhaiskasvatuksessa epidemia on vähentänyt esimerkiksi päivähoitomaksuista, sairaanhoitajamaksuista ja hammashoitomaksuista kertyneitä tuloja. Vuoden 2021 talousarviossa on lähdetty siitä, että toiminnot voivat vuoden aikana toimia normaalisti ja että niiden käyttöaste on täysi. Varhaiskasvatuksessa vuosi tulee aiheuttamaan muutoksia päivähoitomaksuihin maan hallituksen tehtyä päätöksen siitä, miten perheiden tulotasot tulevaisuudessa vaikuttavat päivähoitomaksuihin. Vesihuoltolaitoksen osalta tehdään myös hintaindeksitarkistuksia. Myös hulevesimaksuun, Kombi maksuihin ja vapaaehtoisesta koulukuljetusmahdollisuudesta perittävään maksuun tehdään tarkistuksia.

Talousarvioon sisältyy myyntivoittoja 0,24 miljoonaa euroa, mikä on samalla tasolla kuin vuonna 2020. Myyntivoiton lähtökohtana on se, että kaupunki saa jatkettua vuonna 2020 alkanutta trendiä eli että se saa houkutelua uusia asukkaita ja kaupungin asuintontit kiinnostavat.

Käyttökustannuksiksi arvioidaan 128 360 204 euroa, kun ne vuoden 2020 talousarviossa olivat 126,1 miljoonaa euroa. Kaupungin kaksi suurinta menoerää ovat henkilöstökulut ja ostopalvelut. Kaupungin kokonaistoimintakuluista henkilöstökulujen osuus on 40,4 prosenttia (51 810 000 euroa) ja ostopalvelujen osuus 41,8 prosenttia (53 608 000 euroa). Vuoden 2020 talousarvioon verrattuna henkilöstökulut ovat lisääntyneet 3,0 prosenttia ja ostopalvelut 0,4 prosenttia. Sekä henkilöstökuluihin että ostopalveluihin kohdistuu suuri paine sosiaali- ja terveyspuolella. Kaupungin kiinteistökustannusten vuoksi myös kaupungin kiinteistökantaa on kova tarve vähentää kustannuskehityksen hillitsemiseksi.

Henkilöstökulut

Kunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.4.2020–28.2.2022. Palkkoja korotettiin 1.8.2020 sopimusten mukaisesti 1,22 prosenttia. 1.4.2021 palkat nousevat 1,0 prosentin yleiskorotuksen verran ja lisäksi 0,8 prosenttia paikallisen järjestelyerän myötä. Kilpailukyky sopimuksen ns. kiky-tunnit poistettiin 31.8.2020, mikä pienensi viikkotyöaika 30 minuutilla. Palkankorotusten kokonaisvaikutus on 3,04 prosenttia.

Vuonna 2022 palkkojen arvioidaan nousevan 1,95 prosenttia ja vuonna 2023 vielä 1,5 prosenttia.

Palkkaperusteiset eläkemaksut ovat 17,25 prosenttia talousarviovuonna 2021.

Työttömyysvakuutusmaksu on 1,7 prosenttia (2,05 prosenttia vuonna 2020) ja sairausvakuutusmaksu 1,53 prosenttia (1,35 prosenttia vuonna 2020) palkkasummasta.

Kaupungin investoinnit

Kaupungin tuloslaskelman vuosikate kuvastaa karkeasti ottaen kaupungin investointirahoituksen kantokykyä. Jos vuosikate ei riitä investointien rahoittamiseen, syntyy rahoitusaliäämä. Kaupungilla on ollut vuosittain rahoitusaliäämää vuodesta 2005 vuoteen 2012 asti ja se on näin ollen elänyt yli varojensa sillä seurauksella, että kaupungin lainataakka on jatkuvasti kasvanut. Toteumat olivat paremmat vuosina 2014–2016, mutta vuosina 2018 ja 2019 syntyi jälleen yhteensä noin 7 miljoonan euron rahoitusaliäämä. Jos talous on tilikaudella tasapainossa, rahoitusaliäämää ei synny tai sitä syntyy hyvin vähän; veroihin perustuva rahoitus riittää sekä käyttötalouden että investointien rahoittamiseen.

Vuoden 2021 talousarvion suunnitellut investoinnit ja taloussuunnitelmavuosien 2022–2023 investointitaulukoihin sisältyvät arvioidut investoinnit sisältyvät rahoitustarvelaskelmiin ja niiden voidaan todeta ylittävän kaupungin tavoitetasoa. Taloussuunnitelmavuosien 2022–2023 investoinnit on priorisoitava erittäin tarkkaan. Seuraavien kolmen vuoden ajan kaupungin investointitalousarvio on sidottu pitkälti kaupungin sivistysosaston suurpanostukseen, luovuuskeskukseen. Tämä kaupungin merkittävä panostus lisää vieraan pääoman lainanottoa ja kaupungin lainakanta kasvaa vuoteen 2023 asti. Luovuuskeskuksen valmistuttua kaupungin kokonaisinvestointitaso on palautettava huomattavasti alemmalle tasolle.

Myös vanhustenhuollossa ja terveydenhuollossa tulee olemaan suuria investointitarpeita. Kaupungin tarjoamille erilaisille asumismuodoille on suuri tarve löytää tarkoituksenmukaisia ja nykyaikaisia tiloja.

Kaupungin investointitalousarvio vuonna 2021 on 7 627 500 euroa (netto).

Kaupungin lainakanta kasvaa 3,1M eurolla vuonna 2021 ja on yhteensä 48,4M euroa. Lainakanta asukasta kohden on siis noin 3 235 euroa/asukas.

Korkotaso on usean vuoden ajan ollut poikkeuksellisen alhainen ja trendi näyttää jatkuvan. Lyhyet korot ovat olleet miinuksella koko vuoden 2020 ajan. Ennusteiden mukaan korot eivät lähivuosina nouse merkittävästi. Kaupunki suojaa lainansa mahdolliselta korkojen nousulta.

Luovuuskeskus

Luovuuskeskuksen kokonaisuus sisältää olevaa rakennuskantaa nykyisen ruokasalin, sitä ympäröivien opetustilojen ja ruotsinkielisen lukion tilojen osalta. Muu tarvittava tilatarve rakennetaan uudisrakennuksena ja Paraistenseudun sekä Sarlinin koulut puretaan. Tontille sijoitetaan myös ammatillisen 2. asteen koulutuksen tilat, jotka rakennetaan erillisenä projektina, mutta tilojen soveltuva yhteiskäyttö Paraisten kaupungin ja ammatillisen koulutuksen välillä on prioriteetti käyttötarkoituksenmukaisuuden ja talouden kannalta.

Vuonna 2020 on laadittu hankesuunnitelma ja kokonaisuudella on yksilöity visio. Ammatillisen koulutuksen ja sen tilahallinnon kanssa on tehty aiesopimus, jonka mukaisesti hanketta on edistetty. Hankkeen organisaatio on muodostettu sisältäen ohjaus-, projekti- sekä pedagogisen työryhmän. Kaupunginhallitusta ja -valtuustoa informoidaan tiiviisti laaditun suunnitelman mukaisesti.

Suunnittelu- ja projektihenkilöstön hankinnat on tehty. Rakennusmassan sijoittaminen tontille on alustavasti suoritettu.

Rakennuslupa haetaan 1/2021 ja tarjouspyynnöt lähetetään keväällä 2021 markkinoille.

Nykyisen rakennusmassan tarvittava korjaaminen osakokonaisuutena ja tarvittavat rakennusten purkamiset on aikataulutettu 5-7/2021 ja rakentaminen alkaa 8/2021.

Hankkeen valmistuminen on aikataulutettu 10/2023.

Koulukeskuksen suunnittelutyössä käyttäjänäkökulmaa edustaa pedagoginen ohjausryhmä, joka on muodostettu koulujen rehtoreista ja opetuspäälliköistä. Pedagogisen ohjausryhmän jäsenistä suomenkielisen koulutuksen opetuspäällikkö on myös rakennushankkeen ohjausryhmän jäsen sekä tekee tiivistä yhteistyötä eri urakoitsijoiden kanssa. Käyttäjien äänen ja yhteisesti muodostetun vision toteutumista vahvistaa myös palvelumuotoilijoiden ammattitaidon hyödyntäminen, erityisesti pedagogisessa tila- ja toimintasuunnittelussa.

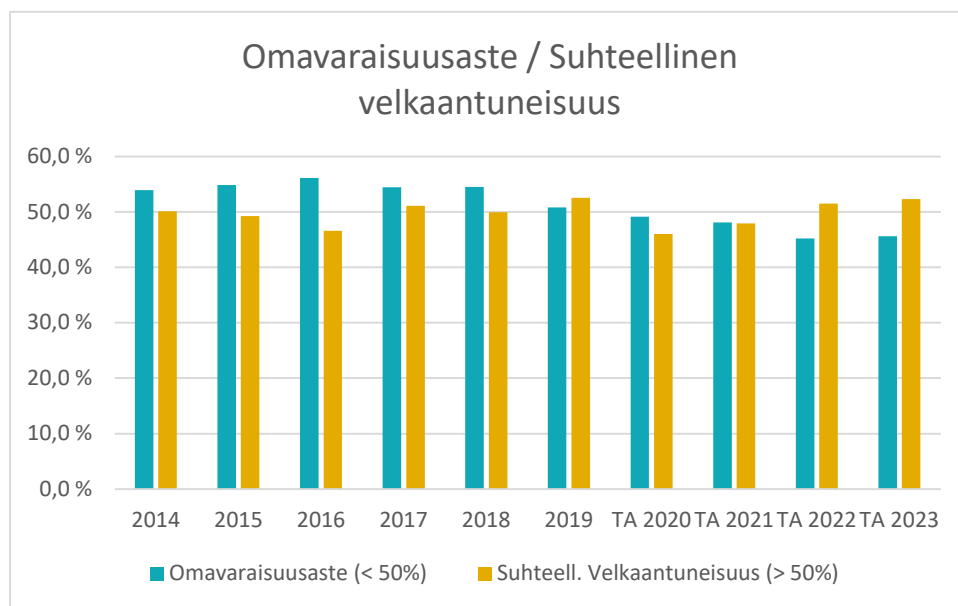
Koulukeskus-luovuuskeskuksen visiota ohjaavat kaupungin strategia, sivistystoimen toimintasuunnitelma kuin myös opetusta ja kasvatustyötä ohjaavat muut asiakirjat, esimerkiksi valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet. Yhteisen vision kulmakivinä ovat luova ja kannustava oppimisympäristö, muuntojoustavuus, laadukas yhteistyö eri toimijoiden ja sidosryhmien välillä, hyvinvoivat opiskelija tai henkilöstö sekä elävä kaksikielisyys.

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Kaupungin talous ei talousarvion mukaan ole vuonna 2021 tasapainossa. Vuoden aikana on ryhdyttävä toimenpiteisiin kaupungin toimintamenojen pienentämiseksi. Vuosikate ei tule riittämään suunniteltujen investointien kattamiseen. Koronaepidemia on heikentänyt merkittävästi kaupungin taloutta ja verotulojen vähenemisen vaikutukset näkyvät vuosia eteenpäin.

Vuoden 2021 talousarvio merkitsee seuraavaa:

- Tulokseksi muodostuu -550 384 euroa.
- Toimintakatteeksi muodostuu 96 692 343 euroa.
- Nettorahoituskulut ovat 830 000 euroa.
- Nettoinvestointien summaksi arvioidaan 7,6 miljoonaa euroa.
- Talousarvion myötä kaupungin on lisättävä nettolainanottoaan 3,1 miljoonalla eurolla.
- Kaupungin omavaraisuusasteeksi muodostuu 48,1 prosenttia (49,1) ja suhteelliseksi velkaantuneisuusasteeksi 47,9 prosenttia (46) (ilman tytäryhteisöjen vaikutusta).

VUODEN 2021 KONSERNITAVOITTEET

Yleiset konsernitavoitteet

1. Tytäryhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
2. Kaupungin konserniohjeet otetaan kaikilta osin huomioon tytäryhteisöjen toiminnassa ja kaupungin toteuttamassa yhtiöiden ohjauksessa ja lisäksi varmistetaan, että ohjeet ovat tytäryhtiöiden ja niiden johdon käytettävissä.
3. Konserniyhteisöt ja kuntayhtymät toimivat taloudellisesti itsensä kannattavasti ja niiden tulee Paraisten kaupungin tavoin tehostaa toimintaansa jatkuvasti.
4. Paraisten kaupunki määrittelee ammattimaisuuden ja toimialaosaamisen kriteerit valittaessa kaupungin edustajia tytäryhtiöihin ja valittavien edustajien tulee täyttää nämä vaatimukset.
5. Tytäryhteisöt pyrkivät minimoimaan lainarahoituksen, ja kaupungin talouspalveluja konsultoidaan ryhdyttäessä mahdollisiin operatioihin ulkoisen rahoituksen saamiseksi.
6. Kuntakonsernin tavoitteena on, että omavaraisuusaste on yli 50 % ja velkaantuneisuusaste alle 50 %.
7. Konserniohjeet päivitetään niin, että niissä otetaan huomioon kuntalain muutokset ja tarve pitää tytäryhtiöiden ja kaupungin taloudet läpinäkyvästi erillään toisistaan siitä huolimatta, että yhteistyötä samalla kehitetään.

Erityiset tavoitteet:

- Länsi-Turunmaan Vuokratalot Oy -konserni
  - Hallinnoitavien huoneistojen käyttöaste vuoden aikana on vähintään 90 %.
  - Konsernin tavoitteena on turvata riittävä vuokra-asuntotarjonta kaikissa kunnanosissa.
  - Kaikkien tytäryhtiöiden juokseva taloudenpito on kestävä.
  - Emoyhtiö toimii sisäisenä tukijana, mikäli tytäryhtiöillä on lyhytaikaisia rahoitusongelmia.
  - Konsernirakennetta yksinkertaistetaan mahdollisuuksien mukaan (fuusio).

- Paraisten Kaukolämpö Oy
  - Selvitetään kestäviä tulevaisuuden energiahuoltomahdollisuuksia.
  - Omistajalle jaetaan osinkoa yhtiöjärjestyksen mukaisesti.

- Paraisten Urheilu- ja Nuorisotalo Oy
  - Yhtiön tavoitteena on kiinteistön monipuolinen käyttö, korkea käyttöaste ja tehokas kunnossapito.

	Investoinnit	Tulos	Omavaraisuusaste
Länsi-Turunmaan Vuokratalot Oy -konserni	150 000 euroa	0 euroa	>50 %
Paraisten Kaukolämpö Oy	1,8 miljoonaa euroa	193 637 euroa	>50 %
Paraisten Urheilu- ja Nuorisotalo Oy	0	>0	>50 %

TULOSLASKELMA

	Tilinpäätös 2019	Muutettu ta 2020	Ennuste 2020	Raami 2020	Lautakunta 2021	Kaupungin- johtaja 2021	Muutos 2021/ TA2020 %	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
TOIMINTATUOTOT									
MYYNTITUOTOT	10 776	8 149	7 471		8 208	8 232	1,0	8 232	8 232
MAKSUTUOTOT	6 467	6 841	6 577		6 460	6 470	-5,4	6 470	6 470
TUET JA AVUSTUKSET	1 871	1 228	1 252		1 795	1 777	44,7	1 777	1 777
MUUT TOIMINTATUOTOT	15 232	14 881	14 860		15 208	15 188	2,1	15 188	15 188
TOIMINTATUOTOT	34 346	31 098	30 160	31 598	31 671	31 668	1,8	31 668	31 668
TOIMINTAKULUT									
HENKILÖSTÖKULUT	-50 193	-50 316	-51 180		-52 156	-51 810	3,0	-52 328	-52 851
PALKAT JA PALKKIOT	-40 221	-40 180	-40 890		-41 694	-41 408	3,1	-41 802	-42 199
HENKILÖSIVUKULUT	-9 972	-10 136	-10 290		-10 462	-10 402	2,6	-10 526	-10 652
ELÄKEKULUT	-8 529	-8 495	-8 717		-8 831	-8 781	3,4	-8 891	-9 001
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 443	-1 641	-1 573		-1 631	-1 620	-1,3	-1 636	-1 651
PALVELUJEN OSTOT	-57 062	-53 374	-53 556		-54 106	-53 608	0,4	-54 133	-54 675
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 036	-5 786	-5 784		-6 105	-5 992	3,6	-6 107	-6 226
AVUSTUKSET	-2 993	-2 983	-3 007		-2 929	-2 889	-3,1	-2 946	-3 005
MUUT TOIMINTAKULUT	-13 506	-13 642	-14 301		-14 098	-14 062	3,1	-14 113	-14 165
TOIMINTAKULUT	-129 790	-126 101	-127 827	-126 335	-129 394	-128 360	1,8	-129 626	-130 922
TOIMINTAKATE	-95 444	-95 003	-97 667	-94 737	-97 723	-96 692	1,8	-97 958	-99 254
VEROTULOT	67 047	70 797	68 211	69 026	69 026	70 325	-0,7	72 221	73 253
VALTIONOSUUDET	28 656	30 664	34 341	31 647	31 647	31 647	3,2	31 963	32 603
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT									
KORKOTUOTOT	1	0	0	0	0	0		0	0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	147	100	60	100	100	100	0,0	100	100
KORKOKULUT	-812	-1 010	-880	-920	-920	-920	-8,9	-920	-960
MUUT RAHOITUSKULUT	-14	-10	-10	-10	-10	-10	0,0	-10	-10
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-677	-920	-830	-830	-830	-830	-9,8	-830	-870
VUOSIKATE	-418	5 538	4 054	5 106	2 120	4 450	-19,7	5 395	5 733
POISTOT JA ARVONALENTUMISET									
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 997	-4 900	-4 900	-5 000	-5 000	-5 000	2,0	-5 100	-5 200
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 997	-4 900	-4 900	-5 000	-5 000	-5 000	2,0	-5 100	-5 200
TILIKAUDEN TULOS	-5 414	638	-846	106	-2 880	-550	-186,3	295	533
POISTOERON MUUTOS	42	42	42	42	42	42	0,0	42	41
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-5 372	680	-804	148	-2 838	-509	-174,9	337	574

RAHOITUSLASKELMA

	Tilinpäätös 2019	Muutettu ta 2020	Ennuste 2020	Lautakunta 2021	Kaupungin- johtaja 2021	Muutos 2020/ TA2021 %	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA								
VUOSIKATE	-418	5 538	4 054	2 120	4 450	-19,7	5 395	5 733
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-425	-240	238	-240	-240	0,0	-240	-240
	-842	5 298	4 293	-238	4 210	-20,5	5 156	5 493
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA								
INVESTOINTIMENOT	-4 266	-6 371	-5 614	-7 868	-7 868	23,5	-12 471	-7 725
RAHOITUSOSUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	694	1 228	419	241	241	-80,4	0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	693	420	614	240	240	-42,9	240	240
	-2 879	-4 723	-4 581	-7 388	-7 388	56,4	-12 231	-7 485
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 721	575	-288	-7 625	-3 178	-652,4	-7 076	-1 992
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA								
LAINAKANNAN MUUTOKSET								
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0	0	0	5 340	5 340		8 900	5 610
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 224	0	-2 225	-2 224	-2 224		-2 175	-1 618
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	5 900	0	2 550	4 510	0		350	-2 000
	3 676	0	325	7 626	3 116		7 075	1 993
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET								
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	274							
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	4							
SAAMISTEN MUUTOS	-1 130							
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	78							
	-774							
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 902	0	325	7 626	3 116	0	7 075	1 993
RAHAVAROJEN MUUTOS	-820	575	37	0	-62	-110,8	0	0
RAHAVARAT								
KAUDEN LOPUSSA	3 000							
KAUDEN ALUSSA	3 820	-820						
LAINAKANTA	44 959	45 548	45 284	52 910	48 400		55 475	57 468
LAINAKANTA/ASUKAS, €	2 967	2 997	3 004	3 537	3 235		3 729	3 883
ASUKASMÄÄRÄ	15 151	15 200	15 077	14 960	14 960		14 878	14 801
OMAVARAISUUSASTE >50%	50,8 %	49,1 %	50,1 %	46,3 %	48,1 %		45,2 %	45,6 %
SUHTEELLINEN VELKAANTUNEISUUS <50%	52,4 %	46,0 %	46,6 %	51,4 %	47,9 %		51,5 %	52,3 %

Omavaraisuusaste %

100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

100 x (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

NETTOMÄÄRÄRAHAT VASTUUALUEITTAIN JA TOIMIALOITTAIN/OSASTOTTAIN

Kunkin vastuualueen sitovuustaso on sen toimintakate. Yksiköllä on oikeus järjestää toimintansa sen puitteissa.

Toimintakate vastuualueittain ja osastoittain	Tilinpäätös 2019	Muutettu ta 2020	Raami 2020	Lautakunta 2021	Kaupungin- johtaja 2021	Muutos 2021/B20
1000 VAALIT	-13 962	0		-55 765	-55 765	
1200 TILINTARKASTUS	-46 484	-41 400		-53 604	-53 604	29,5
1400 KESKUSHALLINTO	-1 316 618	-1 253 022		-1 297 697	-1 307 584	4,4
1440 IKT	-61 526	-88 378		-71 783	-79 689	-9,8
140 HALLINTOPALVELUT	-1 378 144	-1 341 400		-1 369 480	-1 387 273	3,4
1475 HENKILÖSTÖPALVELUT	-759 750	-844 448		-800 206	-783 935	-7,2
2000 TALOUSPALVELUT	-458 742	-794 780		-825 639	-825 239	3,8
3000 ELINKEINOELMÄ	-858 471	-877 898		-870 319	-859 703	-2,1
3100 VIESTINTÄ	-529 906	-506 769		-468 925	-468 825	-7,5
3200 LÄHIPALVELUT	-16 310	-17 396		-17 344	-15 344	-11,8
3300 MAATALOUS	-92 163	-95 682		-95 380	-92 380	-3,5
3500 HANKKEET	-268 188	-296 757		-302 199	-281 163	-5,3
300 ELINKEINOPALVELUT	-1 765 039	-1 794 502		-1 754 167	-1 717 415	-4,5
3900 TEKINEN HALLINTO	-1 383 815	-1 547 581		-1 722 629	-1 720 701	11,2
4000 KIIINTEISTÖT	6 327 422	7 081 782		6 603 841	6 698 475	-5,4
4350 TILAPANKKI	-117 977	-130 870		-80 000	-80 000	-38,9
4400 PALVELUTOIMINNOT	69 705	-3 225		-5 581	-7 383	128,9
7100 TEKINEN YKSIKKÖ	-2 211 193	-2 301 867		-2 405 537	-2 366 215	2,8
390 TEKNISET TUKIPALVELUT	2 684 142	3 098 239		2 390 094	2 524 176	-18,5
7700 VESIHUOLTOLAITOS	1 494 159	1 603 190		1 653 211	1 758 401	9,7
KONSERNIPALVELUT	-183 374	-73 701	-34 897	-706 187	-431 285	485
5010 VARHAISKASVATUS	-8 860 263	-8 828 366		-8 633 048	-8 558 551	-3,1
5200 RUOTSINKIELINEN KOULUTUS	-13 986 096	-14 069 314		-14 312 520	-14 251 914	1,3
5400 SUOMENKIELINEN KOULUTUS	-8 471 074	-8 316 589		-8 339 766	-8 307 651	-0,1
5490 KANSALAISOPISTO	-594 784	-588 780		-582 630	-574 662	-2,4
5600 KULTTUURI	-2 026 140	-2 028 495		-2 002 511	-1 971 797	-2,8
5700 KIRJASTO	-1 218 427	-1 268 982		-1 237 061	-1 228 160	-3,2
5800 JOUKKOLIIKENNE	-403 914	-417 000		-332 000	-330 000	-20,9
SIVISTYSOSASTO	-35 560 697	-35 517 526	-35 133 000	-35 439 536	-35 222 735	-0,8
6000 SOSIAALI- JA TERVEYSHALLINTO	-293 883	-281 501		-309 696	-307 221	9,1
6100 SOSIAALIPALVELUT	-8 662 116	-8 627 611		-8 861 593	-8 677 128	0,6
6200 PERHEPALVELUT	-3 473 496	-2 883 667		-3 110 675	-3 032 472	5,2
6300 VANHUSTENHUOLTO	-12 777 084	-12 979 605		-13 488 885	-13 467 428	3,8
6500 TERVEYDENHUOLTO	-12 813 909	-12 502 590		-13 065 301	-12 830 096	2,6
6540 ERIKOISSAIRAANHOITO	-20 183 760	-20 315 256		-20 834 330	-20 834 330	2,6
SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO	-58 204 248	-57 590 230	-57 789 103	-59 670 480	-59 148 675	2,7
7000 YMPÄRISTÖHALLINTO	-447 250	-192 555		-176 672	-176 635	-8,3
7010 KAAVOITUS	-439 338	-548 584		-484 583	-484 509	-11,7
7015 MITTAUS	-105 977	-376 957		-430 317	-423 089	12,2
7400 YMPÄRISTÖN SUOJELU	-179 692	-226 335		-236 151	-236 114	4,3
7500 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	-180 374	-200 943		-196 141	-196 141	-2,4
7800 RAKENNUSVALVONTA	-82 447	-234 724		-273 925	-263 791	12,4
YMPÄRISTÖOSASTO	-1 435 078	-1 780 098	-1 780 000	-1 797 789	-1 780 279	0,0
KAUPUNKI YHTEENSÄ	-95 443 843	-95 002 955	-94 737 000	-97 723 361	-96 692 343	1,8

KÄYTTÖTALOUS

Jokaisen yksikön talousarviomäärärahat esitetään toiminnan tulojen ja menojen osalta jaettuna eri lajeihin. Lisäksi taulukoissa esitetään myös toimintojen käyttämän käyttöomaisuuden poistot ja korjauserä, jossa lähinnä arvonalennuksesta ja korosta muodostuva pääomavuokra palautetaan laskelmaan.

VAALIT

Kaupunginhallitus

Elinkeinopalvelut

Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

Petra Öhman, valmistelus sihteeri

Vaalit	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	52 741	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	52 741	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-51 632	0	-29 465	-29 465	-29 745	-30 030
Palvelujen ostot	-13 848	0	-26 300	-26 300	-26 573	-26 855
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 212	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-10	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-66 702	0	-55 765	-55 765	-56 318	-56 885
Toimintakate	-13 962	0	-55 765	-55 765	-56 318	-56 885
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-13 962	0	-55 765	-55 765	-56 318	-56 885

Toiminta 2021

Kuntavaalit pidetään keväällä 2021.

TILINTARKASTUS

Tarkastuslautakunta

Carita Henriksson, puheenjohtaja

Tilintarkastus	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-11 638	0	-11 744	-11 744	-11 856	-11 967
Palvelujen ostot	-34 835	-41 400	-41 860	-41 860	-42 295	-42 744
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-11	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-46 484	-41 400	-53 604	-53 604	-54 151	-54 711
Toimintakate	-46 484	-41 400	-53 604	-53 604	-54 151	-54 711
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-46 484	-41 400	-53 604	-53 604	-54 151	-54 711

Toiminta 2021

Kaupungin hallinnon ja talouden tarkastaminen ammattitilintarkastajien suorittamana.

Kaupunginvaltuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutumisen arviointi tarkastuslautakunnan jäsenten suorittamana. Kaupungin hallinnon ja talouden tarkastamista koskevien asioiden valmistelu kaupunginvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta vastaa luottamushenkilöiden sidonnaisuuksien seurannasta ja julkaisemisesta. Kaupungin hallinto ja talous tarkastetaan kuntalain, kaupungin hallintosäännön ja hyväksytyn tarkastusohjelman mukaisesti. Suunniteltu tarkastuspäivien lukumäärä on 40. Lisäksi tulevat tarkastuslautakunnan sihteeri- ja muut tehtävät. Tarkastuslautakunta kokoontuu tarvittavaan määrään kokouksia.

Tilintarkastuksen asiakkaita ovat kaupunginvaltuusto ja välillisesti myös kaikki veronmaksajat ja kuntalaiset. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toiminta tukee kaupungin toiminnan ja sen resurssien käytön läpinäkyvyyttä ja tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunta seuraa kaupungin strategian noudattamista ja sen tavoitteiden saavuttamista.

Tavoite	Toimeenpiteet	Mittari
Tarkastuslautakunnan arviointikertomusta käytetään hyväksi kaupungin johtamis- ja arviointijärjestelmissä ja arviointityöstä on hyötyä organisaatiolle.	Raportointi (arviointikertomus) ja siitä seuraavat toimenpiteet	Raportointi tuo lisäarvoa hallinnolle.
Valtakunnallisen arviointisuosituksen soveltaminen tarkastuslautakunnan työssä	Suosituksen soveltaminen	Suositusta käytetään arvioinnin apuvälineenä.

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Tarkastuspäivien lukumäärä	44,65	44,5	40	40	40	40
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	2,67	3,07	2,72	3,5	3,6	3,7

KONSERNIPALVELUT

Kaupunginhallitus

KONSERNIPALVELUT YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupungin- johtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023	Muutos 2021 / TA 2020 %
Myyntituotot	8 992 542	6 593 285	6 693 397	6 683 825	6 683 825	6 683 825	1,4
Maksutuotot	67	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	745 541	264 926	804 884	815 011	815 011	815 011	207,6
Muut toimintatuotot	14 032 789	13 670 761	13 945 815	13 926 094	13 926 094	13 926 094	1,9
Toimintatuotot	23 770 939	20 528 972	21 444 096	21 424 930	21 424 930	21 424 930	4,4
Henkilöstökulut	-6 312 688	-6 435 837	-7 007 313	-7 015 784	-7 090 564	-7 165 989	9,0
Palvelujen ostot	-11 916 199	-8 724 504	-9 362 117	-9 081 078	-9 169 060	-9 259 924	4,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 420 225	-3 118 546	-3 361 307	-3 360 807	-3 423 910	-3 489 220	7,8
Avustukset	-276 792	-248 480	-242 300	-237 300	-241 971	-246 811	-4,5
Muut toimintakulut	-2 028 409	-2 075 306	-2 177 246	-2 161 246	-2 183 325	-2 206 195	4,1
Toimintakulut	-23 954 313	-20 602 673	-22 150 283	-21 856 215	-22 108 830	-22 368 139	6,1
Toimintakate	-183 374	-73 701	-706 187	-431 285	-683 900	-943 209	485,2
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 237 197	-3 202 546	-1 043 300	-3 175 462	-3 265 462	-3 265 462	-0,8
Laskennalliset erät	-5 777 053	-5 812 909	-5 878 765	-5 864 912	-5 864 912	-5 864 912	0,9
Nettokulut yhteensä	-9 197 625	-9 089 156	-7 628 252	-9 471 659	-9 814 274	-10 073 583	4,2

KESKUSHALLINTO

Kaupunginhallitus

Hallintopalvelut

Monica Avellan, kaupunginlakimies

Keskushallinto	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	7 289	7 430	-100	-100	-100	-100
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	9 940	2 300	1 500	1 500	1 500	1 500
Toimintatuotot	17 229	9 730	1 400	1 400	1 400	1 400
Henkilöstökulut	-765 232	-763 672	-772 796	-772 796	-781 103	-789 487
Palvelujen ostot	-398 390	-354 663	-367 919	-377 806	-381 564	-385 442
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 693	-8 484	-10 332	-10 332	-10 536	-10 746
Avustukset	-53 058	-26 000	-22 500	-22 500	-22 943	-23 402
Muut toimintakulut	-97 475	-109 933	-125 550	-125 550	-126 056	-126 581
Toimintakulut	-1 333 847	-1 262 752	-1 299 097	-1 308 984	-1 322 202	-1 335 658
Toimintakate	-1 316 618	-1 253 022	-1 297 697	-1 307 584	-1 320 802	-1 334 258
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 072	-7 072	0	-6 575	-6 575	-6 575
Laskennalliset erät	56 496	56 976	62 564	62 564	62 564	62 564
Nettokulut yhteensä	-1 267 194	-1 203 118	-1 235 133	-1 251 595	-1 264 813	-1 278 269

Toiminta 2021

Keskushallinto on kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston toiminnan tukitoiminto ja se koordinoi näiden toimielinten asioiden valmistelua ja päätöksentekoa. Paraisten kaupungin toimintasuunnitelmassa vuosille 2018–2021 puhutaan luovista työskentelytavoista ja luovista kokouksista. Niistä tuli maaliskuussa 2020 kertaita erittäin ajankohtaisia koronapandemian myötä, jonka seurauksena käyttöön otettiin nopealla aikataululla etä- ja hybridikokoukset. Digitaalisiin kokouskäytäntöihin on tehty jatkuvasti hienosäätöä, jotta ne vastaisivat entistä paremmin luottamuselinten kulloisiakin kokoustarpeita.

Kaupungin asianhallintajärjestelmän päivittäminen on tullut tarpeelliseksi. Uusi versio sujuvoittaa asianhallintaa ja mahdollistaa sähköisten äänestysten toimittamisen kokouksissa. Kaupungin luottamuselinten pitäessä kokouksensa etä- tai hybridikokouksina on tärkeää pystyä toimittamaan sähköisiä äänestyksiä.

Kaupungin valmiussuunnitelmaa kehitetään ja päivitetään suunnitteleamalla riskienhallinta-, varautumis- ja turvallisuustoiminnot valmiussuunnitelmaan. Työ käynnistyi vuonna 2020 ja se saatetaan loppuun vuonna 2021. Varautumistoimenpiteet kohdistuvat kaupungin elintärkeiden toimintojen osalta varautumistoimenpiteiden johtamistapaan.

Työ, jonka tavoitteena on, että kaupungin organisaatio täyttää tiedonhallintalain lokitietoja koskevat velvoitteet, saatetaan loppuun. Se mahdollistaa henkilötietoja sisältävien tietojärjestelmien lokitietojen järjestelmällisen seurannan tietosuojalain edellyttämällä tavalla.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Dynasty-asianhallintaohjelman uuden version ja siihen sisältyvän sähköisen äänestysmenettelyn käyttöönoton toteutus.	1. Asianhallintaohjelman uuden version käyttöönottokoulutuksen järjestäminen asianhallintaohjelmaan asioita rekisteröiville ja ohjelmassa tekstejä käsitteleville, muokkaaville ja julkaiseville sekä päätösasioiden valmistelijoille ja esittelijöille. 2. Sähköisen äänestysmenettelyn hallinta tulee vaatimaan erityistä perehdytystä.	Dynastyn uusi versio ja siihen sisältyvä sähköinen äänestysmenettely otettu käyttöön.
Tulomuutto: Kaupungin valmiutta kehitetään ja päivitetään suunnittelemalla riskienhallinta-, varautumis- ja turvallisuustoiminnot valmiussuunnitelmaan.	Hyvinvointikoordinaattori johtaa poikkihallinnollista työtä kaupungin valmiussuunnitelman yleisen osan laatimiseksi ja valmiiksi saattamiseksi.	Valmiussuunnitelman yleinen osa valmistuu ja hyväksytään vuoden 2021 aikana.
Toiminnan kestävyys: Kaupungin organisaatio täyttää tiedonhallintalain velvoitteet.	Henkilötietoja sisältävien tietojärjestelmien lokitietojen järjestelmällinen seuranta niin, että henkilötietoja sisältävät tietojärjestelmät sekä niiden omistajat ja pääkäyttäjät on kartoitettu. Niiden kaupungin tietojärjestelmien päivittäminen, jotka on ensin päivitettävä, jotta lokitietojen seurantaan saadaan vaadittavat tekniset ominaisuudet tietosuojalain edellyttämällä tavalla.	Lokitietojen seurantasuunnitelmat kuvattu.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Kaupungin asianhallintaohjelman päivittäminen on tullut tarpeelliseksi, ja se vie vuonna 2021 paljon keskushallinnon työresursseja. Koko kaupungin organisaatiossa asianhallintaohjelmaa työssään käyttävä henkilöstö tulee perehdyttää ohjelman ja osana ohjelmaa mahdollistuvan sähköisen äänestysmenettelyn käyttöönoton yhteydessä. Sähköiset kokoukset ja digitaaliset työkalut tulevat olemaan tärkeä osa kunnallista päätöksentekoa koko koronapandemian keston ajan.

Koronapandemian seurauksena valmiussuunnittelusta ja sen koordinoinnista koko organisaatiossa tulee erittäin tärkeä osa tulevan vuoden toimintaa. Valmiustyön koordinointi voi myönteisessä mielessä parantaa ja aktivoida eri hallintoyksiköiden välistä viestintää, millä voi olla myönteisiä vaikutuksia yhteistyöhön myös normaalioloissa. Hyvinvointikoordinaattorin työ on jo nyt poikkihallinnollista, ja hän saattaa eri hallintoyksiköitä yhteen yhteisissä hankkeissa.

Työkenttä, joka tulee jatkuvasti sisältämään haasteita, on tiedonhallinta ja tietosuoja. Myös asiakirjahallinta ja arkistotoiminto ovat jatkuvan kehittämisen kohteena. Sähköisten allekirjoitusten käyttöönotto tulee ajankohtaiseksi eri asioissa. Jatkuva digitaalinen kehitystyö tulee vaatimaan resursseja, ja taloudellisten olosuhteiden normalisoituessa henkilöstösuunnitelmissa jo muutaman vuoden ajan olleen digikehittäjän palkkaaminen saattaa tulla ajankohtaiseksi.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kaupunginjohtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kaupunginlakimies	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Tiedonhallinta-asiantuntija	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Johdon sihteeri	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kielenkääntäjä	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Hyvinvointikoordinaattori		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hankekoordinaattori	0,3					
Valmistelusihteeri		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Hallintoassistentti	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Digikehittäjä						
Vahtimestari	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Henkilötyövuodet yhteensä	7,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	9	8	9	9	10	10
Määräaikaiset	0	2	1	1		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	9	10	10	10	10	10

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kaupunginvaltuusto	9	7	7	7	7	7
Kaupunginhallitus	17	14	12	12	12	12
Jaosto	9	10	9	9	9	9
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	78,52	83,64	83,85	86,74	84,67	84,67

IKT-PALVELUT

Kaupunginhallitus
Hallintopalvelut
Monica Avellan, kaupunginlakimies
Kai Kalliolevo, IT-päällikkö

Ikt-Palvelut	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	635 692	731 790	807 095	799 189	799 189	799 189
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	635 692	731 790	807 095	799 189	799 189	799 189
Henkilöstökulut	-260 269	-275 720	-276 375	-276 375	-279 002	-281 651
Palvelujen ostot	-396 763	-507 353	-566 687	-566 687	-572 552	-578 610
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 497	-2 700	-2 600	-2 600	-2 651	-2 704
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-32 688	-34 395	-33 216	-33 216	-33 333	-33 454
Toimintakulut	-697 218	-820 168	-878 878	-878 878	-887 538	-896 419
Toimintakate	-61 526	-88 378	-71 783	-79 689	-88 349	-97 230
Suunnitelman mukaiset poistot	-28 936	-69 690	0	-62 660	-62 660	-62 660
Laskennalliset erät	17 459	17 532	16 806	16 806	16 806	16 806
Nettokulut yhteensä	-73 003	-140 536	-54 977	-125 543	-134 203	-143 084

Toiminta 2021

IT-yksikkö tarjoaa kaupungin osastoille tietoteknisiä asiantuntija- ja infrapalveluita. Visiona on toimivan ja tietoturvallisen IT-ympäristön tuottaminen ja ylläpitäminen sekä työtehtävien tehokkaan hoitamisen mahdollistavien välineiden tarjoaminen työntekijöille.

Vuoden 2021 keskeisiin tavoitteisiin kuuluu mm. sähköisen arkistoinnin ja allekirjoituksen kehittäminen, asianhallintajärjestelmän uudistaminen sekä sähköisen kokouskäytännön laajempi käyttöönotto. Palvelin- ja tallennusjärjestelmien modernisointia tullaan jatkamaan. Kyberturvallisuuden valmiusastetta pyritään edelleen kehittämään.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto	Sähköisen arkistoinnin tarpeet kartoitetaan yhdessä toimialojen kanssa. Kartoitetaan ja kilpailutetaan tarvittavat järjestelmät ja toteutetaan soveltuvin osin. Projektin vetovastuussa ovat tiedonhallinta-asiantuntija sekä IT-päällikkö.	Henkilöstöhallinnon sähköinen arkistointi otettu käyttöön. Rakennusvalvonnan arkistoinnin osalta tehty ratkaisu valittavasta arkistointijärjestelmästä. Muiden järjestelmien osalta tarveanalyysi tehty vuoden loppuun mennessä.
Tulomuutto: Sähköinen allekirjoitus	Selvitetään käyttökohteet ja tarpeet sähköiselle allekirjoitukselle.	Yksittäisten pdf-asiakirjojen sähköinen allekirjoitus otettu käyttöön vuoden ensimmäisellä kolmanneksella. Asianhallintajärjestelmään liitetyn sähköisen allekirjoituksen tarpeet ja mahdollisuudet kartoitettu asianhallinnan uuden version käyttöönoton yhteydessä.

Toiminnan kestävyys: Palvelin- ja tallennusinfrastruktuurin modernisointi.	Nykyiset vanhentuneet järjestelmät ja tiedon tallentamisen ratkaisut uusitaan toiminnan tehostamiseksi ja tietoturvan parantamiseksi.	Uusi palvelin- ja tallennusratkaisu otettu käyttöön vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Vanhojen legacy-järjestelmien tiedot siirretty uusiin järjestelmiin vuoden loppuun mennessä.
--	---	--

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Lähtitulevaisuuden suurimpia haasteita ovat taloudellisten resurssien riittävyys suhteessa kehitystarpeisiin, esimerkiksi tietoturvan osalta, sekä henkilöstöresurssien riittävyys. IT-yksikkö tulee panostamaan mm. tietoturvan kehittämiseen, sekä mahdollisen sote-uudistuksen valmisteluun liittyviin toimenpiteisiin.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
IT-päällikkö	1	1	1	1	1	1
IT-suunnittelija	1	1	1	1	1	1
IT-tukihenkilö	4	3,9	4	4	4	4
Henkilötyövuodet yhteensä	6	5,9	6	6	6	6
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	6	5	6			
Määräaikaiset	0	1	0			
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	6	6	6			

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Service deskissä luotujen tapahtumien määrä	915	860				
Service deskissä ratkaistujen tapahtumien määrä	1084	477				
Asiakastytyväisyysindeksi (1-5)	3,64	3,64				
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-2	-4	-4		-4	
Bruttokustannus/asukas, €			-47		-49	

HENKILÖSTÖ

Kaupunginhallitus

Konsernipalvelut

Peter Lindroos, henkilöstöpäällikkö

Henkilöstö	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	130 990	102 000	102 000	102 000	102 000	102 000
Muut toimintatuotot	10 675	12 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Toimintatuotot	141 665	114 000	104 000	104 000	104 000	104 000
Henkilöstökulut	-452 487	-501 964	-502 887	-496 706	-501 635	-506 613
Palvelujen ostot	-363 554	-400 472	-341 475	-331 385	-332 623	-333 902
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 770	-12 600	-9 600	-9 600	-9 790	-9 984
Avustukset	-3 750	-3 000	-3 000	-3 000	-3 059	-3 120
Muut toimintakulut	-61 854	-40 412	-47 244	-47 244	-47 340	-47 439
Toimintakulut	-901 415	-958 448	-904 206	-887 935	-894 447	-901 058
Toimintakate	-759 750	-844 448	-800 206	-783 935	-790 447	-797 058
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 587	-7 587	0	-7 587	-7 587	-7 587
Laskennalliset erät	25 675	23 242	25 077	25 077	25 077	25 077
Nettokulut yhteensä	-741 661	-828 793	-775 129	-766 445	-772 957	-779 568

Toiminta 2021

Johdonmukainen ja hyvä henkilöstöpolitiikka viestii koko organisaatiolle, miten kaupunki hoitaa henkilöstöasioitaan. Jokaisella henkilöstön jäsenellä on vastuu oman työnsä kehittämisestä, omasta työhyvinvoinnistaan ja siitä, että he toimivat aktiivisesti hyvän hengen luomiseksi työpaikalleen. Kaupungin strategian tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan osaava ja motivoitunut, hyvinvoiva henkilöstö. Strategisten tavoitteiden jalkauttaminen työyhteisöön vaatii hyvää johtamista ja avointa viestintää, jossa kaikilla on mahdollisuus olla osallisina. Asukkaat saavat hyviä palveluja, kun yksiköt voivat keskittyä ydintoimintoihinsa. Tämä edellyttää sitä, että henkilöstöasiat hoidetaan joustavasti, avoimesti ja johdonmukaisesti koko organisaatiossa. Keskeisin keino tähän on jatkuva vuoropuhelu henkilöstöyksikön henkilöstön ja kaupungin muun henkilöstön välillä. Henkilöstöyksikkö tarjoaa esimiehille jatkuvaa tukea johtamiseen, sopimukseen ja lainsäädäntöön liittyvissä asioissa. Hyvää henkilöstöpolitiikkaa pidetään yllä järjestämällä sisäistä koulutusta ja työpajoja. Työsuojelutiimi ylläpitää hyvää osaamista työturvallisuusasioissa ja riskien kartoittamisessa. Tarve säästää ostopalveluista vähentää ulkopuolisten asiantuntijoiden vetämiä koulutuspäiviä, tavoitteena on oman asiantuntemuksen parempi hyödyntäminen koulutuksessa ja neuvonnassa. Henkilöstöohjelman päivitys mahdollistaa nopeamman ja paremman raportoinnin henkilöstöä koskevista tunnusluvuista, kuten muun muassa poissaoltilastoista, sekä koulutustarpeiden kartoittamisen. Sisäisillä uudelleenjärjestelyillä irrotetaan resurssija tiiviimpään yhteistyöhön työterveyshuollon ja ulkoisen verkoston kanssa työkyvyn ylläpitämiseen ja ammatilliseen kuntoutukseen liittyvissä asioissa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Luova ja laadukas johtaminen. Esimiehet osaavat johtaa omia yksiköitään paremmin kohti strategisia tavoitteita.	Viestintää ja vuoropuhelua työpaikoilla kehitetään uusilla, nykyaikaisilla menetelmillä niin, että koko henkilöstön osallisuus lisääntyy. Kehityskeskusteluista tulee tehokkaampia ja tavoitteellisempia.	100 % vakinaisesta henkilöstöstä on käynyt kehityskeskustelun. Kehityskeskustelujen laadun arviointi, vähintään 7 asteikolla 1–10. Yksikkö-, toimiala- tai osastorajat ylittävien työpajojen määrä. Esimiehille suunnattujen työpajojen arviointi, vähintään 8 asteikolla 1–10.

Tulomuutto: Paraisten kaupungin maine houkuttelevana työnantajana kasvaa entisestään.	Kehittyneet prosessit työuran tukemisessa aina rekrytoinnista ja perehdyttämisestä uran loppumiseen asti. Mahdollisuus ylläpitää ja kehittää osaamista ja ammattitaitoa sekä työhyvinvointia. Uusien, henkilöstön osallisuutta edistävien menetelmien kehittäminen.	Enemmän hakijoita avoisiin palvelussuhteisiin. Vähemmän sairauspoissaoloja. Työhyvinvointibarometrin indeksi yli 7,8 asteikolla 1–10. Kohdennetut toimenpiteet yksiköissä, joiden indeksi työhyvinvointibarometrissä on matalampi.
Toiminnan kestävyys: Sähköisten lomakkeiden käyttöönotto työssä ilmenneistä epäkohdista ilmoittamista varten (epäasiallinen kohtelu, psykososiaalinen kuormitus, läheltä piti -tilanteet ym.). Lomakkeet käsitellään ja arkistoidaan sähköisesti, mikä vähentää paperilomakkeiden määrää.	Työsuojelutiimi laatii prosessikuvaukset ja lomakkeet, kouluttaa henkilöstöä yhdessä henkilöstöpäällikön kanssa ja antaa konkreettista tukea ilmoitusten käsittelyssä ja seurannassa.	Kaikki vanhat lomakkeet poistetaan käytöstä, toimiva prosessi.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Henkilöstöpalvelujen fokus siirtyy ongelmanratkaisusta ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Esimiehet saavat koulutusta lainsäädännöstä, virka- ja työehtosopimuksista ja luovista menetelmistä. Palkanlaskijoiden roolia esimiesten tukena ja neuvojana virka- ja työehtosopimusasioissa korostetaan. Ohjelmisto tuottaa raportteja ja tukea henkilöstöressurssien arviointiin ja analysointiin. HR-toiminnan rooli asiantuntijana ammatilliseen kuntoutukseen liittyvissä asioissa tulee vahvistumaan entisestään. Samalla kun uusien asiantuntijoiden rekrytointi kunnallisiin työpaikkoihin vaikeutuu, tulee olemaan haastavaa ottaa huomioon henkilöstön erilaiset yksilölliset tarpeet. Prioriteettina on saada sairauslomalla olleet takaisin töihin mahdollisimman pian sairausloman jälkeen, tarvittaessa korvaaviin työtehtäviin. Henkilöstökiertoa on kehitettävä.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Henkilöstöpäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Henkilöstösihteeri	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Työsuojelupäällikkö	0,6	1,0	1,0	1,0	0,5	0,0
Palkanlaskija	5,0	5,0	5,0	5,2	5,0	3,0
Työterveyskoordinaattori	0	0	0,8	0,0	0,0	0,5
Työsuojeluvaltuutettu		0,9		0,9	0,9	0,3
Henkilötyövuodet yhteensä	7,6	8,9	8,8	9,1	8,4	5,8
Vakituiset	7	7	7	7	7	5
Määräaikaiset	1	1	2	2	1	1
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	8	8	9	9	8	6

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Teemapäivät esimiehille ja/tai muulle henkilöstölle (työsuojelu, henkilöstöpolitiikka, sopimustulkinnat, toimintamallit yms.)			4	4	4	4
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-47,10	-50	-48	-46	-40	-30

TALOUS

Kaupunginhallitus
Konsernipalvelut
Petra Palmroos, talouspäällikkö

Talous	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	7 325	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	3 194	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	520 890	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Toimintatuotot	531 409	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Henkilöstökulut	-346 103	-385 247	-387 296	-387 296	-391 422	-395 585
Palvelujen ostot	-590 888	-601 483	-627 813	-627 413	-633 800	-640 394
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 171	-5 600	-2 100	-2 100	-2 142	-2 184
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-48 989	-52 450	-58 430	-58 430	-58 769	-59 120
Toimintakulut	-990 151	-1 044 780	-1 075 639	-1 075 239	-1 086 133	-1 097 283
Toimintakate	-458 742	-794 780	-825 639	-825 239	-836 133	-847 283
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 533	-1 533	0	-1 246	-1 246	-1 246
Laskennalliset erät	25 377	20 866	25 122	25 122	25 122	25 122
Nettokulut yhteensä	-434 898	-775 447	-800 517	-801 363	-812 257	-823 407

Toiminta 2021

Talospalveluissa pyritään tuottamaan ja toteuttamaan laadukkaita ja kustannustehokkaita tukipalveluja sisäisille ja ulkoisille asiakkaille. Talospalvelut kehittää ja parantaa prosessejaan jatkuvasti ja sähköisten ratkaisujen ja työkalujen käyttöä korostetaan. Henkilöstön koulutus on avainasemassa tuottavuuden lisäämisessä ja työyhteisön osaamisen vahvistamisessa. Talousarvio sallii talospalvelujen prosessien kehittämisen edelleen.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Kaupungin verkkokaupan kehittäminen.	Uuden IT-järjestelmän käyttöön ottaminen.	Verkkokauppa toteutettu kaupungin verkkosivustolle.
Tulomuutto: Palveluseleiden toteuttaminen.	Kaupungin sähköisiä taloushallinnon järjestelmiä tukevan palveluseteliohjelmiston käyttöön ottaminen.	Palveluseleitä voidaan käyttää kaupungissa.
Toiminnan kestävyys: Useammat kaupungin asiakkaita käyttävät e-laskumahdollisuutta.	Kaupungin asiakkaiden informoiminen mahdollisuudesta käyttää e-laskua.	10 %:n lisäys niiden kaupungin asiakkaiden määrässä, jotka ovat ottaneet käyttöön e-laskun.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Koska talospalvelut ovat tukitoiminto, sen toiminta on sopeutettava olemassa olevan organisaation toimintamuotoon. Mikäli sote-uudistus toteutetaan, se vaikuttaa myös talospalvelujen rakenteeseen. Tämä tarkoittaa sitä, että henkilöstöresursointia sekä työprosesseja ja niiden vaiheita on muutettava. Talospalveluissa sisäisen valvonnan on toimittava, ja prosessi mahdollisen sote-uudistuksen mukanaan tuoman mahdollisen organisaatiomuutoksen yhteydessä on ensiarvoisen tärkeää kartoittaa huolellisesti.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Taluspäällikkö	1,0	1,0	1,0	1	1	1
Asiantuntijat	4,6	3,4	4,0	4	4	4
Taloussihteeri	2,7	2,0	2,2	2	2	2
Henkilötyövuodet yhteensä	8,3	6,4	7,2	7	7	7
Vakituiset	7,77	6	7	7	7	7
Määräaikaiset	0,53	0,4	0,2	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	8,3	6,4	7,2	7	7	7

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Ostolaskujen määrä	31 118	31 354	29 800	29 800	29 200	28 800
Myyntilaskujen määrä	63 069	63 415	62 700	62 200	61 800	61 300
Muiden tilitapahtumien määrä	16 613	14 131	15 500	14 500	14 000	14 000
Nettokustannus/Asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-53,35	-30,28	-51,02	-55,16	-56,19	-57,20

ELINKEINOELÄMÄ

Kaupunginhallitus

Elinkeinopalvelut

Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

Elinkeinoelämä	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	44 069	42 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	123 647	136 520	135 020	135 020	135 020	135 020
Toimintatuotot	167 716	178 520	170 020	170 020	170 020	170 020
Henkilöstökulut	-393 771	-417 561	-421 794	-426 319	-430 439	-434 591
Palvelujen ostot	-205 927	-225 503	-202 046	-186 905	-188 587	-190 321
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 357	-9 200	-6 300	-6 300	-6 425	-6 552
Avustukset	-1 006	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-419 127	-404 154	-410 199	-410 199	-410 367	-410 539
Toimintakulut	-1 026 187	-1 056 418	-1 040 339	-1 029 723	-1 035 818	-1 042 003
Toimintakate	-858 471	-877 898	-870 319	-859 703	-865 798	-871 983
Suunnitelman mukaiset poistot	-213 195	-237 228	0	-210 400	-210 400	-210 400
Laskennalliset erät	186 006	186 600	189 493	189 493	189 493	189 493
Nettokulut yhteensä	-885 659	-928 526	-680 826	-880 610	-886 705	-892 890

Toiminta 2021

Vuoden 2021 toimintaa tulee ainakin osittain leimaamaan koronapandemian jatkuminen. Monen yrityksen on vaikea saada toimintaansa kannattavaksi, ja painopisteenä tuleekin olemaan yritysten auttaminen palvelujen kehittämisessä ja digitalisoinnissa. Rahoitusta tulee olemaan haettavissa erilaisista elvytyspaketeista, ja on tärkeää, että tämä tieto tavoittaa paikkakunnalla toimivat yritykset. Matkailussa painotetaan myös erityisesti Paraisille tulemisen helpottamista.

Tiedonkulku on keskeisessä asemassa, minkä vuoksi elinkeinopalvelut tulee jatkamaan tiedotuskanaviensa (s-posti, Facebook, LinkedIn, VisitParainen) kehittämistä ja digikousten järjestämistä säännöllisesti. Tämä on tärkeää pandemiatilanteesta riippumatta; yrittäjillä on yleensä vähän aikaa, minkä vuoksi digitaalisten kanavien merkitys on suuri. Tapahtumista ja Paraisten eri osien välillä liikkumisesta tulee olemaan helpompi ja selkeämpi saada tietoa, muun muassa aikataulujen ja karttojen saavutettavuutta kehitetään. Yritysneuvonnan palvelusetelit ovat olleet erittäin suosittuja ja niitä tarjotaan myös jatkossa.

Toimintaa kehitetään siihen suuntaan, että asiakkaat voivat saada tarvitsemansa tiedon digitaalisten palvelujen kautta 24/7. Matkailu on laatinut uuden strategian, joka muodostaa tulevien vuosien toiminnan peruspilarin.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: saavutettavuuden kehittäminen	Saavutettavuuden kehittäminen yhdessä esimerkiksi ELY-keskuksen kanssa. Digitaalisen tiedottamisen jatkuva kehittäminen ja päivittäminen.	Saariston Rengastien maksullisten osien varausjärjestelmä otetaan käyttöön. VisitParainen-verkkosivusto on portaali, josta kävijät löytävät tietoa suunnitellessaan lomaa ja elämyksiä Paraisten kaupungissa; käyttäjämäärä.
Tulomuutto: uusia asukkaita uusien yritysten kautta	Uusien yritysten saaminen Paraisille sekä perustamalla uusia että houkuttelemalla jo olemassa olevia yrityksiä. Tässä hyödynnetään omia verkostokanavia, kuten Spiraa, BNI:tä ja muita yhteistyökkanavia. Uudet, uusia palveluja tarjoavat yritykset vetävät puoleensa uusia asukkaita.	Uusien yritysten ja palvelujen määrä Paraisilla
Kestävyys: yritysten auttaminen löytämään hiilineutraaleja ratkaisuja toimintaansa	Yhdessä Yrityssalon, Kemiönsaaren ja Uudenkaupungin kanssa toteutettava hanke, jossa yrityksiä valmennetaan löytämään kestäviä ratkaisuja.	Hankeeseen osallistuvien yritysten määrä, tavoite vähintään 10 yritystä

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Kasvu tulee olemaan toiminnan keskiössä vuosina 2022–2023. Painopiste tulee olemaan yritysten auttamisessa ja innostamisessa kasvun tielle esimerkiksi infotilaisuuksien, seminaarien ja verkostoitumisen kautta. Paikkakunnalla on paljon mikroyrityksiä, joilla on paljon potentiaalia, mutta joilla on eri syistä vaikeuksia ottaa ratkaiseva askel. Matkailussa painotetaan muun muassa digitaalisten ratkaisujen kehittämistä, saavutettavuutta ja sesongin pidentämistä.

Myös toiminnan organisointitapaa tullaan tarkastelemaan. Onko yhtiöittäminen yksin tai yhdessä yhden tai useamman muun kunnan kanssa vakavasti otettava vaihtoehto, jonka avulla saadaan aikaan enemmän pienemmin kustannuksin?

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Elinkeinohenkilöstö	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Hankekoordinaattorit	1,4	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Matkailuhenkilöstö	3,8	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Henkilötyövuodet yhteensä	7,6	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	8	8	8,0	8,0	8,0	8,0
Määräaikaiset	0,5	0,8	0,5	0,5	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	8.5	8,8	8,5	8,5	8,0	8,0

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Neuvonta, osallistujia	360	470	300	300	300	300
Uusia/aloittavia yrityksiä	94	85	90	90	90	90
Tukihakemuksia, neuvonta	7	5	5	8	8	8
Yrityskäyntejä	84	63	40	45	45	40
Rekisteröityjä yöpymisiä	56 479	59 405	64 000	67 000	70 000	74 000
Matkustajia, Iso Rengastie	17 580	21 089	22 000	23 000	24 000	25 000
Matkustajia, Pieni Rengastie	24 575	27 008	28 500	31 000	31 000	33 000
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-53,48	-57,09	-59,00	-58,18	-58,50	-58,80

VIESTINTÄPALVELUT

Kaupunginhallitus

Elinkeinopalvelut

Anne-Maarit Itänen, tiedotuspäällikkö

Viestintäpalvelut	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	22 728	6 500	7 800	7 800	7 800	7 800
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	256	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	22 984	6 500	7 800	7 800	7 800	7 800
Henkilöstökulut	-279 524	-273 169	-243 121	-243 121	-245 431	-247 762
Palvelujen ostot	-196 376	-183 011	-178 840	-178 740	-180 468	-182 253
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 910	-8 600	-6 800	-6 800	-6 935	-7 074
Avustukset	-200	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-55 880	-48 489	-47 964	-47 964	-48 062	-48 164
Toimintakulut	-552 890	-513 269	-476 725	-476 625	-480 896	-485 253
Toimintakate	-529 906	-506 769	-468 925	-468 825	-473 096	-477 453
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	27 488	24 278	23 888	23 888	23 888	23 888
Nettokulut yhteensä	-502 418	-482 491	-445 037	-444 937	-449 208	-453 565

Toiminta 2021

Kuntalain mukaan kaupungin viestinnän tulee olla aktiivista, monikanavaista ja ymmärrettävää. Siksi sekä viestintää että kaupungin asiakaspalvelua on kehitetty monikanavaisuuteen, erityisesti sosiaalisessa mediassa ja verkossa (chat-palvelu kaupungin verkkosivustolla). Kuntien verkkoviestintää säätelee direktiivi julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta. Kaupungin verkkosivusto on direktiivin johdosta uudistettu, mutta sivuston kehittämistyö jatkuu vielä vuonna 2021.

Asumisen markkinointi keskittyy vuonna 2021 digitaaliseen markkinointiin sekä koronatilanteesta riippuen tapahtumamarkkinointiin ja osallistumiseen viisille eri messuille. Kaupungin visuaalista ilmettä raikastetaan ja luodaan brändikirja ”Meidän Parainen”. Kaksi isoa tienvarsitaulua uudistetaan.

Toiminta tukee kaupungin strategista tavoitetta ”Yksilölliset palvelut” digitalisaation lisäämisen, asukkaiden osallistumismahdollisuuksien ja ”kaikki yhdeltä luukulta” -periaatteen eli aluekonttoreissa ja kaupungin Asiointipisteessä annettavan hyvän ja kattavan asiakaspalvelun myötä.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: ”Kaikki yhdeltä luukulta”; ystävällinen ja kattava asiakaspalvelu Asiointipisteessä ja aluekonttoreissa	Tehdään vuosittainen asiakastyytyväisyystutkimus.	Tutkimuksen kokonaisarvosana
Tulomuutto: Painopiste asumisen markkinoinnissa	Vuosittain laaditaan markkinointisuunnitelma, jonka avulla tuodaan esille kaikkea sitä, mitä Paraisilla on tarjota uusille asukkaille. Suunnitelma sisältää muun muassa tontti- ja imagomarkkinointia, messuille/tapahtumiin osallistumista ja digi- ja displaymarkkinointia. Myönteinen näkyvyys medioissa on tärkeää kaupungin imagolle; kaupungin tarjoamia hyviä palveluja on sen vuoksi tuotava aktiivisesti esille.	Positiivinen nettomuutto Mitataan artikkeleiden, uutisten ja inserttien lukumäärä.
Toiminnan kestävyys: Digitaalisten palvelujen ja asiakaspalvelun tarjoaminen	Kehitetään digitaalisia palveluja kaupungin verkkosivustolla ja interaktiivisuutta sosiaalisessa mediassa.	Mitataan kaupungin verkkosivuston kävijämäärä; seuraajat, saavutettavuus ja osallistuminen sosiaalisessa mediassa.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Asumisen markkinointi tulee olemaan tärkeä strateginen painopistealue myös jatkossa. Markkinoinnin tavoitteena on houkutella uusia asukkaita kertomalla elävästi kaksikielisestä, palveluhenkisestä ja -haluisesta kaupungista.

Kaupungin strategiassa tärkeää on osallisuus, asukkaiden kuuleminen ja asukkaiden osallistaminen. Kaupungin sosiaalisen median kanavat tarjoavat asukkaille ja muille kiinnostuneille luontevan tavan viestiä ja vaikuttaa. Vastaperustettu "aktivistivirkamiesryhmä" vie asukkaita tulleita aloitteita ja ideoita eteenpäin paitsi oman organisaation sisällä myös muiden yhteistyökumppaneiden, kuten yritysten ja yhdistysten suuntaan

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Viestintäpäällikkö	1,0	1,0	1,0	1	1	1
Tiedotussihteeri	4,5	4,5	4,1	4,1	4,1	4,1
Puhelunvälittäjä	1,0	1,0	1,0	0	0	0
Henkilötyövuodet yhteensä	6,5	6,5	6,1	5,1	5,1	5,1
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	8	8	8	7	7	7
Määräaikaiset	0	1	0	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	8	9	8	7	7	7

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kävijämäärä kotisivulla	496 738	473 644	520 000	395 000	400 000	405 000
Artikkeleiden määrä	5 373	5 171	5 100	5 150	5 200	5 250
Seuraajamäärä Facebookissa	4 829	5 329	5 250	5 800	5 850	5 900
Saavutettavuus/FB (henkilöä/julkaisu, keskimäärin)	-	-	1 600	2 500	3 000	3 100
Osallistuminen/FB (julkaisua kohden, keskimäärin)	-	-	160	250	300	350
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-35,09	-34,98	-34,45	-31,35	-31,52	-31,68

LÄHIPALVELUT

Kaupunginhallitus

Elinkeinopalvelut

Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

Lähipalvelut	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-12 266	-11 686	-12 232	-12 232	-12 348	-12 464
Palvelujen ostot	-2 502	-3 650	-4 012	-2 512	-2 537	-2 562
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 497	-1 580	-1 100	-600	-612	-624
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-45	-480	0	0	0	0
Toimintakulut	-16 310	-17 396	-17 344	-15 344	-15 497	-15 650
Toimintakate	-16 310	-17 396	-17 344	-15 344	-15 497	-15 650
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-16 310	-17 396	-17 344	-15 344	-15 497	-15 650

Toiminta 2021

Aluelautakunnat jatkavat omille kunta-alueilleen tärkeiden asioiden esille tuomista ja eteenpäin viemistä. Lautakunnat laativat vuonna 2019 yhteisen Saaristostrategian 2030, joka tulee sovittaa yhteen kaupungin yleisen strategian kanssa niin, että painopiste on molemmissa strategioissa esille tuoduissa tärkeissä asioissa.

Aluelautakunnilla ei ole varsinaista talousarviota muuta kuin kokouskuluja kattamiseen. Kaupungin vuodelle 2021 asettamat tavoitteet koskevat kuitenkin mitä suurimmassa määrin saaristoalueita ja on tärkeää, että lähilautakunnat ovat aktiivisia erityisesti tulomuuttoon ja kestävyteen liittyvissä asioissa.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Lähilautakuntien roolia ja toimintatapaa tarkastellaan. Yksi lautakunta (saaristolautakunta?) saattaisi olla tehokkaampi tapa saaristoasioiden hoitamiseen sen sijaan, että lähilautakuntia on useita ja että ne tietyissä asioissa ajavat asioita eri suuntiin (esimerkiksi saaristoliikenteen osalta).

Nettokustannus/asukas	2018	2019	BU2020	BU2021	2022	2023
Kustannus/asukas, €	-1,08	-1,08	-1,14	-1,16	-1,17	-1,17

MAATALOUSHALLINTO

Kaupunginhallitus

Elinkeinopalvelut

Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

Maataloushallinto	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-9 916	-10 405	-10 911	-10 911	-11 185	-11 460
Palvelujen ostot	-76 963	-80 647	-79 034	-76 034	-76 818	-77 628
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-5 262	-4 630	-5 435	-5 435	-5 435	-5 435
Toimintakulut	-92 163	-95 682	-95 380	-92 380	-93 438	-94 523
Toimintakate	-92 163	-95 682	-95 380	-92 380	-93 438	-94 523
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	3 517	3 219	3 818	3 818	3 818	3 818
Nettokulut yhteensä	-88 646	-92 463	-91 562	-88 562	-89 620	-90 705

Toiminta 2021

Maatalouspalvelut ostetaan Paimion kaupungilta. Paraisten mahdollisuudet vaikuttaa toimintaan ovat rajalliset. Yleinen trendi on, että toiminta digitalisoituu ja suurin osa asioista voidaan hoitaa verkossa.

Nettokustannus/asukas	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kustannus/asukas, €	-5,68	-6,08	-6,36	-6,38	-6,41	-6,44

HANKKEET

Kaupunginhallitus

Elinkeinopalvelut

Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

Hankkeet	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	73 578	60 000	78 144	78 144	78 144	78 144
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	607 757	162 926	702 884	713 011	713 011	713 011
Muut toimintatuotot	426	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	681 761	222 926	781 028	791 155	791 155	791 155
Henkilöstökulut	-499 662	-213 060	-609 061	-619 188	-625 076	-631 016
Palvelujen ostot	-246 852	-98 974	-279 861	-279 825	-282 679	-285 627
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 950	-9 500	-31 776	-31 776	-32 402	-33 049
Avustukset	-106 520	-104 480	-101 800	-96 800	-98 706	-100 681
Muut toimintakulut	-45 966	-93 669	-60 729	-44 729	-45 252	-45 793
Toimintakulut	-949 949	-519 683	-1 083 227	-1 072 318	-1 084 115	-1 096 166
Toimintakate	-268 188	-296 757	-302 199	-281 163	-292 960	-305 011
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	19 688	8 252	11 410	11 410	11 410	11 410
Nettokulut yhteensä	-248 500	-288 505	-290 789	-269 753	-281 550	-293 601

Toiminta 2021

EU-kausi 2014–2020 päättyy, joten vuoden 2021 toiminnasta on tavanomaista vaikeampaa lausua mitään. Uudella EU-kaudella 2021–2027 tulee tavalliseen tapaan olemaan aluksi ongelmia, ja on todennäköistä, että uusia hakemuksia ei voida jättää ennen kuin aikaisintaan syksyllä 2021, luultavasti vasta vuoden 2022 puolella.

Samaan aikaan haettavissa tulee olemaan melko paljon kansallisia tukirahoja, erilaisia elvytyspaketteja, ja tällä puolella on oltava aktiivinen, vaikka tukiprosentti on pääsääntöisesti alhaisempi kuin EU-hankkeissa. Erityisesti painotetaan rahoituksen löytämistä hankkeisiin, jotka tukevat tulomuuttoa ja kestävyyttä.

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Strategian mukaiset hankkeet	13	5	5	4	7	10
Hankkeiden omarahoitusosuus	22%	14%	15 %	20 %	20 %	20 %
Osastojen hankerahoitus	7 hak/7 hyväksyttyä	11 hyväksyttyä	10 hyväksyttyä	6	8	8
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	-10,77	-17,70	-19,73	-20,20	-20,20	-20,20

TEKNISET TUKIPALVELUT

Kaupunginhallitus/Teknisten tukipalvelujen jaosto

Tekniset tukipalvelut

Jonas Nylund, tekninen päällikkö

Tekniset tukipalvelut	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Toimintatuotot	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Henkilöstökulut	-239 020	-356 502	-498 401	-498 401	-505 085	-511 821
Palvelujen ostot	-1 106 606	-1 135 459	-1 151 890	-1 149 962	-1 161 803	-1 174 033
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 328	-12 100	-2 600	-2 600	-2 652	-2 705
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-37 060	-44 720	-70 938	-70 938	-71 048	-71 161
Toimintakulut	-1 385 015	-1 548 781	-1 723 829	-1 721 901	-1 740 588	-1 759 720
Toimintakate	-1 383 815	-1 547 581	-1 722 629	-1 720 701	-1 739 388	-1 758 520
Suunnitelman mukaiset poistot	-78 778	-78 774	0	-76 132	-76 132	-76 132
Laskennalliset erät	20 045	20 045	37 512	37 512	37 512	37 512
Nettokulut yhteensä	-1 442 548	-1 606 310	-1 685 117	-1 759 321	-1 778 008	-1 797 140

Toiminta 2021

Teknisten tukipalvelujen hallinnon lisäksi yksikön vastuualueeseen kuuluvat kaupungin palo- ja pelastuspalvelut. Kansliatoiminto tuottaa palveluja teknisten tukipalvelujen kaikille yksiköille tarpeen mukaan sekä hoitaa jaoston kokousasianhallintaa. Uutta vuonna 2021 on se, että kaikki sihteerit ovat nyt teknisessä hallinnossa varmemman ja sujuvamman toiminnan aikaansaamiseksi sekä sijaistamisen ja työnjaon edellytysten parantamiseksi.

Palo- ja pelastuspalvelut hoidetaan alueellisesti ostopalveluna Turun kaupungin pelastuslaitokselta. Pelastuslaitoksen tavoitteena on laadukkaiden pelastus-, turvallisuus- ja ensihoitopalvelujen tuottaminen Varsinais-Suomessa ammattitaitoisesti, tasapuolisesti ja nopeasti kaikkina vuorokauden aikoina. Palo- ja pelastuspalvelujen kustannukset jakautuvat kuntien kesken asukasluvun mukaan.

Henkilöstökuluihin sisältyy myös 125 000 euroa pelastuslaitoksen entisen henkilökunnan eläkekustannuksia, jotka lankeavat Paraisten kaupungin maksettaviksi entisen työnantajan ominaisuudessa. Muiden toimintakulujen määräraha muodostuu väestönsuojan johtokeskuksen sisäisestä vuokrasta.

Tekniset tukipalvelut jatkaa kehittämistyötä tuotteistamalla ja selkeyttämällä palvelukohtaista kustannustasoa ja luo sitä kautta pohjaa palvelujen kohdistamiselle kustannustehokkaasti mitattujen käyttötarpeiden mukaan. Yleisesti ottaen vuoden 2021 talousarvio merkitsee teknisten tukipalvelujen toiminnan tehostamista ja palvelutason madaltamista.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Tuotamme palveluja asiantuntevasti, joustavasti ja ilman liiallista byrokratiaa sekä ulkoisten että sisäisten asiakkaiden arjen helpottamiseksi.	Annetaan hyviä ja asiantuntevia palveluja. Sisäinen koulutus. Jalkautetaan käytännön työhön arjessa se, että kaikki sihteerit on sijoitettu tekniseen hallintoon varmemman ja sujuvamman toiminnan aikaansaamiseksi sekä sijaistamisen ja työnjaon edellytysten parantamiseksi.	Sisäiset ja ulkoiset asiakkaat ovat saaneet asiantuntevia palveluja ja informaatiota, mittari: nolla valitusta, myönteisiä palautteita vähintään 1 kpl. Hallinnon sisäisten koulutustilaisuuksien määrä, mittari: 7 kpl. Hallinnossa ja kansliatoiminnoissa tapahtuvien häiriöiden ja hallintoa ja kansliatoimintoja koskevien valitusten määrä, mittari: 0 kpl.
Tulomuutto: Tehokas ja selkeä hallinto, joka mahdollistaa toimivat perustoiminnot infran, viheralueiden ja vesihuollon osalta, edistää paikkakunnan vetovoimaisuutta sekä keskusta-alueilla että saaristossa. Ammattimaisesti toteutettava työ uuden koulukeskuksen luomiseksi Paraisten keskustaan osallistamalla käyttäjät hankkeeseen edistää hankkeen onnistumista ja lisää paikkakunnan vetovoimaisuutta.	Luodaan/annetaan hyvää asiakaspalvelua ulkoisille ja sisäisille asiakkaille (ks. edellä). Selkeytetään vastuunjakoja ja työtehtäviä selkeyden ja tehokkuuden saavuttamiseksi.	Teknisten tukipalvelujen päivitettyjen tehtäväkuvausten määrä, mittari: 40 kpl (yhteensä noin 60 kpl:sta). Käyttäjien osallistamiseksi koulukeskushankkeeseen pidettävien "pedagogisen ryhmän" kokousten määrä, mittari: 5 kpl. Ammattimaisesti toteutetun työn mittari: pysyminen taloudellisissa kehyksissä, aikataulussa ja määritetyissä laatuvaatimuksissa.
Toiminnan kestävyys: Hallinto varmistaa, että kestävä toiminnan suunnittelulle ja toteutukselle on edellytykset.	Tehdään koko tekniset tukipalvelut kattava selvitys henkilöstömäärästä, organisaatorakenteesta, resursseista ja toiminnoista nykytilanteen kartoittamiseksi ja luodaan kehittämissuunnitelma. Ulkoinen konsulttityö. Työ on toiminnan jatkokehittämistä Kuntamaiseman raportin pohjalta.	Selvitys ja kehittämissuunnitelma tehty.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Käyttöön otetaan uusi asianhallintaohjelma; sähköiset kokousmenettelyt ja digitaaliset työkalut tulevat edelleen muuttamaan ja nykyaikaistamaan hallinnon työskentelytapaa. Muutos tulee vaatimaan koulutusta ja resursseja samalla kun toimintaa voidaan pitkällä aikavälillä tehostaa.

Hallinnon toimintaa kehitetään priorisoimalla tehtäviä voimakkaammin ja varmistamalla varmemmat ja joustavammat toiminnot sekä paremmat sijaistamisen ja työnjaon edellytykset sen myötä, että kaikki teknisten tukipalvelujen kansliatoiminnot on budjetoitu tekniseen hallintoon. Asukkaille ja kaikille yksiköille taataan hyvät kansliapalvelut. Hallinto pyrkii siihen ja toimii sen puolesta, että yksiköiden välinen synergia paranee entisestään.

Koulukeskushanke on suunnitelmavuosien kirkkaasti suurin yksittäinen investointi, joka vaikuttaa moninaisesti sekä teknisen hallinnon että koko teknisten tukipalvelujen työhön.

Riskianalyysi: Kunnossapito- ja korjausvelan kasvu aiheuttaa yleisesti ottaen haasteita teknisten tukipalvelujen toiminnalle. Alhaiset investointitasot nostavat käyttökustannuksia ja haasteet näkyvät häiriöinä asukkaiden saamissa palveluissa, erityisesti kiinteistöjen ja katujen osalta.

Saaristo ja Saaristomeri asettavat riskinoton ja palvelutason suhteen omat haasteensa johtuen suuresta määrästä sekä vapaa-ajanasuntoja että ympärivuotisesti asuttuja, vailla kiinteää tieyhteyttä olevia kiinteistöjä. Tärkeää on ylläpitää myös valmiutta öljyntorjuntaan ja muun avun antamiseen tapaturmien sattuessa herkässä merellisessä ympäristössä. Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen uudessa palvelutasopäätöksen toimintaohjelmassa todetaan, että tärkeiksi painopistealueiksi on määritelty toimintakykyiset ja hyvin varustellut sopimuspalokunnat. Hyvä edunvalvonta kaupungin puolelta on tärkeää.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Tekninen päällikkö	1,0	0,6	1	1	1	1
Hallinnollinen sihteeri			1	1	1	1
Kanslisti	2,4	2,0	2,4	2,4	2,4	2,4
Kiinteistösihteeri				0,45	0	0
Kiinteistösihteerin korvaaja				0,42	0,6	0,6
Projektisihteeri				1	1	1
Projektikoordinaattori				1	1	1
Henkilötyövuodet yhteensä	3,4	2,6	4,4	7,27	7	7
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset		2,6	5	7	7	7
Määräaikaiset				1	1	1
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		2,6	5	8	8	8

Nettokustannus/asukas	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Nettokustannus/asukas, €	-87,12	82,05	83,68	113	110	110

KIINTEISTÖT

Kaupunginhallitus/Teknisten tukipalvelujen jaosto
Tekniset tukipalvelut
Jonas Nylund, tekninen päällikkö
Seppo Pihl, kiinteistöpäällikkö

Kiinteistöt	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	214 642	189 437	160 484	160 484	160 484	160 484
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 800	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	12 298 063	12 169 941	12 306 995	12 287 274	12 287 274	12 287 274
Toimintatuotot	12 514 506	12 359 378	12 467 479	12 447 758	12 447 758	12 447 758
Henkilöstökulut	-873 959	-814 726	-925 270	-925 270	-934 699	-944 213
Palvelujen ostot	-2 859 917	-2 218 337	-2 611 314	-2 496 959	-2 521 215	-2 546 275
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 121 225	-1 936 430	-2 109 550	-2 109 550	-2 148 558	-2 188 934
Avustukset	-42	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-331 941	-308 103	-217 504	-217 504	-220 008	-222 600
Toimintakulut	-6 187 084	-5 277 596	-5 863 638	-5 749 283	-5 824 480	-5 902 022
Toimintakate	6 327 422	7 081 782	6 603 841	6 698 475	6 623 278	6 545 736
Suunnitelman mukaiset poistot	-381 936	-378 997	0	-346 863	-346 863	-346 863
Laskennalliset erät	-6 218 624	-6 230 684	-6 363 845	-6 349 992	-6 349 992	-6 349 992
Nettokulut yhteensä	-273 138	472 101	239 996	1 620	-73 577	-151 119

Toiminta 2021

Vastuualue kiinteistöt vastaa kaupungin omien rakennettujen kiinteistöjen (90 235 m²) sekä niiden piha-alueiden hoidosta ja korjaamisesta sekä rakennustoiminnasta. Poikkeuksen muodostavat vesihuoltolaitoksen ja jätehuollon rakennukset, jäähalli, PUNT ja Skyttalan museo.

Kaupungin palvelutuotannolle luodaan toimintaedellytykset ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä täydennetään paikallisesti toimitilojen muodossa. Tilat ovat tarkoituksenmukaisia, tehokkaita ja joustavia. Muita prioriteetteja ovat monikäyttöisyys ja terveellisyys. Sisäilman haasteet muokkaavat prioriteetteja terveellisuuden suuntaan, jolloin tarvitaan resursseja ja määrärahaa rakennusten säilyttämiseksi käytössä.

Kiinteistömassan tehokkaampi käyttö pienentää menoja, jolloin budjetin suuruus on oikealla tasolla.

Kaupungin kiinteistötoiminnan eri kategoriat ohjaavat toimintaa tehostamisena ja korjausten kohdistamisena. Korjauksia voidaan suunnitella niiden mukaisesti pitkällä aikavälillä.

Luovuuskeskuksen hankesuunnittelu- ja esisuunnittelu on rakentamisen jatkolle pohjatyövaihe, johon kohdistetaan resursseja tarvittava määrä tarkoituksenmukaisen lopputuloksen aikaansaamiseksi. Yhdessä käyttäjätahojen kanssa luodaan suunnittelun edellytykset.

Automaattisilla ratkaisuilla säästetään energiaa ja työtä.

Kaupungin hallinnoimat vuokra-asunnot siirretään vuokratyöyhtiöön.

Mahdollisuuksia toimintojen ja tilojen tehostamiseen ulkoistamalla tutkitaan.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Kiinteistöt ovat käyttöasteeltaan tehokkaita tiloja, joissa on terveellistä ja myös viihtyisää oleskella ja työskennellä.	Julkiset tilat, m ² /asukas Toimintaseisokit kaupungin kiinteistöjen aiheuttamien terveysvaarojen vuoksi.	4,96 m ² /asukas Ei toimintaseisokkeja
Tulomuutto: Kiinteistöjen tekninen kunto yksilöidään, säilytetään tai sitä parannetaan pitkällä aikavälillä päämääränä kaupungin palvelutuotannon edellytysten turvaaminen.	Kuntotutkimukset/PTS-suunnitelmat	Tutkittu osuus 75 % kiinteistömässstä ml. päivitykset
Toiminnan kestävyys: Energiasäästö ja automaation avulla päivystyksen määrän vähennys	Sähköenergian kulutus m ² /vuosi Automaatioinvestointien säästöt minimoituna kiinteistöhoitona ja päivystystarpeena	Sähköenergia: 0,5 % Automaatioinvestointi: Osana luovuskeskusprojektia

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Kaupunginhallituksen suunnitelmakaudelle 2020–2022 vahvistamien talousarviokehysten myötä kiinteistöjen kunto heikkenee edelleen ja palvelutuotannon edellytykset ovat epävarmemmat.

Rakennusmassan tehostaminen on ensiarvoisen tärkeää taloustilanteen takia. Käyttäjien kanssa on karkealla tasolla selvitetty tilantarvetta pitkällä aikavälillä.

Korjaaminen ja kehittäminen ovat prioriteetteja kaupungille ja käyttäjälle tärkeiksi luokitelluissa rakennuksissa.

Rakennuksiin on määritetty aito pääomavuokra, jonka avulla ulkoisissa vuokrauksissa voidaan soveltaa reaalista vuokraustasoa. Sote-uudistuksen osalta pääomavuokra ja yhtiöittäminen ovat ydinkysymyksiä.

Kiinteistömässän tehostamista jatketaan ensisijaisesti realisoimalla, mutta oman palvelutuotannon toimintaa on myös tehostettava. Myynnin ja sen tukitoiminnan tehostaminen edellyttää toiminnan yksinkertaistamista. Oikein kohdistetuilla peruskorjauksilla varmistetaan tarvittavalle kiinteistömässälle tehokkaampi ja pitempi elinkaari.

Sosiaali- ja terveysosastolle vuokrattavia kiinteistöjä kehitetään sote-uudistuksen etenemisen mukaisesti.

Sote-uudistuksen osalta pääomavuokra ja yhtiöittäminen ovat ydinkysymyksiä.

Kaupungin hallinnoimat vuokra-asunnot siirretään vuokratyhtiöön.

Kaupungin strategiaa toteutetaan kiinteistöjen osalta helpottamalla kaupungin palvelujen saavutettavuutta.

Kokonaisuutena strategiana on selvittää ja toteuttaa tuleva tilatarve riittävän aikaisin, jolloin pystytään reagoimaan toimenpiteillä rakennuksen elinkaareessa. Suunnitelma, omistetaanko kiinteistöt itse, vuokrataanko tai ovatko ne palvelutoiminnan käytössä muulla tavalla. Rakennusmassan tehostaminen 2020 yhdessä käyttäjätahon kanssa on talouden kannalta ratkaiseva tekijä tulevaisuudessa.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kiinteistöpäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Tekninen isännöitsijä	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Rakennuttaja ja ylläpitoinsinööri	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Rakennusmestari	1,18	1,0	1,5	1,42	1,5	1,5
Vastaava kiinteistönhoitaja	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Johtava kiinteistönhoitaja, - huoltomies	1,0	1,07	1,42	1,64	1,64	1,64
Kiinteistönhoitaja-huoltomies, 3,05 ei täytetty	5,51	5,96	5,53	6,53	6,53	6,53
Kirvesmies, 1 ei täytetty	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kanslisti (kiinteistöresurssi)	4,16	0,0	1,0	(0,42)	(1,0)	(1,0)
Kiinteistösihteeri (kiinteistöresurssi)	0,0	0,75	0,0	0,0	0,0	0,0
Projektisihteeri (kiinteistöresurssi)	0,0	1,0	1,0	(1,0)	(1,0)	(1,0)
Yhteensä	15,85	14,78	15,45	14,59	14,67	14,67
Määräaikaiset						
Rakennuttaja ja ylläpitoinsinööri	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kiinteistösihteeri (kiinteistöresurssi)	0,0	0,15	0,6	(0,45)	(0,6)	(0,6)
LVI-rakennuttaja	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0	1,0
Kiinteistönhoitajat	1,0	0,87	1,3	0,60	1,0	1,0
Sijaistavat kiinteistönhoitajat	0,8	1,0	0,8	0,83	1,0	1,0
Muu henkilökunta	1,05	0,08				
Yhteensä	3,5	2,1	3,7	1,43	3,0	3,0
Henkilötyövuodet yhteensä	19,30	16,88	19,15	16,02	17,67	17,67
Vakituiset	17	16	16	17	17	17
Määräaikaiset	6	4	3	3	4	4
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	23	20	19	20	21	21

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Pääomavuokra, €/m ²	5,69	5,68	5,72	5,92	6,19	6,29
Korjausvastuu, €/m ²	0,73	0,72	0,70	0,42	0,72	0,73
Käyttövuokra, €/m ²	3,88	3,88	4,47	4,66	4,87	4,96
Volyymi, m ²	93 948	92 586	92 093	90 235	87 248	86 882
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	383,67	417,47	350,99	400,57		

Tilapankki

	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	4 089	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	15 891	35 800	45 100	45 100	45 100	45 100
Toimintatuotot	19 980	35 800	45 100	45 100	45 100	45 100
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-60 626	-54 958	-44 891	-44 891	-45 340	-45 805
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-68 542	-107 362	-78 909	-78 909	-80 430	-82 006
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-8 788	-4 350	-1 300	-1 300	-1 326	-1 352
Toimintakulut	-137 956	-166 670	-125 100	-125 100	-127 096	-129 163
Toimintakate	-117 977	-130 870	-80 000	-80 000	-81 996	-84 063
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 144	-4 486	0	-4 524	-4 524	-4 524
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-123 121	-135 356	-80 000	-84 524	-86 520	-88 587

Tilapankkiin siirretään lisää kiinteistöjä, joille ei ole tarvetta tai joita käytetään tehottomasti, ja käyttäjä voi siten luopua kiinteistön käytöstä tai saada tarpeitaan vastaavat tilat.

Tilapankissa olevat kohteet ovat Sateenkaaren G-talo, entinen Mossalan koulu, vanha neuvola, Suntin makasiini/puutarhavarasto, Solvik Granvikissä, entinen Jehovan todistajien valtakunnansali, Lyckebo Houtskarissa, vanha Nilsbyn koulu ja Paraisten Vanha kunnantupa, Sunnanbergin koulu, Paraisten lukio+Storgård, Skräbbölen parakki, Träskin koulu, Iniön entinen päiväkotikoti, Kommunalgården Korppoossa ja Merituulen päiväkotikoti.

Tilapankin myyntikohteet ovat Paraisten Vanha kunnantupa, entinen Mossalan koulu (päiväkotikoti), Skräbbölen parakki, Kommunalgården Korppoossa, Sunnanbergin koulu ja Merituulen päiväkotikoti.

Ennen päätöksen tekemistä Kommunalgårdenin myynnistä kiinteistön vaihtoehtoisista tulevista käyttömahdollisuuksista on tehtävä selvitys.

Tilapankin menetelmänä on tarkoitus säästää kuluja näkyvästi.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Tilapankin avulla saavutetaan säästöpotentiaali kiinteistömässä.	Kiinteistöjen myynnin avulla saavutetaan säästöt kiinteistöjen käyttökudjettiin ja saadaan myyntituloa.	Vuoden 2021 aikana myytävät kiinteistöt / käyttökudjetti -63 900 €, myyntitulokertymä +0,55 M€

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Tilapankin käyttöä kiinteistömässä tehostamisen välineenä lisätään tuomalla pankkiin entistä helpommin lisää kohteita. Tilapankin näkyvyyttä lisätään ja toimivuutta myös tilatarpeen tyydyttämiseksi parannetaan.

Riskianalyysi:

- 1) Sisäilmakokonaisuus on akuutti haaste kiinteistöissä. Palvelutuotannon edellytykset on pystyttävä pitämään tasolla, jossa rakennuksissa voidaan työskennellä ilman haittaa.
- 2) Kustannuksia syntyy nopean korjaustarpeen takia, jolloin voidaan vastaavasti nopealla aikataululla jatkaa toimintaa kiinteistöissä.
- 3) Kiinteistöjen myynti on ollut haasteellista ja kiinteistöt rasittavat kaupungin taloutta, ellei niitä pureta tai myydä.
- 4) Taloustilanteen takia joudutaan korjaamaan rakennuksia segmentoidusti osissa, mutta korjaustarvetta esiintyy kattavasti koko kiinteistömässä, jolloin korjausvelan näkökulmasta tilanne on erittäin vakava. Kiinteistömässä tiivistäminen on täten ehdottoman tärkeää. Sisäilmaongelmat lisääntyvät korkean korjausvelan mukaisesti.

PALVELUTOIMINNOT

Kaupunginhallitus/Teknisten tukipalvelujen jaosto
Tekniset tukipalvelut
Jonas Nylund, tekninen päällikkö
Seppo Pihl, kiinteistöpäällikkö

Palvelutoiminnot	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	4 473 114	1 653 175	1 514 688	1 513 022	1 513 022	1 513 022
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	529	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	4 473 643	1 653 175	1 514 688	1 513 022	1 513 022	1 513 022
Henkilöstökulut	-446 177	-440 715	-450 461	-450 461	-457 147	-463 880
Palvelujen ostot	-3 846 051	-1 106 796	-964 157	-964 293	-974 265	-984 560
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 487	-32 120	-28 970	-28 970	-29 543	-30 130
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-85 222	-76 769	-76 681	-76 681	-76 689	-76 697
Toimintakulut	-4 403 937	-1 656 400	-1 520 269	-1 520 405	-1 537 644	-1 555 267
Toimintakate	69 705	-3 225	-5 581	-7 383	-24 622	-42 245
Suunnitelman mukaiset poistot	-43 876	-43 876	0	-43 876	-43 876	-43 876
Laskennalliset erät	53 872	50 818	50 773	50 773	50 773	50 773
Nettokulut yhteensä	79 701	3 717	45 192	-486	-17 725	-35 348

Toiminta 2021

Palvelutoiminnot vastaa kaupungin siivoustoiminnasta. Toiminta toteutetaan 2021 Paraisten keskusta-alueella ostopalveluna ja saariston osuudella omalla resurssilla, jota tarvittaessa täydennetään ostopalveluna.

Laadunvalvonnan avulla esiintyvät puutteet informoidaan nopeasti ja korjataan optimoidussa aikataulussa.

Toiminta suoritetaan palvelukuvausten mukaisesti, mutta käyttäjätahon mahdolliset muuttuvat tarpeet huomioidaan toiminnassa.

Koronatilanteen kehittymisen mukaisesti reagoidaan siivouksen laatuun.

Ruokapalvelu toteutetaan ostopalveluna Kaarea Oy:n kanssa määritettyjen palvelukuvausten mukaisesti.

Ruokahuollon toiminnassa otetaan käyttöön kokonaisvaltaisesti tilausohjelma Aromi, jolloin tilaukset tehdään suoraan käyttäjien toimintayksiköiden taholta. Budjettivastuu kohdistuu käyttäjäyksiköille ja vastaavalle käyttäjäosastolle, mutta kokonaisuuden koordinointi ja sopimuskokonaisuus sisältyvät ruokapalveluyksikön vastuualueeseen.

Ruokahuollolle on laadittu laatukriteerit.

Laadun valvonnan kriteerejä käytetään aktiivisesti kouluruokailussa, varhaiskasvatuksessa ja sosiaali- ja terveysosaston osuudella.

Luovuuskeskuksen väistötilojen osuudella ruokahuollon organisointi muuttaa nykyistä toimintaa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Sähköinen tilausjärjestelmä aterioiden ja ruoka-annosten tilaamiseen	Ohjelman mukainen toimintakäyttö	% / kustannuspaikka
Ruoan hävikin mittaaminen	Seurantajärjestelmät	Lautashävikki alle 10 g/lautanen
Laatutaso ja laadunvalvontajärjestelmän kehittäminen	Asiakastyytyväisyyskysely, Happy or Not, henkilöresurssit	65 %:n tyytyväisyystaso
Siivous, laadunvalvonta	Laatukierrokset, poikkeamat	Sopimuksen mukainen
Siivous, asiakastyytyväisyys	Kyselyt, 2 kpl/vuosi	70 %:n tyytyväisyystaso
Reklamaatioiden käsittely	Korjaavien toimenpiteiden toteutus	Ylläpitosiivoustehtävät vuorokauden kuluessa. Harvemmin tehtävien töiden osalta sovitun aikataulun mukaan.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Ruokapalvelu toimittaa hyvää ja terveellistä perusruokaa kaupungin asukkaille huomioiden ravintosisältö, taloudellisuus sekä hygienia. Huomioidaan myös ekologiset näkökohdat ja lähiruoka. Laadun valvonnan kriteerit on laadittu ja laadunvalvontamenetelmää kehitetään.

Aromi-ohjelman avulla tilaukset tehdään yksikkökohtaisesti. Kustannukset ja seuranta saadaan myös ohjelman kautta.

Kaupungin palvelutuotannon tilat siivotaan yksilöllisesti kiinteistön käyttäjien tarpeen, sovitun laatutason ja tarkoituksenmukaisen mitoituksen mukaan.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Ruokapalvelupäällikkö	0	0	0	0	0	0
Ruokapalvelun esimies	0	0	0	0	0	0
Ruokapalvelun vastaava	0	0	0	0	0	0
Dieetikokki	0	0	0	0	0	0
Kokki	0	0	0	0	0	0
Ruokapalvelun työntekijä	0	0	0	0	0	0
Kesätyöntekijä/KVTEL	0	0	0	0	0	0
Siivoustyönjohtaja	1	1	1	1	1	1
Siivoushenkilöstö	8,7	8,8	7,32	6,9	6,9	6,9
Henkilötyövuodet yhteensä	9,7	9,8	8,32	7,9	7,9	7,9
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	5	6	5	5	5	5
Määräaikaiset	13	13	7	5	5	5
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	18	19	12	10	10	10

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Ruokapalvelu						
Kustannus/asukas	211,60	207,87	214,62	202,08	206,24	210,42
Työsuoritteita/annosmäärät/vuosi		732 135	977 275	732 676	732 676	732 676
Suoritteen/annoksen keskihinta			3,30	3,79	4,19	4,25
Siivous						
€/m ² /kk	1,88	1,92	1,99	2,03	2,04	2,07
Siivousala	55 992 m ²	53 781m ²	53 781 m ²	52 229m ²	52 229m ²	52 229m ²
Palvelun ostot Parainen						
€/m ² /kk	1,55	1,56	1,71	1,68	1,68	1,71
Siivousala	39 366 m ²	37 581m ²	37 581 m ²	36 682m ²	36 682m ²	36 682m ²
Siivous saaristossa						
€/m ² /kk	2,68	2,75	2,64	2,87	2,90	2,93
Siivousala	16 626 m ²	16 200m ²	16 200 m ²	15 547m ²	15 547m ²	14 547m ²
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	-83,14	-81,72	-82,79	-85,16	-85,99	-87,80

TEKNIikka

Kaupunginhallitus/Teknisten tukipalvelujen jaosto
Tekniset tukipalvelut
Matias Jensén, yhdyskuntainsinööri

Tekniikka	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	388 872	508 953	611 486	611 486	611 486	611 486
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	4 191	1 000	1 500	1 500	1 500	1 500
Toimintatuotot	393 063	509 953	612 986	612 986	612 986	612 986
Henkilöstökulut	-992 758	-1 108 767	-1 046 760	-1 046 760	-1 057 530	-1 068 393
Palvelujen ostot	-854 472	-1 035 483	-1 110 041	-1 070 719	-1 080 538	-1 090 678
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-523 879	-395 170	-426 020	-426 020	-434 186	-442 641
Avustukset	-112 216	-115 000	-115 000	-115 000	-117 263	-119 608
Muut toimintakulut	-120 932	-157 400	-320 702	-320 702	-324 494	-328 421
Toimintakulut	-2 604 256	-2 811 820	-3 018 523	-2 979 201	-3 014 011	-3 049 741
Toimintakate	-2 211 193	-2 301 867	-2 405 537	-2 366 215	-2 401 025	-2 436 755
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 267 814	-1 242 403	0	-1 372 299	-1 422 299	-1 422 299
Laskennalliset erät	0	0	38 456	38 456	38 456	38 456
Nettokulut yhteensä	-3 479 007	-3 544 270	-2 367 081	-3 700 058	-3 784 868	-3 820 598

Toiminta 2021

Toimintaan sisältyy katujen ja liikennealueiden kunnossapito ja rakentaminen, katuvalot, hulevesi, satamat ja vesiväylät, sulkku, yleiset puisto- ja viheralueet, uimarannat, kentät ja liikuntapaikat sekä Parfix-toiminta. Myös jätehuolto sisältyy toimintaan siltä osin kuin tehtäviä ei ole siirretty Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle tai tehtävät eivät kuulu kaupungin valvontaviranomaiselle.

Yksikkö, joka on kaupungin kasvot ulospäin, toteuttaa suunnitelmia ja pitää kunnossa yleisiä alueita, jotka tuottavat kuntalaiselle ja kävijälle viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Toimintamme on harkittua ja suunnitelmallista ja se tukee kaupungin visioita kaupungin kehittämisestä, elinvoimaisuudesta ja hyvän asumisen edellytyksistä. Käymme myös avointa vuoropuhelua asukkaiden kanssa.

Teknisen yksikön toiminta sivuaa ja tukee useita kaupungin strategian painopistealueista, kuten muun muassa: Lisää kaupunkimaisuutta, Aktiivista vapaa-aikaa vihreässä kaupungissa ja Tänne on helppo tulla.

Riskianalyysi:

Vastuu kaupungin yleisen omaisuuden hallinnoinnista ja sen toimivuuden varmistamisesta on suuri. Talouden heikkeneminen asettaa suuria haasteita näiden palvelujen ylläpitämiselle ja tarjoamiselle, ja arvioidaankin, että on olemassa suuri ja välitön riski, että kaupungin heikko taloudellinen tilanne muodostaa uhan näille palveluille.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Tarjotaan asukkaille ja kävijöille turvallisia, kestäviä, houkuttelevia ja kiinnostavia yleisiä puistoalueita ja leikkipuistoja vihreässä kaupungissa vietettävää aktiivista vapaa-aikaa varten.	Yleisten alueiden suunnittelu ja toteutus ympäristön kannalta, kulttuurisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästä näkökulmasta.	Tarkastusraportit, kävijämittarit, kyselyt
Tulomuutto: Houkuttelevat ja miellyttävät asuinalueet, jotka sopeutuvat olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön ja infraan ja sijaitsevat lähellä palveluja.	Toteutetaan asuinalueita hyväksytyjen asemakaavojen mukaisesti.	Uusien asuinalueiden määrä, 1 kpl/vuosi
Toiminnan kestävyys: Katuverkon hallinnoinnissa on lähtökohtana nykyisen korjausvelan pienentäminen tai ainakin sen pitäminen nykyisellä, noin 5 miljoonan euron tasolla.	Laaditaan korjausohjelma, joka sisältää toimenpiteet ja painopisteet katuverkon saneeraamiseksi taloudellisesti tehokkaasti ja elinkaarinäkökulmasta tarkasteltuna kestävästi.	Korjausvelka 5,1 miljoonaa euroa ja korjausvastuu 14,2 miljoonaa euroa

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Palvelutaso on vuosina 2021–2023 sopeutettava talouden kantokykyyn ja priorisointien painopiste on asetettava yksikön ydintoimintaan ja vastuisiin, jotta voimme hallinnoida kaupungin omaisuutta vastuullisesti ja kestävästi tuleville sukupolville.

Katujen korjausvelasta tehdyn selvityksen mukaisesti todetaan, että korjausvelka on vuonna 2020 noin 5 miljoonaa euroa ja nousee runsaaseen 6 miljoonaan euroon vuonna 2021. Tämänhetkisessä talousarvioehdotuksessa huomioon on otettu 56 000 euron määräraha, kun samaisen selvityksen mukaan katuverkon kunnossapitoon tulisi käyttää lähes 500 000 euroa vuodessa.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Yhdyskuntainsinööri	1	0,6	1	1	1	1
Hallinnollinen assistentti / projektikoordinaattori (määräaikainen)		0,6	1	0	0	0
Ylläpitoinsinööri		0,6	1	1	1	1
Kaupunginrakennusmestari	0,83	0	0	0	0	0
Teknisen päällikön sijainen		0,4				
Projekti-insinööri (hulevesi)		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Suunnitteluavustaja	0,3	0,3	0,5	1	1	1
Katualueiden työnjohtaja			1	1	1	1
Kuljettaja	3,92	3,3	3	3	3	3
Asentaja	1	1	1	1	1	1
Kanslisti	0,24	0	0			

Toiminnanjohtaja, Parfix	1	1	1	1	1	1
Huoltomies, Parfix	0,58	1	1	1	1	1
Kaupunginpuutarhuri	0,08	0	1	0	0	0
Kaupunginpuutarhurin sijainen	0,92	1	0	0	0	0
Arboristi	0,3	0	0			
Puistomestari				1	1	1
Viherpalvelusuunnittelija			1	1	1	1
Puutarhuri		1,6	2	2	2	2
Puistotyöntekijä	4	3	3	2	2	2
Johtava kentänhoitaja	1	1	1	1	1	1
Putkimestari (hulevesi)		0,3	0			
Kentänhoitaja	2	2	2	2	2	2
Projektiassistentti, hulevesi	0,5	0,2	0			
Määräaikaiset		7,6	0	1,4	1,4	1,4
Vakituiset yhteensä	17,50	26,70	21	19,5	19,5	19,5
Henkilötyövuodet, määräaikaiset				1,4	1,4	1,4
Muut, kausi- ja kesätyöntekijät	22,1		1,3	1,4	1,4	1,4
Henkilötyövuodet yhteensä	17,5		22,8	20,9	20,9	20,9
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	17	18	21	19	19	19
Määräaikaiset		2				
Yhteensä	17	20	21	19	19	19

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrä			0	0	0	0
Liikenteessä tapahtuneiden häiriöiden määrä			0	0	0	0
Käyttöhäiriöiden määrä, sulk			0	0	0	0
Tuet yksityisteille, km			4 lossia	4	4	4
Vuokralaiturit, vuokrausaste			85%	85%	85%	85%
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €		144,5	148,68	158,36	159,23	160,06

VESIHUOLTOLAITOS

Kaupunginhallitus/Teknisten tukipalvelujen jaosto
Tekniset tukipalvelut
Manne Carla, kaupungininsinööri

Vesihuoltolaitos	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	3 121 144	3 394 000	3 478 800	3 478 800	3 478 800	3 478 800
Maksutuotot	67	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 800	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 047 081	1 062 000	1 202 500	1 202 500	1 202 500	1 202 500
Toimintatuotot	4 170 092	4 456 000	4 681 300	4 681 300	4 681 300	4 681 300
Henkilöstökulut	-741 545	-862 643	-849 948	-849 948	-858 462	-867 053
Palvelujen ostot	-710 312	-717 715	-832 137	-726 947	-734 271	-741 834
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-546 898	-577 100	-644 650	-644 650	-657 048	-669 887
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-677 178	-695 352	-701 354	-701 354	-715 146	-729 439
Toimintakulut	-2 675 933	-2 852 810	-3 028 089	-2 922 899	-2 964 927	-3 008 213
Toimintakate	1 494 159	1 603 190	1 653 211	1 758 401	1 716 373	1 673 087
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 201 326	-1 130 900	-1 043 300	-1 043 300	-1 083 300	-1 083 300
Laskennalliset erät	5 947	5 947	161	161	161	161
Nettokulut yhteensä	298 780	478 237	610 072	715 262	633 234	589 948

Toiminta 2021

Vesihuoltolaitoksen on määrä saavuttaa 1,65 miljoonan euron toimintakate (lisäystä vuodesta 2020). Tavoitteen saavuttaminen edellyttää laitoksen tulojen lisääntymistä, koska kulut kasvavat samaan aikaan merkittävästi eri syistä, joihin vesihuoltolaitos ei pysty vaikuttamaan.

Norrbyn puhdistamon saneeraus saatetaan loppuun vuoden 2020 aikana. Puhdistamon laajennuksen rakentaminen aloitettiin loppuvuodesta 2019 (noin vuoden myöhässä) ja se on suunniteltu otettavan käyttöön alkuvuodesta 2021. Kun henkilöstö kootaan yhteen paikkaan Paraisten kunta-alueella, vesihuoltolaitos pystyy tarjoamaan toiminta-alueillaan parempaa ja sujuvampaa asiakaspalvelua.

Vesihuoltolaitos pyrkii saneeraamaan ja ylläpitämään johtoverkkojaan ja laitoksiaan siten, että toiminnan jatkuvuus on turvattu. Vuonna 2021 johtoverkkojen (talousvesi ja jätevesi) saneeraukset keskitetään vuotojen vähentämiseen lähinnä Paraisten toiminta-alueella. Vesihuollon vuotuiset investointivarat vähenevät kuitenkin voimakkaasti koulukeskuksen rakentamisen johdosta. Investointivarojen väheneminen aiheuttaa haasteita vuotojen hallinnalle, joka on alkanut osoittaa lisääntyneitä vuotomääriä vuonna 2020.

Saaristossa tehdään pienempiä saneerauksia painopisteenä puhdistamot ja niiden automatisointi sekä pumppaamot.

Vesihuoltolaitoksen organisaatioselvitys tehtiin AFRY:n toimesta vuosina 2019–2020. Selvitys käsiteltiin teknisessä jaostossa ja kaupunginhallituksessa keväällä 2020. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan vesihuollon toimintaa jatketaan kaupungin taseyksikkönä. Jaosto pitää tärkeänä, että selvityksessä esiin nostetut taseyksikön tulo- ja tuloutus- sekä investointitaso muodostavat perustan tulevien vuosien talousarvion laadinnalle.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Voimassa olevien direktiivien (STM 1352) mukaisen talousveden tarjoaminen vesihuollon toiminta-alueen asukkaille	Ei poikkeamia voimassa olevista direktiiveistä (STM 1352)	kpl
	Parainen	0
	Nauvo	0
	Korppoo	0
	Houtskari	0
Vesihuoltolaitoksen toimitusvarmuuden parantaminen vähentämällä talousvesivuotoja	Laskuttamaton talousvesi, %	%
	Parainen	22
	Nauvo	6
	Korppoo	6
	Houtskari	6
	Verkostosta vuotava talousvesi	m ³ /km putkea
Parainen	1400	
Jätevedenpuhdistamojen puhdistustuloksen parantaminen vähentämällä pintavesivuotoja viemäriverkostoihin. Paremmiin toimivat puhdistamot myötävaikuttavat asukkaiden lähiympäristön vesistöjen puhtauteen.	Pintavesivuodot viemäriverkoston, %	%
	Parainen	70
	Nauvo	35
	Korppoo	35
	Houtskari	35
	Saneerattuja viemärikaivoja, kpl	kpl
Parainen	30	

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on toimittaa kuluttajille hyvälaatuista talousvettä häiriöttä sekä puhdistaa jätevettä lupaehtojen mukaisesti.

Rahoituksellisesti vesihuoltolaitos pyrkii siihen, että se on itsensä kannattava ja että kunkin yksittäisen toiminta-alueen käyttötalous osoittaa poistojen ja rahoituskulujen jälkeen voittoa.

Vesihuoltolaitos tukee kaupungin strategiaa asumisen osalta rakentamalla toiminta-alueellaan sijaitseville uusille asuinalueille talousvesi- ja viemärijohtoverkon.

Asiakkaiden e-palveluportaali on käytössä ja tätä e-palvelua kehitetään jatkuvasti.

Liikevaihdon jakaumassa vesihuoltolaitos pyrkii siihen, että 2/5 liikevaihdosta muodostuu perusmaksuista ja 3/5 käyttömaksuista.

Vesihuoltolaitos pyrkii pitkällä aikavälillä ylläpitämään johtoverkkonsa ja laitoksensa teknisesti sellaisella tasolla, että toiminnan jatkuvuus voidaan turvata. Lähivuosina on suurena haasteena riittävän rahoituksen saaminen laitosten ja johtoverkkojen nykyisen kunnon ylläpitämiseksi.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kaupungininsinööri	0,46	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5
Projekti-insinööri	1	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5
Prosessi-insinööri	1	1	1	1	1	1
Putkimestari	1	0,7	1	1	1	1
Vesihuoltopäällikkö	1	0,5	1	1	1	1
Talousassistentti	0,5	1	1	1	1	1
Suunnitteluavustaja	0,7	0,7	0,5	0	0	0
Kartoittaja/työnjohto	1	1	1	1	0,2	0
Automaatioteknikko	1	1	1	1	1	1
Johtava huoltomies	0,48	0,5	0	0,2	0,2	0,2
Huoltomies	2	2	2	2	2	2
Käyttöpäällikkö	1	1	1	1	1	1
Prosessinhoitaja	4,25	2	3	3	3	3
Yhteensä	16,86	12	13,5	13,6	12,4	12,2
Projektiavustajat	0,5	0,3	0	0,4	0,5	0,5
Kesätyöntekijät	0,5	0	0,5	0	0	0
Yhteensä	1	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5
Henkilötyövuodet yhteensä	17,95	12,6	14	14	12,9	12,7

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Fosforin puhdistusprosentti (Norrby)	99		95	95	95	95
Typen puhdistusprosentti (Norrby)	74		70	70	70	70
Laskuttamaton talousvesi prosentteina	19		16	22	24	28
Viemäriverkoston vuotava vesi prosentteina	n/a		56	70	70	70
Verkostosta vuotava talousvesi (Parainen), m ³ /km	1000		750	1400	1600	1800
PARAINEN						
Laskuttamaton vesi prosentteina	20		15	23	25	30
Viemäriverkoston vuotava vesi prosentteina	50		58	62	66	72
SAARISTO						
Laskuttamaton talousvesi prosentteina	8		6	6	7	8
Viemäriverkoston vuotava vesi prosentteina	33		35	35	38	40
Nettokustannus/asukas						

SIVISTYSOSASTO

SIVISTYSOSASTO YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupungin- johtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023	Muutos 2021 / TA 2020 %
Myyntituotot	441 305	371 298	364 234	364 234	364 234	364 234	-1,9
Maksutuotot	1 328 875	1 269 700	1 288 500	1 288 500	1 288 500	1 288 500	1,5
Tuet ja avustukset	323 784	289 700	219 800	221 800	221 800	221 800	-23,4
Muut toimintatuotot	192 824	133 072	160 000	160 000	160 000	160 000	20,2
Toimintatuotot	2 286 787	2 063 770	2 032 534	2 034 534	2 034 534	2 034 534	-1,4
Henkilöstökulut	-20 785 469	-20 495 128	-20 766 937	-20 623 982	-20 823 882	-21 025 661	0,6
Palvelujen ostot	-8 440 365	-8 302 145	-7 826 988	-7 810 363	-7 873 421	-7 938 544	-5,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-846 585	-955 454	-839 580	-836 580	-853 077	-870 108	-12,4
Avustukset	-784 312	-823 675	-792 375	-760 375	-775 339	-790 845	-7,7
Muut toimintakulut	-6 990 753	-7 004 894	-7 246 190	-7 225 969	-7 242 971	-7 260 572	3,2
Toimintakulut	-37 847 484	-37 581 296	-37 472 070	-37 257 269	-37 568 690	-37 885 730	-0,9
Toimintakate	-35 560 697	-35 517 526	-35 439 536	-35 222 735	-35 534 156	-35 851 196	-0,8
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 274 501	-1 209 105	0	-1 287 105	-1 297 105	-1 397 105	6,5
Laskennalliset erät	3 583 609	3 568 776	3 649 684	3 635 831	3 635 831	3 635 831	1,9
Nettokulut yhteensä	-33 251 588	-33 157 855	-31 789 852	-32 874 009	-33 195 430	-33 612 470	-0,9

VARHAISKASVATUS

Sivistyslautakunta

Sivistysosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Pia Hotanen, varhaiskasvatuspäällikkö

Varhaiskasvatus	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	42 725	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Maksutuotot	1 036 585	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Tuet ja avustukset	2 500	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	6 065	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	1 087 875	1 070 000	1 070 000	1 070 000	1 070 000	1 070 000
Henkilöstökulut	-5 654 472	-5 541 990	-5 525 710	-5 478 161	-5 531 722	-5 585 783
Palvelujen ostot	-2 686 207	-2 638 988	-2 419 284	-2 417 336	-2 438 308	-2 459 968
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-123 943	-222 208	-190 700	-190 700	-194 475	-198 343
Avustukset	-441 107	-471 000	-453 000	-428 000	-436 423	-445 151
Muut toimintakulut	-1 042 408	-1 024 180	-1 114 354	-1 114 354	-1 116 762	-1 119 248
Toimintakulut	-9 948 137	-9 898 366	-9 703 048	-9 628 551	-9 717 690	-9 808 493
Toimintakate	-8 860 263	-8 828 366	-8 633 048	-8 558 551	-8 647 690	-8 738 493
Suunnitelman mukaiset poistot	-201 679	-187 230	0	-215 077	-215 077	-215 077
Laskennalliset erät	511 943	506 942	569 689	569 689	569 689	569 689
Nettokulut yhteensä	-8 549 999	-8 508 654	-8 063 359	-8 203 939	-8 293 078	-8 383 881

Toiminta 2021

Varhaiskasvatyüksikkö tarjoaa luovaa ja laadukasta toimintaa kaikilla kunta-alueilla. Lapsen oppimisen polku alkaa varhaiskasvatuksesta, joka on osa elinikäistä oppimista. Sivistysosaston strateginen toimintasuunnitelma sekä hyvinvointikertomus toimivat pohjana vuosittaisille tavoitteille, jotka vuonna 2021 ovat kestävä kehitys ja hyvinvoivat lapset ja henkilöstö. Monikielisyyden kehittämistä jatketaan sivistysosaston monikielisyysstrategian ja kielipolun pohjalta. Lapsimäärän vähenemisen vuoksi palveluverkosta laaditaan suunnitelma. Yksikkö jatkaa toiminnan sopeuttamista ja uudelleenjärjestelyä vuoden aikana. Yhteistyön lisääminen niin kaupungin sisällä kuin esimerkiksi kolmannen sektorin kanssa on välttämätöntä toiminnan kehittämiseksi. Varhaiskasvatuksen maksujen muutos (alentaminen) tulee vaikuttamaan voimakkaasti talousarvioon ja johtamaan tulojen menetyksiin. Maksujen muutos ei kuitenkaan todennäköisesti lisää merkittävästi varhaiskasvatukseen osallistumista, sillä osallistumisprosentti on jo noin 87 % (kansallisella tasolla noin 77 %). Maksujen muutosta ei ole otettu huomioon talousarviossa, koska siitä ei budjetointivaiheessa ole riittävästi tietoa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Luovia oppimisympäristöjä luovassa saaristossa	Houtskarın päiväkotı remontoidaan nykyvaatımusten mukaisesti luovaksi oppimisympäristöksi. Uusia yhteistyömuotoja kaupungın omassa toiminnassa tai esimerkiksi kolmannen sektorin kanssa.	Houtskarın päiväkodin remontti valmistuu keväällä 2021. Uusia yhteistyömuotoja on otettu käyttöön esimerkiksi kolmannen sektorin kanssa.
Tulomuutto: Sivistysosaston palvelujen profiloinnin ja niihin liittyvän viestinnän selkeyttäminen ja parantaminen	Laaditaan viestintä- ja profiloitisuunnitelma Paraisilla erityisesti lapsiperheille tarjottavien hyvien palvelujen nostamiseksi paremmin esille.	Suunnitelma otetaan käyttöön. 1–16-vuotiaiden lasten ja nuorten määrä kasvaa.
Toiminnan kestävyys: Varhaiskasvatus profiloituu kestävää kehitystä edistävään toimintaan.	Seitsemän pilottiryhmää osallistuu Kiertokulkumatka ekologiseen oppimisympäristöön -hankkeeseen. Lautashävikin vähentäminen esimerkiksi tarkistamalla ruoanjakoprosessia. Varhaiskasvatus osallistuu "Stigar – med lärkraft mot en hållbar livsstil" -hankkeeseen yhteistyössä Åbo Akademin elinikäisen oppimisen keskuksen CLL:n kanssa.	Hankkeeseen osallistuneet ryhmät ovat innostuneet kiertokulkuajattelusta ja viljelystä, ja kompostointi on luonteva osa toimintaa. Lautashävikin väheneminen. Henkilöstölle tehdään kysely ja tarpeiden pohjalta luodaan aineistopankki.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Varhaiskasvatus jatkaa panostusta laadukkaaseen, kestävään ja luovaan toimintaan uusien lapsiperheiden houkuttelemiseksi paikkakunnalle ja siten kaupungin asukasluvun lisäämiseksi.

Palveluverkkoselvitys on aloitettu ja sen arvioidaan valmistuvan keväällä 2021. Selvitys kytketään yhteen vastaavan koulutussektorin palvelurakenneselvityksen kanssa, jotta palveluverkosta saadaan mahdollisimman kattava ja tehokas.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Hallinto	3,5	3,5	3,5	3,5		
Pedagoginen henkilöstö	46,2	47,6	44,3	46,7		
Muu henkilöstö	111	107,8	90	82,1		
Henkilötyövuodet yhteensä	160,7	158,9	137,8	132,4		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset				148		
Määräaikaiset				4		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.				152		

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
0-6-vuotiaiden lasten määrä	982	905	835 stat.centri	789	764	730
Kunnallisessa päivähoitossa, %-osuus 0-6-vuotiaista	76 % (751)	78,2% (708)	88 % (735)	88 (694)		
Yksityisessä päivähoitossa, %-osuus 0-6-vuotiaista	0,5 % (5)	0,4 % (4)	0,6 % (5)	0 %	0 %	0 %
Kotihoidon tuella, %-osuus 0-6-vuotiaista	9 % (86)	8 % (72)	9,6 % (80)	10 % (80)		
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	584	585	581	568		
Kustannus / 0-6-vuotias lapsi, €	9 092	9 790	10 579	10 848		

RUOTSINKIELINEN KOULUTUS

Sivistyslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
Sivistysosasto
Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Ruotsinkielinen Koulutus	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	83 018	59 673	47 522	47 522	47 522	47 522
Maksutuotot	89 743	95 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Tuet ja avustukset	67 501	37 200	33 500	33 500	33 500	33 500
Muut toimintatuotot	97 828	76 772	92 600	92 600	92 600	92 600
Toimintatuotot	338 090	268 645	273 622	273 622	273 622	273 622
Henkilöstökulut	-8 183 824	-8 227 376	-8 447 053	-8 388 213	-8 469 180	-8 550 900
Palvelujen ostot	-2 595 981	-2 480 394	-2 461 885	-2 460 119	-2 479 075	-2 498 655
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-320 614	-291 094	-273 830	-273 830	-279 220	-284 801
Avustukset	-32 000	-30 500	-25 500	-25 500	-26 002	-26 522
Muut toimintakulut	-3 191 766	-3 308 595	-3 377 874	-3 377 874	-3 383 783	-3 389 902
Toimintakulut	-14 324 186	-14 337 959	-14 586 142	-14 525 536	-14 637 260	-14 750 780
Toimintakate	-13 986 096	-14 069 314	-14 312 520	-14 251 914	-14 363 638	-14 477 158
Suunnitelman mukaiset poistot	-624 430	-629 567	0	-630 572	-640 572	-740 572
Laskennalliset erät	1 703 755	1 756 791	1 763 247	1 763 247	1 763 247	1 763 247
Nettokulut yhteensä	-12 906 772	-12 942 090	-12 549 273	-13 119 239	-13 240 963	-13 454 483

Toiminta 2021

Ruotsinkielisen koulutuksen yksikkö tarjoaa laadukasta esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja vapaata sivistystyötä. Sivistysosaston strateginen toimintasuunnitelma toimii pohjana vuosittaisille tavoitteille. Vuonna 2021 jatketaan panostamista kestäväan kehitykseen ja oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointiin. Monikielisyystyötä ja kielirajan ylitse tehtävää yhteistyötä jatketaan sivistysosaston monikielisyysstrategian pohjalta. Lasten ja nuorten hyvinvointikertomusta toteutetaan siten, että yhteisesti laadittu suunnitelma edistää hyvinvointia ja viihtymistä kouluissa. Uuden koulukampuksen suunnittelua jatketaan ja uuden koulun rakentaminen Houtskariin aloitetaan. Syksyllä 2020 aloitettu kouluverkko selvitys saatetaan päätökseen kevään aikana.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Luovia oppimisympäristöjä luovassa saaristossa	Träsk skolan uusi koulurakennus suunnitellaan ja rakennetaan. Paraisten keskustan uuden luovuu- ja koulukeskuksen suunnittelua jatketaan keväällä yhdessä käyttäjien kanssa ja rakentaminen aloitetaan syksyllä.	Träsk skola otetaan käyttöön vuonna 2021 ja uusi luovuu- ja koulukeskus vuonna 2023.
Tulomuutto: Sivistysosaston palvelujen profiloinnin ja niihin liittyvän viestinnän selkeyttäminen ja parantaminen	Laaditaan viestintä- ja profilointisuunnitelma Paraisilla erityisesti lapsiperheille tarjottavien hyvien palvelujen nostamiseksi paremmin esille.	Suunnitelma otetaan käyttöön. 1–16-vuotiaiden lasten ja nuorten määrä kasvaa.
Toiminnan kestävyys: Koulut profiloituvat kestäväan kehitystä edistävään toimintaan.	Koulut osallistuvat "Stigar – med lärkraft mot en hållbar livsstil" -hankkeeseen yhteistyössä Åbo Akademin elinikäisen oppimisen keskuksen CLL:n kanssa.	Opettajille tehdään kysely ja tarpeiden pohjalta luodaan aineistopankki.

	Ympäristökasvatussuunnitelmaa täydennetään resurssipankilla, joka sisältää konkreettisia opetusvinkkejä ja -aineistoja.	
--	---	--

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Koulutussektori jatkaa panostusta laadukkaaseen opetukseen ja hyvinvoiviin kouluihin uusien lapsiperheiden houuttelemiseksi paikkakunnalle ja siten oppilasmäärän negatiivisen kehityksen kääntämiseksi. Parainen panostaa lähivuosina voimakkaasti uusiin, ajanmukaisiin oppimisympäristöihin Paraisten keskustaarakennettavan uuden koulukampuksen ja Houtskariin rakennettavan uuden koulurakennuksen myötä. Koulukampuksen arvioidaan olevan muuttovalmis loppuvuodesta 2023 ja Träsk skolan loppuvuodesta 2021. Kouluverkkoselvitys on aloitettu elokuussa 2020 ja sen arvioidaan valmistuvan kevättalvella 2021. Selvitys kytketään yhteen vastaavan varhaiskasvatuksen palvelurakenneselvityksen kanssa, jotta palveluverkosta saadaan mahdollisimman kattava ja tehokas. On todennäköistä, että vuosina 2021–2022 pidennetään oppivelvollisuutta ja siirrytään maksuttomaan toisen asteen koulutukseen.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Hallinto	10,7	9,7	10,5	9,1		
Opetus	129,1	129,7	122,8	124,8		
Oppilashuolto	30,3	31,1	31,6	30,7		
Henkilötyövuodet yhteensä	170,1	170,5	164,9	164,6		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset				149		
Määräaikaiset				34		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.				183		

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Oppilaita esikoulussa	114	121	88	96	86	81
Oppilaita perusopetuksessa	972	964	993	1 001	952	918
Vuosiviikkotunnit perusopetuksessa	2 352,5	2 301	2 290	2 332,5	2 262	2 250
Vuosiviikkotunnit lukiossa	298,2	296	296	297,1	287	287
Oppilaita lukiossa	148	161	165	165	165	165
Perusopetus						
Kustannus / asukas €	738	765	765	788		
Käyttökustannukset / oppilas	11 601	12 016	11 707	11 875		
Käyttökustannukset / vuosiviikkotunti	4 793	5 034	5 077	5 096		
Vuosiviikkotunnit / oppilas	2,42	2,39	2,31	2,33	2,38	2,45
Erityisen tuen oppilaat, %	9 %	9 %	9 %	9 %		
Ryhmäkoko ka.	15	15	15	15		
Koulukuljetusoppilaat, %	34 %	34%	31 %	33 %		
Kuljetuskustannukset / kaikki oppilaat	660	709	651	663		
Lukio						
Kustannus / asukas €	81	81	85	85		
Käyttökustannukset / oppilas	8 346	7 625	7 845	7 724		
Käyttökustannukset / vuosiviikkotunti	4 142	4 147	4 373	4 290		
Vuosiviikkotunnit / oppilas	2,01	1,84	1,79	1,8		

SUOMENKIELINEN KOULUTUS

Sivistyslautakunnan suomenkielinen jaosto

Sivistysosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Katriina Sulonen, opetuspäällikkö

Suomenkielinen Koulutus	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	197 915	167 225	193 312	193 312	193 312	193 312
Maksutuotot	56 888	40 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Tuet ja avustukset	40 969	40 000	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	19 336	8 200	15 600	15 600	15 600	15 600
Toimintatuotot	315 108	255 425	263 912	263 912	263 912	263 912
Henkilöstökulut	-5 343 981	-5 102 891	-5 232 804	-5 202 431	-5 251 978	-5 302 005
Palvelujen ostot	-1 783 359	-1 768 341	-1 664 647	-1 662 905	-1 676 972	-1 691 495
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-182 421	-201 055	-176 250	-176 250	-179 723	-183 315
Avustukset	-8 040	-9 300	-7 000	-7 000	-7 138	-7 281
Muut toimintakulut	-1 468 381	-1 490 427	-1 522 977	-1 522 977	-1 527 075	-1 531 321
Toimintakulut	-8 786 182	-8 572 014	-8 603 678	-8 571 563	-8 642 886	-8 715 417
Toimintakate	-8 471 074	-8 316 589	-8 339 766	-8 307 651	-8 378 974	-8 451 505
Suunnitelman mukaiset poistot	-267 060	-234 441	0	-288 508	-288 508	-288 508
Laskennalliset erät	779 678	779 853	778 796	778 796	778 796	778 796
Nettokulut yhteensä	-7 958 455	-7 771 177	-7 560 970	-7 817 363	-7 888 686	-7 961 217

Toiminta 2021

Sivistystoimen suomenkielinen koulutus tarjoaa laadukasta esi- ja perusopetusta ja lukiokoulutusta. Opetuksen, oppimisen ja kasvatuksen tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten monimuotoista hyvinvointia. Opetus- ja kasvatustyön paikalliset tavoitteet on kirjattu opetussuunnitelmiin sekä näitä täydentäviin asiakirjoihin ja toimintaa ohjaavaan opetustoimen lainsäädäntöön. Perusopetuksen toiminnassa on keskiössä oppimisen ja osaamisen arviointi Opetushallituksen helmikuussa 2020 antaman määräyksen mukaan. Lukiokoulutuksessa keskitytään opetussuunnitelmatyöhön, sillä paikallinen opetussuunnitelma otetaan käyttöön elokuussa 2021.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen toimintaan tulee tulevina vuosina vaikuttamaan suuresti koulukeskuksen peruskorjaus ja uudisrakentaminen. Lukuvuosina 2021-2022 ja 2022-2023 opetus tullaan järjestämään väistötiloissa.

Toiminnassa pyritään tekemään jatkuvasti yhteistyötä ruotsinkielisen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa sekä hyödyntämään alueellisia verkostoja. Tärkeä osa toimintaa on yhteistyö kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimen kanssa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Lasten ja nuorten monimuotoinen hyvinvointi	Suunnitelmallinen yhteistyö lastensuojelu- ja perhepalveluyksikön kanssa. Yhteisten tavoitteiden laatiminen oppilas- ja opiskelijahuollon toimijoiden kanssa.	Oppilaiden koulupoissaolojen määrän väheneminen. Koulukiusaamisen väheneminen ja kiusaamiseen puuttuminen välittömästi.
Tulomuutto: Hyvät opetus- ja koulutuspalvelut, vetovoimatekijä uusille asukkaille	Turvallinen oppimisympäristö, laadukas opetus ja ohjaus, pätevät opettajat kaikissa kouluissa ja opetusryhmissä. Opetustoimen markkinointisuunnitelma.	Oppilas- ja opiskelijamäärän kasvu kouluissa, lisää lapsia varhaiskasvatuksen piiriin.
Toiminnan kestävyys: Kestävä kehitys ja toiminta	Vahvistetaan opetuksessa kestävän kehityksen mukaista toimintaa. Kestävä kehitys on vahvasti mukana eri oppiaineiden opetuksen tavoitteissa ja koulujen toimintakulttuurissa.	Laaja-alaisen osaamisen tavoista nostetaan keskiöön esi- ja perusopetuksessa osallistaminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen. Lukiokoulutuksessa eettisyys ja ympäristöosaaminen, varhaiskasvatuksessa arjen taidot.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Opetustoimessa haasteellista on saada kaupungin oppilas- ja opiskelijamäärä kasvuun ja säilyttää koulujen toimintaedellytykset hyvinä ja opetus laadukkaana. Tulevien vuosien merkittävä satsaus on koulukeskuksen rakentamis- ja peruskorjaushanke. Peruskorjattujen ja uusien opetustilojen käyttöönotto on syksyllä 2023. Alkuvuonna 2021 valmistuva kouluverkko selvitys antaa myös lisänäkökulmaa koulujen ja opetuksen tulevaisuuteen, mihin kuuluu myös oppivelvollisuuden pidentäminen ja maksuton toisen asteen koulutus.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Hallinto	7,5	7,4	7,0	6,8		
Opetus	73,5	73,9	68,2	66,8		
Oppilashuolto	18,5	19,6	24,5	21,1		
Henkilötyövuodet yhteensä	99,5	100,9	99,7	94,7		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset				89		
Määräaikaiset				19		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.				108		

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Oppilaita esikoulussa	68	67	61	61	52	45
Oppilaita perusopetuksessa	646	638	641	627	598	583
Vuosiviikkotunnit perusopetuksessa	1 504	1 444	1 460	1 435	1 385	1 385
Oppilaita lukiossa	72	69	72	72	72	72
Vuosiviikkotunnit lukiossa	213	203	203	199		
Perusopetus						
Kustannus / asukas €	449	458	451	444		
Käyttökustannukset / oppilas	10 634	10 882	10 697	10 669		
Käyttökustannukset / vuosiviikkotunti	4 568	4 808	4 697	4 662		
Vuosiviikkotunnit / oppilas	2,33	2,26	2,28	2,29	2,32	2,38
Erityisen tuen oppilat, %	10 %	10 %	11 %	10 %		
Ryhmäkoko ka.	15	15	15	16		
Koulukuljetusoppilaat, %	36 %	36%	35 %	38 %		
Kuljetuskustannukset / kaikki oppilaat	652	765	661	773		
Lukio						
Kustannus / asukas €	49	45	45	50		
Käyttökustannukset / oppilas	10 379	9 986	9 496	10 375		
Käyttökustannukset / vuosiviikkotunti	3 508	3 394	3 368	3 754		
Vuosiviikkotunnit / oppilas	2,96	2,94	2,82	2,76		

KANSALAIPOISTO

Sivistyslautakunta

Sivistysosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Cecilia Hindersson, rehtori

Kansalaisopisto	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	596	0	0	0	0	0
Maksutuotot	139 050	130 000	116 000	116 000	116 000	116 000
Tuet ja avustukset	3 500	2 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Muut toimintatuotot	97	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	143 243	132 000	119 000	119 000	119 000	119 000
Henkilöstökulut	-502 424	-493 423	-480 519	-477 551	-482 497	-487 486
Palvelujen ostot	-73 002	-75 896	-68 754	-63 754	-64 268	-64 801
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 419	-4 800	-3 900	-3 900	-3 978	-4 057
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-152 182	-146 661	-148 457	-148 457	-148 876	-149 310
Toimintakulut	-738 027	-720 780	-701 630	-693 662	-699 619	-705 654
Toimintakate	-594 784	-588 780	-582 630	-574 662	-580 619	-586 654
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 860	0	0	-9 860	-9 860	-9 860
Laskennalliset erät	62 909	59 735	59 638	59 638	59 638	59 638
Nettokulut yhteensä	-541 736	-529 045	-522 992	-524 884	-530 841	-536 876

Toiminta 2021

Kansalaisopisto on aktiivinen sivistys- ja vapaa-aikatoimija kaikkialla kunnassa. Toiminta tukee useita kaupungin strategisista tavoitteista, kuten muun muassa: asukkaita kuullaan ja osallistetaan, Paraisten herättämät myönteiset tuntemukset ja kestävä kehitys. Toiminta perustuu kysyntään ja kehittyy vuoden mittaan. Tarjoamme tietopohjaisia, henkilökohtaista osaamista kehittäviä kursseja, fyysisesti aktivoivia kursseja psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin lisäämiseksi sekä elämänsäkurssseja, joissa sosiaalisella yhdessäololla on suuri merkitys. Kansalaisopiston kurssit ovat aktivoivia ja innostavia ja houkuttelevat kaikenikäisiä kansalaisia osallistumaan. Opisto toteuttaa yhdessä Turun ruotsinkielisen työväenopiston ja Kemiönsaaren aikuisopiston kanssa yhteistyöhanketta, jossa etsitään yksinäisiä ja syrjään jääneitä kansalaisia ja autetaan heitä löytämään yhteisö opiston toiminnasta.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Osallisuus; Kansalaisopiston painopisteenä tulee olla kansalaisten vapaa-aikaan liittyvien toiveiden kuuleminen ja niihin reagoiminen.	Opisto on aktiivisesti yhteydessä kansalaisiin ja kuulee heidän palautettaan kurssitoiminnasta ja kehittää toimintaa olemassa olevien tarpeiden pohjalta. Tämä tapahtuu kannustamalla kansalaisia vastaamaan kyselyihin sekä niin, että opiston henkilöstö on aktiivisesti läsnä toimipisteissä.	Enemmän tyytyväisiä kurssilaisia ja uusia kurssilaisia
Tulomuutto: Opisto markkinoi toimintaansa kuntarajan ylitse.	Opiston markkinointia laajennetaan ympäryskuntiin. Tämä tapahtuu muuttamalla sosiaalisessa mediassa toteutettavan mainonnan algoritmeja.	Paraisten kaupungin aktiivinen vapaa-ajantoiminta saa lisää näkyvyyttä, ja muista kunnista tulevien kurssilaisten määrä kasvaa. Syyt tutustua Paraisiin lisääntyvät ja kynnys harkita Paraisille muuttamista

		madaltuu. Kohdennettu mainonta sosiaalisessa mediassa.
Toiminnan kestävyys sosiaalisesta näkökulmasta: Kansalaisten yksinäisyyden vähentäminen	Opistolla on Turussa ja Kemiönsaarella toimivien opistojen kanssa yhteinen hanke kansalaisten yksinäisyyden vähentämiseksi. Hankkeella etsitään yksinäisiä ja sellaisia, jotka ovat vaarassa jäädä yksinäisiksi, ja osallistetaan näitä ihmisiä kansalaisopistojen toimintaan ja opistojen tarjoamaan sosiaaliseen yhteisöön.	Opiston merkitys osallistamisen voimavarana kasvaa.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Kansalaisopiston toiminta on kustannustehokasta ja kattavaa toimintaa, joka tarjoaa kaikille kansalaisille mielekästä vapaa-aikaa ja sosiaalisen yhteisön. Väestön ikääntyessä on tärkeää nähdä senioreiden fyysisestä ja sosiaalisesta aktivoinnista saatava hyöty. Myös nuoremman väestön aktivointi on tärkeää vuorovaikutuksen luomiseksi eri ikäryhmien välille. Päiväsaikaan järjestettävän toiminnan tarve on lisääntynyt vuosien mittaan ja tämä tarve on edelleen kasvussa.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Rehtori	1	1	1	1		
Kurssisuunnittelija	2	2	2	2		
Opistos sihteeri	0,6	0,6	0,6	0,4		

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Tuntimäärä	8 854	9 039	9 000	8 500		
Opiskelijoita (brutto)	5 916	5 925	5 000	4 500		
Opiskelijoita (netto)	2 629	2 619	3 000	2 600		
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	38	39	40	38		
Kustannus/opiskelija, €	99	100	121	128		
Kustannus/tunti, €	66	66	67	68		

KULTTUURI

Kulttuurilautakunta

Sivistysosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Ann-Sofie Isaksson, kulttuuripäällikkö

Kulttuuri	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	91 772	48 400	27 400	27 400	27 400	27 400
Maksutuotot	6 581	4 700	17 500	17 500	17 500	17 500
Tuet ja avustukset	41 259	34 500	53 300	53 300	53 300	53 300
Muut toimintatuotot	57 102	42 100	45 800	45 800	45 800	45 800
Toimintatuotot	196 714	129 700	144 000	144 000	144 000	144 000
Henkilöstökulut	-552 052	-571 506	-541 504	-541 504	-546 819	-552 185
Palvelujen ostot	-611 253	-614 769	-604 417	-600 424	-603 321	-606 312
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48 692	-61 400	-41 700	-41 700	-42 524	-43 372
Avustukset	-303 165	-312 875	-306 875	-299 875	-305 776	-311 891
Muut toimintakulut	-707 692	-597 645	-652 015	-632 294	-636 304	-640 457
Toimintakulut	-2 222 854	-2 158 195	-2 146 511	-2 115 797	-2 134 744	-2 154 217
Toimintakate	-2 026 140	-2 028 495	-2 002 511	-1 971 797	-1 990 744	-2 010 217
Suunnitelman mukaiset poistot	-146 322	-128 106	0	-113 090	-113 090	-113 090
Laskennalliset erät	268 219	207 379	221 042	207 189	207 189	207 189
Nettokulut yhteensä	-1 904 242	-1 949 222	-1 781 469	-1 877 698	-1 896 645	-1 916 118

Toiminta 2021

Kulttuuriyksikön toiminta koostuu kulttuuritoiminnasta, museo- ja kotiseututoiminnasta, liikunta- ja urheilutoiminnasta ja nuorisotoiminnasta. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa muodostaa näiden toimintojen perustan ja yhden kulmakivistä strategisen Aktiivista vapaa-aikaa vihreässä kaupungissa -tavoitteen toteuttamisessa. Toiminta on sosiaalisesti kestävällä pohjalla, kun kuntalaiset ovat aktiivisia ja kuntalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa toimintaan kehitetään. Yksikkö toimii aktiivisesti erilaisissa moniammatillisissa verkostoissa, joissa ennaltaehkäisevä työ on tärkeää sekä iäkkäille että nuorille. Vuoden aikana käynnistetään vuonna 2021 ensi-iltansa saavan nuorisoshown toteutus, edistetään turvallisten ja luovien kokoontumispaikkojen luomista ja kehitetään liikunta- ja urheilutoimintaa sekä myös digitaalisia palveluja.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Aktiivinen vapaa-aika, yhteistyö kolmannen sektorin kanssa ja osallisuus	Turvallisten ja aktiivisten kokoontumispaikkojen luominen. Uusien yhteistyömuotojen luominen eri toimijoiden kanssa. Uudenlaisten osallisuuden muotojen luominen toimintoihin. Keväällä 2021 tehdään käyttäjäkysely.	Korppoon nuorisotalosta tulee osa suurempaa kokonaisuutta. Kaupungin Luova saaristo -strategiaa tukevat yhteistyösopimukset eri toimijoiden kanssa. Uudenlaiset kuntalaisten osallisuuden menetelmät toiminnoissa.
Tulomuutto: Paraisten kaupungin imagon esille tuominen aktiivisena paikkakuntana, jossa on hyvät mahdollisuudet erilaiseen vapaa-ajantoimintaan	Sosiaalisessa mediassa tapahtuvan tiedottamisen kehittäminen	Sosiaalisessa mediassa toteutettavat kampanjat
Toiminnan kestävyys: Palvelujen tarjoaminen yhdenvertaisemmin	Digitaalisten palvelujen kehittäminen	Vuoden 2021 aikana luodaan näille palveluille alusta ja tuotetaan myös

iästä, etäisyyksistä ja muista syistä riippumatta		ensimmäiset sisällöt sekä kehitetään jo olemassa olevia digitaalisia palveluja.
---	--	---

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Kulttuuriyksikön toiminnot ovat tärkeitä Paraisten imagolle aktiivisena paikkakuntana, jossa kulttuurin, liikunnan ja muun vapaa-ajantoiminnan tarjonta on paikkakunnan kokoon nähden laajaa. Tämä tarjonta tuotetaan suhteellisen pienin määrärahoihin, mutta sitä voitaisiin hyödyntää paremmin paikkakunnan markkinoinnissa asuinpaikkakuntana ja vierailijoille. Toimintojen merkitystä hyvinvoinnille ja terveydelle sekä osana ennaltaehkäisevää työtä painotetaan yhä enemmän. Haasteena on löytää erilaisia moniammatillisia yhteistyömuotoja toiminnan kehittämiseksi tähän suuntaan. Avustusten jakamisessa tullaan joutumaan tekemään enemmän priorisointeja.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kulttuuripäällikkö	1	1	1	0,9		
Suunnittelija	0,4	0,4	0,4	0,15		
Museohenkilöstö	1,4	1,7	1,7	1,65		
Vapaa-aikasihteeri	2	2	2	2		
Liikunnanohjaaja		0,5	0,5	0,5		
Vapaa-aikaohjaaja, nuorisotyöntekijä	4,2	4,6	5	4,8		
Kulttuurituottaja	0,7	0,6	0,8	0,85		
Liikuntapaikka- ja kenttähenkilöstö	1,0					
Kanslisti	0,3	0,3	0,3	0,3		
Teknikko, vahtimestari	0,5	0,5	0,6	0,4		
Hanketyöntekijät	0,8	0,6	0,8	0,7		
Siviilipalvelusmies	0,8	0,7	0,8			
Työllistetty, palkkatuella	1,0		0,5	0,4		
Henkilötyövuodet yhteensä	14,1	12,9	14,4	12,65		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	10	10	10	10		
Määräaikaiset	11	5	10	8		
Yhteensä	21	15	20	18		

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Nuorisotilojen kävijämäärä	7 100	6 100	7 100	6 000		
Museoiden kävijämäärä	3 550	4 000	4 500	4 000		
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	160 000	160 000	160 000			
Kaupungin järjestämien tapahtumien kävijämäärä	16 025	16 190	16 000			
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	141	134	133	131		

KIRJASTO

Kulttuurilautakunta

Sivistysosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Karolina Zilliacus, kirjastopäällikkö

Kirjasto	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	4 214	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Maksutuotot	28	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	4 960	3 000	0	2 000	2 000	2 000
Muut toimintatuotot	12 396	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Toimintatuotot	21 599	13 000	10 000	12 000	12 000	12 000
Henkilöstökulut	-548 715	-557 942	-539 347	-536 122	-541 686	-547 302
Palvelujen ostot	-105 313	-111 757	-124 001	-123 825	-124 468	-125 132
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-157 697	-174 897	-153 200	-150 200	-153 157	-156 220
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-428 302	-437 386	-430 513	-430 013	-430 171	-430 334
Toimintakulut	-1 240 026	-1 281 982	-1 247 061	-1 240 160	-1 249 482	-1 258 988
Toimintakate	-1 218 427	-1 268 982	-1 237 061	-1 228 160	-1 237 482	-1 246 988
Suunnitelman mukaiset poistot	-25 149	-29 761	0	-29 998	-29 998	-29 998
Laskennalliset erät	257 106	258 076	257 272	257 272	257 272	257 272
Nettokulut yhteensä	-986 471	-1 040 667	-979 789	-1 000 886	-1 010 208	-1 019 714

Toiminta 2021

Paraisten kaupunginkirjasto tarjoaa asiakkaille laadukkaita, ajankohtaisia ja kiinnostavia aineistoja ja tapahtumia sekä asukkaille avoimen olohuoneen. Kirjasto edistää hyvinvointia tukemalla lukuharrastusta, elinikäistä oppimista ja tasa-arvoista pääsyä tiedon lähteille. Toiminta tukee seuraavia kaupungin strategisia tavoitteita: yksilölliset palvelut, lisää kaupunkimaisuutta ja aktiivista vapaa-aikaa vihreässä kaupungissa. Kaupungissa on viisi kirjastoa, Paraisilla, Nauvossa, Korppoossa, Houtskarissa ja Iniössä. Lisäksi Utössä on kirjasto, jolla on oma kokoelma, ja yhteysaluksilla on kirjalaatikoita. Nauvon, Korppoon, Houtskarin ja Iniön kirjastot ovat omatoimikirjastoja. Tulemme vuoden aikana seuraamaan, miten omatoimikirjastot otetaan vastaan ja miten ne toimivat. Kirjastot jatkavat digitoiminnan kehittämistä. Nuorten mahdollisuuksiin käyttää kirjastopalveluja panostetaan vuoden aikana Nuorten kirjasto -hankkeen kautta.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Aktiivinen vapaa-aika, yhteistyö kolmannen sektorin kanssa ja osallisuus. Nuorisotoiminnan kehittäminen kaupungin kaikissa kirjastoissa painottaen erityisesti osallisuutta Nuorten kirjasto -hankkeen kautta.	Nuorille tarkoitettujen toiminnan ja tilan luominen kirjastoihin yhdessä nuorten kanssa.	Nuorten käyntimäärät kirjastoissa. Nuorille suunnatun ohjelmatoiminnan määrä. Asiakastutkimus.
Tulomuutto: Sivistysosaston palvelujen profiloiminen ja niihin liittyvän viestinnän selkeyttäminen ja parantaminen	Laaditaan viestintä- ja profiloitamis suunnitelma Paraisilla tarjottavien hyvien palvelujen nostamiseksi paremmin esille.	Suunnitelma otetaan käyttöön. Kävijämäärä kasvaa.

Toiminnan kestävyys: Palvelujen tarjoaminen yhdenvertaisemmin iästä, etäisyyksistä ja muista syistä riippumatta	Digitaalisten palvelujen kehittäminen kaikille ikäryhmille	Digitaalisten palvelujen määrä ja osallistujamäärä
---	--	--

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Kirjastotoiminnan kehittämistä jatketaan kirjastotoimintaa ohjaavien kansallisten suositusten ja lain mukaisesti. Kehittämistyö kaikkien saariston kirjastojen muuttamiseksi omatoimikirjastoiksi on saatettu päätökseen ja käyttäjillä on nyt huomattavasti laajemmat mahdollisuudet käyttää kirjaston palveluja. Käyttöä tullaan vuosien mittaan seuraamaan ja arvioimaan. Paraisten pääkirjaston muuttamisesta omatoimikirjastoksi ja suurempien tilojen tarpeesta käynnistetään selvitys. Pääkirjaston tilat eivät ole toimintaan, asiakaspohjaan ja tarpeeseen nähden riittävän suuret ja tarkoituksenmukaiset.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kirjastopäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0		
Kirjastonhoitaja	4,6	5,2	5,0	4,35		
Palvelusuunnittelija	0,6	1,0	1,0	1,0		
Kirjastovirkailija	4,8	3,0	2,3	2,0		
Erikoiskirjastovirkailija	1,3	2,1	2,8	3,40		
IT-pedagogi	0,1	0,1	0,1	0,1		
Siviilipalvelusmies			0,2			
Lastenhoitaja				0,20		
Hanketyöntekijä		0,1				
Kesätyöntekijä		0,2				
Henkilötyövuodet yhteensä	12,4	12,7	12,4	12,05		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	13	12	14	14		
Määräaikaiset	2	2	2	1		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	15	14	16	15		

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kirjastojen määrä	5	5	5	5		
Fyysiset käynnit	138 737	142 246	140 000	120 000		
Aukiolotunnit	10 142	12 042	15 000	19 000		
Verkkokäynnit	62 517	62 517	62 000	65 000		
Lainojen kokonaismäärä	157 886	160 827	180 000	150 000		
Lainaajien määrä	5 259	5 375	5 300	5 300		

Aineistokanta	148 221	130 056	150 000	100 000		
Hankintojen määrä	7 318	5 749	6 000	6 000		
Tapahtumien määrä	156	170	150	100		
Tapahtumien kävijämäärä	1 352	1 894	1 300	1 000		
Käyttäjäkoulutusten määrä	107	99	100	80		
Käyttäjäkoulutusten kävijämäärä	1 766	1 779	1 800	1 500		
Fyysiset käynnit / asukas	9	9,2	9,2	8,0		
Lainojen kokonaismäärä / asukas	10,3	10,5	11,8	10,02		
Lainaaajia asukkaista	0,34	0,35	0,34	0,35		
Aineistomäärä / asukas	9,6	8,5	9,8	6,68		
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	79	79	83	81		

JOUKKOLIIKENNE

Sivistyslautakunta

Sivistisosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Joukkoliikenne	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	21 063	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	163 095	173 000	130 000	130 000	130 000	130 000
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	184 158	195 000	152 000	152 000	152 000	152 000
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-585 249	-612 000	-484 000	-482 000	-487 009	-492 181
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 800	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-22	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-588 072	-612 000	-484 000	-482 000	-487 009	-492 181
Toimintakate	-403 914	-417 000	-332 000	-330 000	-335 009	-340 181
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-403 914	-417 000	-332 000	-330 000	-335 009	-340 181

Toiminta 2021

Joukkoliikenne koostuu Paraisten ja Turun välisestä linja-autoliikenteestä, palvelulinjasta ja kutsutaksiliikenteestä. ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus Paraisten ja Turun välisen pikavuorobussiyhteyden testijaksosta päättyy kesällä 2021. Tuolloin on tehtävä päätös mahdollisesta jatkosta. Palvelulinjaliikenne kilpailutettiin keväällä 2020 vuosiksi 2021–2023 sisältäen mahdollisuuden kahden vuoden optiokauteen. Talousarvioehdotukseen ei ole varattu määrärahaa kesän kutsutaksiliikenteeseen, koska matkustajamäärä on ollut hyvin pieni.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: tulomuutto	Paraisten ja Turun välisen linja-autoyhteyksien hyvä palvelutaso	Matkustajien ja matkojen määrä

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Paraisten ja Turun välisen linja-autoliikenteen sopimuskausi päättyi toukokuussa 2022. ELY-keskus aloittaa uuden kilpailutuksen keväällä 2021.

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Seutulippu, myytyjen lippujen määrä	4 680	4 701	4 900	4 000	5 000	5 000
Seutulippu, matkojen määrä	163 006	149 454	152 000	106 000	158 000	158 000
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	25	27	27	22		

SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO

Sosiaali- ja terveyslautakunta

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupungin- johtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023	Muutos 2021 / TA 2020 %
Myyntituotot	1 218 692	1 072 600	1 059 663	1 093 663	1 093 663	1 093 663	2,0
Maksutuotot	4 353 699	4 841 808	4 432 262	4 437 762	4 437 762	4 437 762	-8,3
Tuet ja avustukset	714 031	663 353	755 525	725 525	725 525	725 525	9,4
Muut toimintatuotot	546 024	658 012	659 347	659 347	659 347	659 347	0,2
Toimintatuotot	6 832 445	7 235 773	6 906 797	6 916 297	6 916 297	6 916 297	-4,4
Henkilöstökulut	-21 131 165	-21 370 947	-22 225 984	-22 014 204	-22 236 232	-22 460 273	3,0
Palvelujen ostot	-36 021 451	-35 593 222	-36 191 189	-36 002 665	-36 369 790	-36 749 125	1,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 742 414	-1 681 053	-1 875 888	-1 766 888	-1 801 686	-1 837 690	5,1
Avustukset	-1 931 254	-1 909 320	-1 893 000	-1 889 999	-1 927 192	-1 965 738	-1,0
Muut toimintakulut	-4 210 410	-4 271 461	-4 391 216	-4 391 216	-4 401 362	-4 411 870	2,8
Toimintakulut	-65 036 693	-64 826 003	-66 577 277	-66 064 972	-66 736 262	-67 424 696	1,9
Toimintakate	-58 204 248	-57 590 230	-59 670 480	-59 148 675	-59 819 965	-60 508 399	2,7
Suunnitelman mukaiset poistot	-466 216	-469 705	-38 400	-518 789	-518 789	-518 789	10,4
Laskennalliset erät	2 060 033	2 112 357	2 104 428	2 104 428	2 104 428	2 104 428	-0,4
Nettokulut yhteensä	-56 610 431	-55 947 578	-57 604 452	-57 563 036	-58 234 326	-58 922 760	2,9

SOSIAALI- JA TERVEYSHALLINTO

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveysosasto

Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja

Sosiaali- Ja Terveyshallinto	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-238 592	-225 680	-232 797	-232 797	-235 341	-237 904
Palvelujen ostot	-28 433	-29 279	-49 963	-47 488	-47 931	-48 388
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 625	-3 400	-3 050	-3 050	-3 111	-3 172
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-21 233	-23 142	-23 886	-23 886	-23 922	-23 958
Toimintakulut	-293 883	-281 501	-309 696	-307 221	-310 305	-313 422
Toimintakate	-293 883	-281 501	-309 696	-307 221	-310 305	-313 422
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	12 628	13 737	13 602	13 602	13 602	13 602
Nettokulut yhteensä	-281 255	-267 764	-296 094	-293 619	-296 703	-299 820

Toiminta 2021

Sosiaali- ja terveysosasto tuottaa lakisääteisiä sosiaali- ja terveyspalveluja ja muita palveluja niitä tarvitseville paraislaisille ja ulkopaikkakuntalaisille. Palveluihin kuuluvat sosiaalipalvelut, perhepalvelut, vanhustenhuolto sekä perusterveydenhuollon terveyden- ja sairaanhoitopalvelut. Parainen käyttää pääosin Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin tuottamia erikoissairaanhoidon palveluja sekä Kärkullan kuntayhtymän ja KTO:n tuottamia erityishuollon palveluja näiden kuntayhtymien jäsenkuntana. Lisäksi voidaan tarvittaessa käyttää muita ostopalveluja.

Vuodesta 2021 odotetaan taloudellisesti haastavaa, koska sosiaali- ja terveyspalvelujen tarve kasvaa kuntatalouden ja muun muassa väestödemografian kehityksen seurauksena. Toiminnan on sopeuduttava tähän kehitykseen sisällöllisesti, mutta taloudellisten rajoitteiden puitteissa. Talouden pitkän aikavälin tasapainottamisohjelman toimenpiteillä pyritään hillitsemään kustannuskehitystä pitkällä aikavälillä. Sosiaalipalveluyksikön ja perheyksikön toimintaan suunnitellaan rakenteellisia muutoksia. Koronapandemian torjunta tulee rasittamaan sosiaali- ja terveysosaston toimintaa ja kustannuksia vuonna 2021.

Parainen osallistuu aktiivisesti sote-uudistusta valmisteleviin alueellisiin hankkeisiin. Sosiaali- ja terveysosastolla on erittäin tärkeä tehtävä toiminnan turvaamisessa, kehittämisessä ja sopeuttamisessa kustannustehokkaaksi ja kilpailukykyiseksi.

Palveluverkosto tarkistetaan vuonna 2021.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
<p>Kaupungin strategia: Paraisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaaminen kaavaillun sote-uudistuksen pohjalta.</p> <p>Yksikkö- ja toimialarajat ylittävä yhteistyö, jonka tavoitteena on tarjota palveluja "kaikki yhdeltä luukulta" -periaatteella.</p>	<p>Paraisten sosiaali- ja terveyskeskuksen kehittäminen.</p> <p>Toimivien hoitoketjujen kehittäminen yksiköiden ja osastojen välille.</p> <p>Tarkoituksenmukaisiin rakenteisiin sopeuttaminen ja osaston sisäisen yhteistyön tiivistäminen.</p> <p>Joustavien ja yksilöllisten palvelujen tarjoaminen.</p>	<p>Osallistuminen alueelliseen sote-uudistuksen valmistelutyöhön sosiaali- ja terveyskeskuksen osalta.</p> <p>Osallistuminen alueelliseen sote-uudistuksen valmistelutyöhön palvelurakenteiden ja hoitoketjujen kehittämisen osalta.</p> <p>Tarkoituksenmukaiset tilat sosiaali- ja terveyskeskukselle. Entinen mielenterveyskeskus otetaan sosiaali- ja terveydenhuollon käyttöön.</p> <p>Palvelujen tarjoaminen "oikealle asiakkaalle/potilaalle oikeassa paikassa oikeaan aikaan".</p>
<p>Tulomuuton edistäminen:Laadukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjoaminen.</p>	<p>Kunnallisten sosiaali- ja terveyspalvelujen, mutta myös vaihtoehtojen ja täydentävien palvelujen tarjoaminen asiakkaille ja potilaille.</p>	<p>Palveluseleiden käyttöönotto ja implementointi. Palveluseleitä tarjotaan vaihtoehtona vähintään yhdelle palvelumuodolle.</p>
<p>Kestävät ratkaisut: Sosiaali- ja terveysosaston hyvinvoiva henkilöstö.</p> <p>Talouden tasapainottaminen.</p>	<p>Henkilöstön osallistaminen sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseen.</p> <p>Aktiivinen rekrytointi.</p> <p>Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteiden täytäntöönpano.</p>	<p>Henkilöstön hyvinvoinnin mittaaminen KivaQ-menetelmällä.</p> <p>Viroissa ja työsuhteissa kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilöstö.</p> <p>Kustannuskehityksen suuntaan vaikuttaminen talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteillä.</p>

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Pääministeri Sanna Marinin hallitus on antanut ehdotuksen sote-uudistukseksi, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023. Parainen kehittää sosiaali- ja terveyspalvelujaan lähivuodet uudistuksen pohjalta sekä kaupungin sisällä että alueellisesti yhdessä muiden Varsinais-Suomen kuntien kanssa. Palveluja tehostetaan ja niistä kehitetään kustannustehokas ja kilpailukykyinen kokonaisuus tulevan toiminnan turvaamiseksi Paraisten kaikilla kunta-alueilla sote-maakunnan alaisuudessa.

Talouden pitkän aikavälin tasapainottamisohjelma ohjaa toimintaa ja ohjelman toimenpiteitä pannaan täytäntöön. Erityistä huomiota kiinnitetään hoitoketjuihin. Sosiaali- ja terveyspalveluja kehitetään niin, että painotus siirtyy enenevässä määrin raskaista palveluista ennaltaehkäisevään ja tukevaan toimintaan. Palvelujen digitalisointi eri alueilla mahdollistaa yhteydenoton asiakkaan ehdoilla ja parantaa palvelujen saavutettavuutta.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Hallinnollinen henkilöstö	2,4	2,8	3,0	3,0		
Henkilötyövuodet yhteensä	2,4	2,8	3,0	3,0		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	2,0	3,0	3,0	3,0		
Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2	3	3,0	3,0		

Nettokustannus/asukas, €	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Nettokustannus/asukas, €	18,76	19,38	17,66	20,6		

SOSIAALIPALVELUT

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveisosasto

Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja

Heidi Ulriksson, sosiaalipalvelupäällikkö

Sosiaalipalvelut	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	183 460	152 500	178 579	178 579	178 579	178 579
Maksutuotot	70 613	111 800	128 416	128 416	128 416	128 416
Tuet ja avustukset	350 493	282 353	276 100	246 100	246 100	246 100
Muut toimintatuotot	38 400	124 160	114 468	114 468	114 468	114 468
Toimintatuotot	642 966	670 813	697 563	667 563	667 563	667 563
Henkilöstökulut	-1 329 782	-1 351 266	-1 385 924	-1 301 636	-1 314 128	-1 326 742
Palvelujen ostot	-6 398 099	-6 238 754	-6 468 571	-6 338 395	-6 403 843	-6 471 429
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 670	-17 820	-18 060	-18 060	-18 417	-18 782
Avustukset	-1 336 776	-1 383 600	-1 373 500	-1 373 499	-1 400 527	-1 428 539
Muut toimintakulut	-224 755	-306 984	-313 101	-313 101	-314 050	-315 033
Toimintakulut	-9 305 082	-9 298 424	-9 559 156	-9 344 691	-9 450 965	-9 560 525
Toimintakate	-8 662 116	-8 627 611	-8 861 593	-8 677 128	-8 783 402	-8 892 962
Suunnitelman mukaiset poistot	-572	-572	-150	-572	-572	-572
Laskennalliset erät	90 372	146 335	148 980	148 980	148 980	148 980
Nettokulut yhteensä	-8 572 316	-8 481 848	-8 712 763	-8 528 720	-8 634 994	-8 744 554

Toiminta 2021

Sosiaalipalveluyksikön tuottamat palvelut perustuvat sosiaalihuollon voimassa olevaan lainsäädäntöön ja erikoislainsäädäntöön. Sosiaalipalvelut perustuvat siihen, että subjektiiviseen oikeuteen kuuluvia sosiaalipalveluja myönnetään lain edellyttämällä tavalla. Muita sosiaalipalveluja myönnetään harkinnanvaraisina ja osoitettujen määrärahojen mukaisessa laajuudessa.

Toiminta käsittää yksikön hallinnon sekä seuraavat osatoiminnot: ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki, kehitysvammahuolto, vammaispalvelut, kuntouttava työtoiminta, alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuki, päihdehuolto, sosiaalihuollon tukiasuminen, työllistämistuki, sosiaaliasiamiespalvelut, päivä- ja työtoimintakeskus ja pakolaistoiminta.

Visiona on sosiaalipalvelujen tuottaminen lähipalveluperiaatteen mukaisesti tarpeen edellyttämässä laajuudessa kelpoisuusvaatimukset täyttävien, riittävien henkilöstöressurssien voimin. Kuntalaisille tarjottavien sosiaalipalvelujen järjestämisen pitkäjännitteinen suunnittelu. Henkilöstömitoitus vastaa työmäärää.

Vuoden 2021 talousarvio noudattaa pääpiirteittäin edellisen vuoden käyttöä lukuun ottamatta kunnan osuutta työmarkkinatuesta ja nuorten ammatillisia tukihenkilöitä/nepsy-valmennusta.

Koska pitkäaikaistyöttömien määrän ennustetaan kasvavan edelleen syksyn 2020 aikana, kunnan työmarkkinatukiosuuden määrärahaa korotetaan tuntuvasti.

Kasvavana asiakasryhmänä ovat neuropsykiatrisesti oireilevat nuoret ja nuoret/lapset, jotka tarvitsevat ammatillisia tukihenkilöitä. Palvelut järjestetään yksityisten palveluntuottajien kautta.

Avustuksina saatavien tuottojen madaltuminen johtuu siitä, että suuri osa valtion rahoituksesta pakolaistoiminnalle päättyy, kun pakolaisten vastaanottamisesta on kulunut neljä vuotta. Tämä tapahtuu marraskuussa 2020. Kaupunki on päättänyt ottaa vastaan uusia pakolaisperheitä, mutta ajankohdasta ei ole vielä saatu tietoa Maahanmuuttovirastolta.

Vuoden 2021 talousarviossa arvioidaan kuitenkin, että vuoden aikana voidaan ottaa vastaan kaksi viiden hengen pakolaisperhettä.

Päihde- ja mielenterveyshuollon asiakkaat ovat kasvava ryhmä, joka tarvitsee laaja-alaista tukea arjen hallintaan. Näitä henkilöitä pyritään tukemaan heidän omissa kodeissaan tarjoamalla heille tavoitteellista ja säännöllistä asumisen tukea sosiaalityöntekijöiden määräyksellä ja seurannassa. Palkkaamalla mielenterveys- ja päihdetyöhön suuntautuneita lähihoitajia kenttätöihin tehokasta tukea on mahdollista antaa varhaisemmassa vaiheessa ja tällä tavoin ehkäistä sijoituksia tukiasumiseen. Lähihoitajat aloittivat työsuhteissaan syyskuun puolivälissä 2020.

Vammaisten arjessa annettavaa asumisen tukea voidaan kehittää muuttamalla Kärkullan kuntayhtymältä hankittavat ostopalvelut omaksi palvelutuotannoksi. Tällä hetkellä kaupunki ostaa Kärkullalta asumisen tukea henkilöille, jotka asuvat omissa kodeissaan Morrentornin toiminta-alueella. Palkkaamalla lähihoitajia kenttätöihin voidaan saavuttaa säästöjä, mikä on otettu huomioon talousarviossa.

Vaikeavammaisten kuljetuspalvelut ovat lisääntyneet edelleen viime vuosina, mutta koronapandemian myötä käyttö on vähentynyt voimakkaasti keväällä. Tavoitteena on vähentää kustannuksia pitkällä aikavälillä etsimällä toimivia käytäntöjä esimerkiksi ryhmäkuljetuksiin. Tällainen toiminta tavoittaa lähinnä kuljetuspalvelua käyttävät vanhukset.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: näkyvä sosiaalipalveluyksikössä siten, että yksikkö tarjoaa yksilöllisiä ratkaisuja arjen hallinnan haasteisiin.	Asiakaspalautteen järjestelmällinen kerääminen. Kaikille aikuissosiaalityön asiakkaille varataan mahdollisuus antaa asiakaspalautetta vähintään kolmen kuukauden ajan.	Palveluja kehitetään asiakaspalautteen vastauksista riippuen. Tavoitellaan yli 60 prosentin vastausprosenttia.
Tulomuutto: Positiivisen tulomuuton edistäminen: Pakolaisperheiden ja siten uuden työvoiman vastaanottaminen	Uusien pakolaisperheiden vastaanottamista koskevan kaupungin päätöksen täytäntöönpano	Uusien pakolaisten määrä kaupungissa 2–4 viiden hengen perhettä. Aikuisten työmarkkinoille tai opintoihin sijoittumisen seuranta.
Toiminnan kestävyys: Asiakastyön kestävään taloudelliseen kehitykseen tähtäävät ohjeet ja kriteerit. Pitkäaikaistyöttömien työllistymisen lisääminen. Hyvinvoiva henkilöstö.	Toimeentulotuen myöntämistä koskevien alueellisten ohjeiden käyttäminen ja implementointi. Isommat ja tarkoituksenmukaisemmat tilat toimintakeskus Kiikarille, jotta se voi ottaa vastaan enemmän pitkäaikaistyöttömiä. Henkilöstö on osallisena eri työtiimien ja prosessien kehittämisessä.	Vahvistetut, alueellisia ohjeita vastaavat kriteerit täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämiselle. Kaupungin omana toimintana järjestämään kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien henkilöiden määrän lisääntyminen 20 hengellä nykyisestä määrästä. Henkilöstökokouksia säännöllisesti sekä toiminta-alueittain 1–4 kertaa kuussa että koko henkilöstön suuryhteisöinä vähintään 4 kertaa vuodessa. Kehityskeskustelut koko henkilöstön kanssa.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Aikuissosiaalityön haasteena on, että asiakkaiden mielenterveysongelmat aiheuttavat suuria vaikeuksia kyvyssä sitoutua suunniteltuun hoitoon ja palveluihin. Asiakkaan kanssa tehtävällä työllä ei näin saavuteta tavoiteltua vaikutusta. Parannusta voitaisiin saada aikaan vahvistamalla järjestelmällistä yhteistyötä mielenterveys- ja päihdeasioissa esimerkiksi moniammatillisen tiimin kautta.

Pitkäaikaistyöttömyys on lisääntynyt koronapandemian myötä ja se asettaa vaatimuksia pitkäaikaistyöttömien työllistämiseksi kaupungin omiin yksiköihin negatiivisen kustannuskehityksen hillitsemiseksi. Pitkäaikaistyöttömien työllistymismahdollisuuksia tulisi lisätä luomalla uusia kuntouttavan työtoiminnan paikkoja.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Hallinnollinen henkilöstö	2,8	3,2	3,2	3,2		
Sosiaalityöntekijä	4,1	5,5	6	6		
Ohjaaja	5,4	5,0	7	7		
Koordinaattori	2,0	3,0	2	2		
Lähihoitaja	1,3	1,0	3,5	2,4		
Koulunkäynninohjaaja	1,0	0,5	2,35	2,35		
Valvoja	1,0	1,0	0	0		
Liikenneassistentti	0,2	1,0	0,2	0,2		
Henkilötyövuodet yhteensä	18	20,2	24,25	23,15		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	20	23	21,9	22,15		
Määräaikaiset	3	1	2,35	1		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	23	24	24,25	23,15		

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Toimeentulotukea saavat taloudet	246	289	290	300		
Kuljetuspalvelua saavat henkilöt	255	269	280	270		
Kehitysvammahuolto/asiakasmäärä	84	79	82	80		
Vammaispalvelu/asiakasmäärä	254	278	290	289		
Omaishoitoa saavat henkilöt, 0-64 v.	83	80	75	70		
Toimeentulotuki/asukas, €	11	13	12	12		
Toimeentulotuki/talous, €	687	672	638	617		
Vammaispalvelu/asukas, €	149	162	166	166		
Kehitysvammahuolto/asukas, €	206	231	222	240		
Omaishoito/asukas, €	41	48	44	40		
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	508	571	579	602		

PERHEPALVELUT

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveisosasto
Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja
Sami Salmivirta, perhepalvelun päällikkö

Perhepalvelut	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	46 119	40 000	35 000	37 000	37 000	37 000
Maksutuotot	36 862	23 000	28 500	34 000	34 000	34 000
Tuet ja avustukset	103 531	90 000	87 000	87 000	87 000	87 000
Muut toimintatuotot	632	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	187 144	153 000	150 500	158 000	158 000	158 000
Henkilöstökulut	-1 447 310	-1 384 390	-1 368 071	-1 368 071	-1 381 077	-1 394 211
Palvelujen ostot	-2 026 489	-1 491 275	-1 728 124	-1 664 421	-1 681 372	-1 698 878
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 889	-34 550	-28 600	-24 600	-25 087	-25 586
Avustukset	-45 332	-19 500	-25 500	-22 500	-22 943	-23 402
Muut toimintakulut	-116 620	-106 952	-110 880	-110 880	-112 524	-114 228
Toimintakulut	-3 660 640	-3 036 667	-3 261 175	-3 190 472	-3 223 003	-3 256 305
Toimintakate	-3 473 496	-2 883 667	-3 110 675	-3 032 472	-3 065 003	-3 098 305
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 637	-21 637	0	-21 637	-21 637	-21 637
Laskennalliset erät	25 152	12 524	13 916	13 916	13 916	13 916
Nettokulut yhteensä	-3 469 981	-2 892 780	-3 096 759	-3 040 193	-3 072 724	-3 106 026

Toiminta 2021

Paraisten perheyksikkö tarjoaa paraislaisille lapsille sosiaalihuolto- sekä lastensuojelulain mukaisia palveluita ja virka-aikaista sosiaalipäivystystä.

Perheyksikön asiakkaana on aina lapsi ja asiakkuus perustuu lapsen tarpeisiin. Tavoitteenamme on, että lapset ja perheet saisivat tarvitsemansa avun jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, oikeasta paikasta sekä yhdeltä luukulta.

Turunmaan perheneuvola tarjoaa matalan kynnyksen neuvontapalveluja pari- ja perhekriisissä oleville lapsiperheille Paraisilla neljänä päivänä viikossa.

Nuorten työpaja Aktiva on tarkoitettu 15-28-vuotiaille nuorille, jotka ovat etsimässä työ- tai koulutuspaikkaa. Aktiva tekee tiivistä yhteistyötä esimerkiksi TE-toimiston, koulujen sekä muiden viranomaisten ja yritysten kanssa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Tietoisuuden lisääminen kaupungin strategiasta.	Kaupungin strategian tekeminen tutuksi kaikille organisaatiossa.	Pyritään tuomaan strategia näkyväksi työntekijöille esimerkiksi kehityskeskusteluiden kautta. Tavoite on käydä jokaisen kanssa kolme kertaa vuodessa kehityskeskustelu.
Tulomuutto: Pyritään lisäämään Paraisten houkuttelevuutta lapsiperheiden keskuudessa.	Tarjotaan kaikille lapsiperheille hyviä ja laadukkaita palveluita.	Keräämällä säännöllisesti asiakaspalautetta, osallistamalla palveluidemme käyttäjiä palveluiden kehittämiseen sekä jatkuvasti tarkastelemalla omaa toimintaamme. Palveluiden laatu varmistetaan asiakaskyselyillä, jotka annetaan säännöllisesti tiedoksi.
Toiminnan kestävyys: Jatkuvuuden varmistaminen työntekijöiden osalta.	Kiinnitetään huomiota työntekijöiden sitoutuvuuteen vaikuttaviin tekijöihin.	Pyritään vaikuttamaan siihen, että työmäärät olisivat kohtuullisia, sekä siihen, että työtä pystyttäisiin tekemään eettisesti kestäväällä pohjalla.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Perheyksikön keskeisimmät haasteet ja riskit liittyvät kuntalaisten palvelutarpeisiin ja perheyksikön kykyyn vastata näihin tarpeisiin. Uusien covid-19:n tuomien haasteiden lisäksi perheyksikön tilannetta kuormittaa aikaisempien vuosien tekemätön tai puutteellisesti tehty työ. Perheyksikön tarjoamissa palveluissa valtakunnallinen trendi on yhä edelleen palveluiden kysynnän kasvu, eikä Parainen poikkea tästä kehityksestä. Laadukkaalla ja pitkäjänteisellä sosiaalihuollon palveluiden ja toimintatapojen kehittämällä sekä tiiviillä yhteistyöllä muiden toimijoiden kanssa voidaan kustannusten kehitykseen kuitenkin vaikuttaa.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Hallinnollinen henkilöstö	3,0	3,0	1,0	1		
Sosiaalityöntekijä	3,7	2,0	2,0	2		
Lastensuojelun sosiaalityöntekijä		3,0	3,0	3		
Lastenvalvoja	0,6	1,0	0	0		
Perheohjaaja						
Perhetyöntekijä				3		
Sosiaaliohjaaja	4,0	6,0	9,0	6		
Perheneuvoja	1,8	2,0	2,0	2		
Toiminnanjohtaja	1,0			1		
Nuoriso-ohjaaja						
Nuoriso-ohjaaja	3,0	4,0	4,0	3		
Kanslisti			1,0	1		

Henkilötyövuodet yhteensä	17,1	21,0	22,0	22		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset		19,4	22,0	22		
Määräaikaiset		1,9				
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		21,3	22,0	22		

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Laitoshoidon ja perhekotien hoitovuorokaudet (LsL)	4005	5 884	6 000	6000		
Perhehoidon hoitovuorokaudet (LsL)	4250	3 489	4 000	4000		
Niiden lasten lukumäärä, joille tehty palvelutarpeen arviointi	107	100	200	200		
Lastensuojelun piirissä olleet lapset ja nuoret (LsL)	150	245	130	150		
Ehkäisevän lastensuojelun piirissä olleet lapset ja nuoret (ShL)	81	263	200	200		
Lastensuojeluilmoitukset	429	474	400	420		
Perhehoidon hoitovuorokaudet/vuorokausien määrä yhteensä (%)	51	37	40	50		
Laitoshoido, €/vuorokausi	173	208	170	180		
Perhehoito, €/vuorokausi	107	140	93	94		
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	164	229	198	227		

VANHUSTENHUOLTO

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveysosasto

Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja

Camilla Bergman-Kärpijoki, vanhustyön päällikkö

Vanhustenhuolto	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	236 279	123 830	41 600	41 600	41 600	41 600
Maksutuotot	2 553 060	2 651 108	2 621 246	2 621 246	2 621 246	2 621 246
Tuet ja avustukset	65 470	240 000	340 000	340 000	340 000	340 000
Muut toimintatuotot	502 586	528 602	540 629	540 629	540 629	540 629
Toimintatuotot	3 357 395	3 543 540	3 543 475	3 543 475	3 543 475	3 543 475
Henkilöstökulut	-8 755 887	-8 505 065	-9 322 556	-9 280 170	-9 370 098	-9 460 868
Palvelujen ostot	-4 490 102	-5 162 471	-4 699 798	-4 720 727	-4 766 641	-4 814 254
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-429 160	-436 423	-518 198	-518 198	-528 409	-538 967
Avustukset	-549 145	-506 220	-494 000	-494 000	-503 722	-513 797
Muut toimintakulut	-1 910 184	-1 912 966	-1 997 808	-1 997 808	-2 003 416	-2 009 223
Toimintakulut	-16 134 479	-16 523 145	-17 032 360	-17 010 903	-17 172 286	-17 337 109
Toimintakate	-12 777 084	-12 979 605	-13 488 885	-13 467 428	-13 628 811	-13 793 634
Suunnitelman mukaiset poistot	-242 709	-246 420	0	-250 614	-250 614	-250 614
Laskennalliset erät	937 735	935 269	937 054	937 054	937 054	937 054
Nettokulut yhteensä	-12 082 058	-12 290 756	-12 551 831	-12 780 988	-12 942 371	-13 107 194

Toiminta 2021

Vanhustenhuollon tavoitteena on tarjota vanhuksille laadukkaita palveluja kaikilla kunta-alueilla. Toimintavuonna 2021 vanhustenhuolto panostaa erityisesti ennaltaehkäisyyn, palveluohjaukseen, kotihoidon palvelujen kehittämiseen, digitalisointiin sekä asumisyksiköiden suunnitteluun ja tehostamiseen. Toiminnan pitäminen tiukan talousarviokehityksen sisällä edellyttää, että vanhustenhuolto luo jatkuvasti uusia toimintamalleja ja tehostaa palveluja.

Vanhustenhuollon palvelut perustuvat aina asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin ja palvelumuotoja kehitetään jatkuvasti. Keskiössä on vanhusyhteisöllisen osallisuuden lisääminen, kannustaminen aktiivisuuteen ja yksinäisyyden vähentäminen. Jotta vanhustenhuollosta saadaan mahdollisimman toimivaa, tavoitteena on myös henkilöstön paras mahdollinen työhyvinvointi.

Tavoitteena on tarjota ikääntyneille kuntalaisille kaupungin strategian mukaisesti mahdollisuus mahdollisimman aktiiviseen elämään tukemalla heidän fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja kognitiivista toimintakykyään. Vanhustenhuolto panostaa mahdollisimman helposti saavutettaviin yksilöllisiin palveluihin, ryhmätoimintaan ja kynnnyksettömään vastaanottoon. Kaikki toiminta perustuu moniammatilliseen, myös toimialarajojen ylitse tehtävään yhteistyöhön.

Vanhustenhuollon yleisenä tavoitteena on auttaa kunnan ikääntynyttä väestöä elämään arvokasta ja laadukasta elämää ja voimaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Perustetaan varahenkilöjärjestelmä, johon palkataan kaksi lähihoitajaa toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
<p>Kaupungin strategia: Paraisten kaupungin strategian ja sote-uudistusta koskevien kansallisten tavoitteiden mukaan tavoitteena on, että kunta tarjoaa yksilöllisiä palveluja, joissa asukkaita kuullaan ja osallistetaan. Palvelujen saavutettavuutta ja jatkuvuutta tulee parantaa. Sote-uudistusta silmällä pitäen laaditaan myös hallitusohjelman mukainen ikäohjelma, jossa nostetaan esiin erityisesti muistisairauksien ennaltaehkäisy.</p> <p>Vanhusten ennaltaehkäiseviä palveluja lisätään, minkä lisäksi varmistetaan, että palvelut vastaavat tarpeita ja että tukitoimenpiteisiin ryhdytään ajoissa.</p>	<p>Senioripisteen toimintaa laajennetaan ja kehitetään, ja sen palveluja tarjotaan ja toimintaa ylläpidetään kaikilla kunta-alueilla. Ennaltaehkäisyyn panostetaan enemmän tekemällä terveystarkastuksia myös nuoremmille senioreille, järjestämällä yksilöllistä ryhmätoimintaa, kuntoutusta ja etsivää toimintaa sekä panostamalla voimakkaammin omaishoidon näkyvyyden lisäämiseen. Senioripiste kehittää toimintaansa erityisen haavoittuvassa asemassa olevien kohderyhmien (päihdeongelmaiset vanhukset, yksinäiset muistisairaajat henkilöt, aviopuolisonsa menettäneet henkilöt) hyvinvoinnin tukemiseksi.</p> <p>Palveluohjausta kehitetään niin, että vanhukset saavat nopeasti ja helposti vastauksen kysymyksiinsä ja ohjausta samasta puhelinnumerosta, ja luodaan kynnyksetöntä toimintaa. Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa lisätään.</p> <p>Muistisairauksien ennaltaehkäisyyn tähtävää toimintaa kehitetään hallituksen elintapaohjauksen toimintamallin pohjalta. Implementoidaan FINGER-toimintamalli.</p> <p>Digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään laajemmin koko vanhustenhuollossa asiakkaiden tavoittamiseksi paremmin, asiakkaiden turvallisuuden lisäämiseksi ja toiminnan tehostamiseksi.</p>	<p>Kustannusanalyysi digitaalisten ratkaisujen avulla saavutettavista säästöistä.</p> <p>Kuntoutuksen vaikutusten seuranta asiakkaiden toimintakykyyn sekä arvio siitä, kuinka paljon panostukset vähentävät tehostetun asumisen, osastohoidon tai kotihoidon tarvetta.</p>
<p>Tulomuutto: Painopistettä siirretään kansallisten tavoitteiden mukaisesti raskaasta hoidosta ennaltaehkäisevään hoitoon ja avohoitoon. Toiminnan laatua ja vaikuttavuutta parannetaan, ja kaikki toiminta perustuu parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon ja tutkimustuloksiin. Näihin panostamalla pyritään myös kestävään kehitykseen ja parempaan</p>	<p>Kotihoidon työskentelyä moniammatillisissa tiimeissä parannetaan. Kotiuttamistiimin yhteistyötä terveydenhuollon kanssa lisätään ja vanhusten arviointijaksoja hyödynnetään entistä enemmän, myös saaristossa. Tehostetusta kotihoidosta tulee osa toimintaa ja se tarjoaa vanhuksille paremman</p>	<p>Toimintakykyä mitataan erilaisilla mittareilla, mikä antaa tietoa kotihoidon ja kuntoutuksen vaikuttavuudesta.</p> <p>Tehostetun kotihoidon panostuksia mitataan seuraavasti: kustannussäästö osastohoidossa vietettävien hoitovuorokausien</p>

<p>mahdollisuuteen elää mahdollisimman aktiivista elämää kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.</p> <p>Paraisten vanhustenhuolto panostaa yhä enemmän kotihoidon toimintaan, jotta kotihoito voi tarjota laadukkaita palveluja asiakkaiden kotona ja asiakkaat todella saavat tarvitsemansa hoidon ja huolenpidon.</p>	<p>mahdollisuuden asua turvallisesti kotona pidempään.</p> <p>Henkilöstöresursseja lisätään, jotta tarpeisiin pystytään vastaamaan.</p> <p>Teknologiaa hyödynnetään laajemmin.</p>	<p>tarpeen vähentyessä tai tehostetun asumisen tarpeen vähentyessä.</p> <p>Kotiuttamistiimin tehostettuja panostuksia kotiuttamiseen seurataan ja mitataan sen perusteella, kuinka paljon kotihoitoa tarvitaan arviointijakson jälkeen.</p>
<p>Toiminnan kestävyys: Vanhusten hoidon ja huolenpidon painopistettä siirretään yhä enemmän avohoidon suuntaan. Hallitusohjelmassa korostetaan, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tulee olla hyvin yhteen linkitettyjä, jotta eri yksiköiden ja ammattiryhmien välillä tarjottavat palvelut olisivat mahdollisimman sujuvia.</p> <p>Tehostetun asumisen yksiköt tarjoavat laadukasta hoitoa ja huolenpitoa elämän loppuvaiheeseen asti. Palveluasumisen mahdollisuuksia lisätään.</p>	<p>Kaupungilla on mahdollisuus ostaa tehostettua asumista Paraisilta yksityisiltä palveluntuottajilta. Paikkamäärää voidaan lisätä talousarviovuodeksi 2021 enintään kymmenellä paikalla, mikä riittää vastaamaan tarpeeseen. Palveluasumisen mahdollisuuksia selvitetään.</p> <p>Tietoa palliatiivisesta hoidosta ja saattohoidosta lisätään asumisyksiköissä. Sairaanhoidollinen osaaminen ja lääkäripalvelut yksiköissä tulee turvata.</p> <p>Henkilöstömitoitus nousee 0,55:een 1.1.2021, mikä tulee ottaa huomioon mitoituksessa.</p> <p>Asumisyksiköiden laatua ylläpidetään henkilöstön koulutuksella, yksilöllisellä hoidolla ja huolenpidolla sekä panostamalla henkilöstön hyvinvointiin ja valmentamaan ja aktiiviseen johtamiseen.</p>	<p>Kustannuskehitystä ja paikkojen ostoa seurataan. Vanhustenhuollon kustannukset kasvavat hieman, mutta tavoitteena on säästää terveydenhuollon kustannuksia pitkäaikaishoidon ja vanhusten osastohoidon osalta.</p> <p>Henkilöstömitoitusta seurataan säännöllisesti, jotta tasossa pysytään.</p> <p>Koko vanhustenhuollon ja asumisyksiköiden laatua seurataan asiakas- ja omaiskyselyjen avulla.</p> <p>Henkilöstön ja esimiesten hyvinvointia seurataan kyselyjen, työyhteisökeskustelujen ja säännöllisten kokousten avulla.</p>

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Sote-uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2023 ja se merkitsee laajaa uudelleenorganisointia vanhustenhuollossa. Uusia ratkaisuja ja toimintamalleja tulee kehittää aktiivisesti alati kasvaviin vanhustenhuollon tarpeisiin vastaamiseksi. Meidän on kehitettävä kilpailukykyistä ja tehokasta vanhustenhuoltoa, joka on samalla kustannustehokasta. Tiiviin yksikkörajat ylittävän yhteistyön merkitys on suuri, ja välttämätöntä on varsinkin terveydenhuollon kanssa tehtävä yhteistyö, jossa vanhusten hoitoprosessia kehitetään yhdessä.

Tulevien vuosien yleisiä painopisteitä ovat panostaminen ennaltaehkäisyyn, muistisairauksien ennaltaehkäisy, yhteistyön lisääminen kolmannen sektorin kanssa, kuntoutusmahdollisuuksien lisääminen, laadukkaiden asumismahdollisuuksien tarjoaminen niin kotona kuin asumisyksiköissä ja varhaisen tuen tarjoaminen.

Demografinen kehitys ja kasvava ikääntyneiden määrä aiheuttaa kuitenkin riskejä ja haasteita toiminnalle. Elinajanodote kasvaa ja sen myötä myös hoidon ja huolenpidon tarve lisääntyy. Muistisairaudet lisääntyvät voimakkaasti, mikä vaatii mittavia resursseja. Riskinä on myös pätevän henkilöstön puute.

Haasteista selviämiseksi ja kustannusten hillitsemiseksi tulee ryhtyä toimenpiteisiin.

Vanhustenhuollon statusta on parannettava, meidän on panostettava rekrytointiin ja jo olemassa olevan henkilöstön koulutukseen. Huomiota tulee kiinnittää myös henkilöstön ja esimiesten hyvinvointiin ja hyvään johtamiseen.

Vanhusten asumismahdollisuuksia tulee analysoida ja suunnitella. Tarvitaan tehostettuja asumispaikkoja, mutta myös palveluasumisen määrää tulee olemaan tarpeen lisätä. Tulee analysoida, mitkä asumismuodot ovat tarkoituksenmukaisimpia ja voidaanko osa näistä toiminnoista ulkoistaa yksityisille toimijoille.

Kotihoidon toimintaa kehitetään ja laajennetaan edelleen niin, että vanhukset voivat asua kotona niin kauan kuin se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista. Kaikkien palvelujen tulee olla yksilöllisiä, ja asiakkaiden tulee olla osallisina kaikissa heidän hoitoaan ja huolenpitoaan koskevilla päätöksissä.

Teknologia ratkaisuja tulee ottaa käyttöön entistä enemmän. Etävastaanottoa, automaattisia lääkemuistuttajia, GPS-turvahälyttimiä ja kaatumisantureita on hyödynnettävä mahdollisuuksien mukaan asiakkaiden turvallisuuden lisäämiseksi ja heidän tarpeisiinsa vastaamiseksi.

Vanhustenhuollon yleisenä tavoitteena on edistää terveyttä ja hyvinvointia ja lisätä elämänlaatua.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Hallinnollinen henkilöstö	2,2	2,7	4	4		
Yksikön esimies	9,0	9,0	9	9		
Sosiaalityöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5		
Sairaanhoitaja	22,0	20,0	21	21		
Lähihoitaja tai vastaava	144,1	124,5	124	134,5		
Ohjaaja tai vastaava	5,0	5,0	5	5		
Muistikoordinaattori	1,0	1,0	1,0	1		
Muut	4,0	4,0	0,2	0,2		
Oppisopimusopiskelijat	5,0	10,0	10	5,7		
Henkilötyövuodet yhteensä	192,8	176,7	174,7	178,90		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	162	143				
Määräaikaiset	65	72				
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	227	215				

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kotihoidon käynnit (kotipalvelu + kotisairaanhoido)	96 263	103 489	102 034	112 000		
Kotihoidon asiakasmäärä	733	658	776	890		
Palveluasunnot	33	33	37	42		
Tehostettu palveluasuminen	129	129	123	116		
Kotihoidon käynnit palveluasunnoissa / tehostetussa palveluasumisessa	180 740	177 681	182 547	180 000		
Omaishoito, asiakkaita, > 65 v.	128	135	130	140		
Kotihoidon käynnit (kotipalvelu + kotisairaanhoido), €/käynti	36	31	34	34		
Omaishoito, €/asiakas	4689	4 823	4 399	3 665		
Palveluasuminen, €/paikka	23 728	33 328	33 873	34 270		
Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden määrä	1499	1 548	1 619			
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	781	842	859	906		

TERVEYDENHUOLTO

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveysosasto
Mii Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja
Kenneth Wilson, ylilääkäriin sijainen

Terveydenhuolto	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	752 834	756 270	804 484	836 484	836 484	836 484
Maksutuotot	1 693 163	2 055 900	1 654 100	1 654 100	1 654 100	1 654 100
Tuet ja avustukset	62 292	51 000	52 425	52 425	52 425	52 425
Muut toimintatuotot	4 405	5 250	4 250	4 250	4 250	4 250
Toimintatuotot	2 512 695	2 868 420	2 515 259	2 547 259	2 547 259	2 547 259
Henkilöstökulut	-9 121 094	-9 654 290	-9 654 206	-9 569 100	-9 666 571	-9 764 913
Palvelujen ostot	-3 000 822	-2 606 443	-2 672 833	-2 659 734	-2 684 361	-2 709 790
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 267 071	-1 188 860	-1 307 980	-1 202 980	-1 226 662	-1 251 183
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 937 617	-1 921 417	-1 945 541	-1 945 541	-1 947 450	-1 949 428
Toimintakulut	-15 326 604	-15 371 010	-15 580 560	-15 377 355	-15 525 044	-15 675 314
Toimintakate	-12 813 909	-12 502 590	-13 065 301	-12 830 096	-12 977 785	-13 128 055
Suunnitelman mukaiset poistot	-201 298	-201 076	-38 250	-245 966	-245 966	-245 966
Laskennalliset erät	994 146	1 004 492	990 876	990 876	990 876	990 876
Nettokulut yhteensä	-12 021 061	-11 699 174	-12 112 675	-12 085 186	-12 232 875	-12 383 145

Toiminta 2021

Terveydenhuollon toimintaan vaikuttaa vuonna 2021 suurelta osin edelleen jatkuva koronaepidemia, jonka etenemisestä ei tällä hetkellä ole varmuutta. Kaksoispäivystystä jatketaan; sitä tarvitaan todennäköisesti ainakin ensimmäisen vuosipuoliskon ajan. Tämä vaatii resursseja, jotka voidaan ottaa vain muusta toiminnasta. Rokote tulee suurella todennäköisyydellä saataville jossain vaiheessa ensi vuotta. Väestön rokottaminen vaatii ison panoksen ja muuta toimintaa joudutaan siksi ajaksi vähentämään.

Talouden tasapainottamisohjelma on terveydenhuollon mittavin kehittämisohjelma myös vuonna 2021.

Kehittämistyötä etävastaanottotoiminnan lisäämiseksi jatketaan. Tällä voidaan vähentää muun muassa ostopalveluista aiheutuvia menoja. Digitalisaatiota lisätään ylipäätään. Käyttöön otetaan Omaolo-verkkopalvelu, joka tulee tehostamaan hoidon arviointia.

Tilanpuute pitää pystyä ratkaisemaan, jotta jo myönnetty palvelu voidaan ottaa käyttöön. Toimintaterapeutin työsuhte pitää saada täytettyä ostopalvelujen tarpeen vähentämiseksi.

Perustetaan varahenkilöjärjestelmä sen jälkeen kun Malmkullasta on vapautettu kaksi työsuhdetta vuoden 2021 aikana.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Terveysthuolto pystyy hoitamaan koronaepidemian.	Terveysthuollon resursseja tasataan epidemian kaikissa vaiheissa niin, että epidemian edellyttämät hoidon resurssit pysyvät hallinnassa ilman, että muut terveysthuollot kärsivät tarpeettoman paljon.	Epidemian edellyttämät hoitotoimenpiteet voidaan toteuttaa viivytyksettä. Näytteidenotto, tulokset, karanteeni-/eristämispäätökset ja sairaanhoidolliset toimenpiteet.
Tulomuutto: Terveysthuolto jatkaa työtä monipuolisia, kaksikielisiä palveluja tarjoavan sote-keskuksen kehittämiseksi. Helposti saavutettavat palvelut ja hyvät yhteydenottomahdollisuudet.	Yhteistyön lisääminen ja toiminnan tehostaminen Tehokkuuden parantaminen digitaalisten palvelujen avulla	Toiminnan toimivuus Hoidon ja hoitoa koskevien yhteydenottojen vasteaika
Toiminnan kestävyys: Terveysthuollon vaikutus ympäristön kuormitukseen	Etäpalvelujen kehittäminen edelleen vähentää fyysisen matkustamisen tarvetta. Leasingsopimukset mahdollistavat tarvittavan laitekannan joustavamman hyödyntämisen.	Etätahtumien määrän kasvu. Itse omistettavien laitteiden määrän väheneminen ennen sote-uudistuksen toteuttamista.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Terveysthuollon on panostettava voimavarojaan siihen, että se on kilpailukykyinen ehdokas sote-keskukseksi vuonna 2023 todennäköisesti toteutettavassa sote-uudistuksessa.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Hallinto	3,1	4,3	4	4		
Hammaslääkäri	7,46	7,6	10,12	10,12		
Lääkäri	10,5	10,8	12	12		
Psykologi	4,0	4,1	4,1	4,1		
Sairaanhoitaja	33,0	32,0	38,0	38		
Terveysthuoitaja	17,5	13,8	18,5	18,5		
Kuntoutus	8,75	8,2	8,75	8,75		
Muu henkilökunta	84,25	80,6	89	86		
Henkilötyövuodet yhteensä	168,6	161,4	184	181		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	168	169	183	180		
Määräaikaiset	24	26	16	16		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	192	195	199	196		

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Lääkärikäynnit	21 619	20 460	21 000	17 500		
Käynnit muun avohoitohenkilöstön vastaanotolla	62 264	52 800	60 000	40 000		
Hammashoitokäynnit	15 397	16 488	18 800	14 000		
Hoitovuorokaudet, vuodeosaston akuutti hoito	7 429	8 372	8 750	8 100		
Hoitovuorokaudet, vuodeosaston pitkäaikaishoito (Malmkulla)	19 105	16 805	19 300	17 000		
Kustannus/hoitovuorokausi, akuutti hoito	265	251	228	244		
Kustannus/hoitovuorokausi, pitkäaikaishoito	158	174	148	187		
Kustannus/hammashoitokäynti	92	91	78	102		
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	840	845	832	882		

ERIKOISSAIRAANHOITO

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveysosasto
Mii Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja
Kenneth Wilson, ylilääkäriin sijainen

Erikoissairaanhoito	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	132 245	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	132 245	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-238 500	-250 256	-262 430	-262 430	-269 017	-275 635
Palvelujen ostot	-20 077 505	-20 065 000	-20 571 900	-20 571 900	-20 785 642	-21 006 386
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-20 316 006	-20 315 256	-20 834 330	-20 834 330	-21 054 659	-21 282 021
Toimintakate	-20 183 760	-20 315 256	-20 834 330	-20 834 330	-21 054 659	-21 282 021
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-20 183 760	-20 315 256	-20 834 330	-20 834 330	-21 054 659	-21 282 021

Toiminta 2021

Erikoissairaanhoito tuottaa kuntalaisille välttämättömät erikoissairaanhoidon palvelut. Lääketieteellisesti oikeaa ja kustannustehokasta erikoissairaanhoitoa tulee voida saada kulloisenkin tarpeen mukaan. On tärkeää, että hoitoketjut ovat paljolti kunnan oman perusterveydenhuollon hallinnassa niin, että potilaita voidaan myöhemmin mahdollisesti ohjata sopivan erikoissairaanhoidon piiriin.

Erikoissairaanhoidon tarpeen ei odoteta kasvavan merkittävästi.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Erikoissairaanhoidon kanssa tehtävän yhteistyön parantaminen edelleen	Potilaiden joustava siirtyminen erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon	Siirtoviivemaksujen minimoiminen

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Erikoissairaanhoidon toiminta jatkuu pääpiirteittäin ennallaan, vaikka muutoksia on odotettavissa siirryttäessä todennäköisesti vuonna 2023 toteutettavaan sote-uudistukseen.

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
TYKS, hoitajaksot	1 634	1 722	1 675			
TYKS, käynnit	16 324	17 908	18 432			
Turunmaan sairaala, hoitajaksot	316	157				
Turunmaan sairaala, käynnit	8 454	7 843				
TYKS, psykiatrinen yksikkö, hoitajaksot	95	68	70			
TYKS, psykiatrinen yksikkö, käynnit	5 332	5 454	5 403			
EPLL, käynnit	3 201	3 155	3 008			
Käynnit avoimessa erikoissairaanhoidossa / asukas	2,2	2,3	1,8			
Hoitajaksot erikoissairaanhoidossa / asukas	0,13	0,13	0,12			
Psykiatriset käynnit / asukas	0,35	0,36	0,35			
Psykiatriset hoitajaksot / asukas	0,006	0,004	0,005			
Kustannus/päivystyskäynti	465	470	491			
Nettokustannus/asukas						
Nettokustannus/asukas, €	1 118	1 330	1235			

YMPÄRISTÖOSASTO

Rakennus ja ympäristölautakunta

YMPÄRISTÖOSASTO YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupungin- johtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023	Muutos 2021 / TA 2020 %
Myyntituotot	123 505	111 400	90 600	90 600	90 600	90 600	-18,7
Maksutuotot	784 761	729 000	739 000	744 000	744 000	744 000	2,1
Tuet ja avustukset	35 000	10 000	15 000	15 000	15 000	15 000	50,0
Muut toimintatuotot	460 136	419 400	442 500	442 500	442 500	442 500	5,5
Toimintatuotot	1 403 402	1 269 800	1 287 100	1 292 100	1 292 100	1 292 100	1,8
Henkilöstökulut	-1 900 368	-2 014 232	-2 114 566	-2 114 566	-2 135 684	-2 156 995	5,0
Palvelujen ostot	-635 660	-713 120	-657 869	-645 359	-651 527	-657 901	-9,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 464	-30 690	-27 941	-27 941	-28 495	-29 060	-9,0
Avustukset	-500	-1 100	-1 100	-1 100	-1 122	-1 144	0,0
Muut toimintakulut	-276 488	-290 756	-283 413	-283 413	-284 891	-286 423	-2,5
Toimintakulut	-2 838 480	-3 049 898	-3 084 889	-3 072 379	-3 101 719	-3 131 523	0,7
Toimintakate	-1 435 078	-1 780 098	-1 797 789	-1 780 279	-1 809 619	-1 839 423	0,0
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 644	-18 644	0	-18 644	-18 644	-18 644	0,0
Laskennalliset erät	133 411	131 776	124 653	124 653	124 653	124 653	-5,4
Nettokulut yhteensä	-1 320 311	-1 666 966	-1 673 136	-1 674 270	-1 703 610	-1 733 414	0,4

YMPÄRISTÖHALLINTO

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto
Heidi Saaristo-Levin, kaavoituspäällikkö

Ympäristöhallinto	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	5 841	8 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	170 210	165 900	170 000	170 000	170 000	170 000
Toimintatuotot	176 051	173 900	176 000	176 000	176 000	176 000
Henkilöstökulut	-159 188	-180 684	-182 326	-182 326	-184 226	-186 138
Palvelujen ostot	-238 195	-134 732	-127 541	-127 504	-128 752	-130 041
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-737	-2 700	-2 700	-2 700	-2 754	-2 808
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-225 180	-48 339	-40 105	-40 105	-40 162	-40 221
Toimintakulut	-623 301	-366 455	-352 672	-352 635	-355 894	-359 208
Toimintakate	-447 250	-192 555	-176 672	-176 635	-179 894	-183 208
Suunnitelman mukaiset poistot	-444	-444	0	-444	-444	-444
Laskennalliset erät	133 411	22 969	22 935	22 935	22 935	22 935
Nettokulut yhteensä	-314 283	-170 030	-153 737	-154 144	-157 403	-160 717

Toiminta 2021

Vastuualueeseen kuuluu lautakunnan ja osaston hallinto. Rakennus- ja ympäristölautakunta on monijäseninen toimielin, joka käsittelee kaavoitukseen, maapolitiikkaan, kaupungin rakentamattomien maa-alueiden hallinnointiin, rakennusvalvontaan ja ympäristönsuojeluun liittyvät asiat.

Ympäristöhallinto vastaa ja huolehtii osaston henkilöstöasioista. Pyrimme asioiden käsittelyssä joustavuuteen ja hyvään laatuun yhteistyön ja synergian kautta. Vuonna 2021 otetaan käyttöön Dynasty-asianhallintaohjelman uusi versio.

Vastuualueen toiminnassa tavoitteenamme on antaa hyviä ja asiantuntevia palveluja sekä sisäisille että ulkoisille asiakkaille. Resursseja käytetään joustavasti ja tehokkaasti.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Hyvien ja asiantuntevien palvelujen tarjoaminen sisäisille ja ulkoisille asiakkaille	Annetaan hyviä ja asiantuntevia palveluja.	Sisäiset ja ulkoiset asiakkaat ovat saaneet asiantuntevia palveluja ja informaatiota.
Toiminnan kestävyys: Tehokas ja selkeä hallinto	Yksikkö ottaa hoidettavakseen vastuutehtäviä hallinnon uudistamiseen liittyen. Selvitetään mahdollisuuksia tehostaa hallintoa A) kartoittamalla, missä ja milloin tehdään ”päällekkäistä työtä”, jos sellaista tehdään, ja B) selvittämällä mahdollisuuksia päästä pois tästä ”päällekkäisestä työstä” muun muassa uudistamalla prosesseja, työnjakoa ja työskentelytapoja.	Saavutetut tulokset

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Uusi asiantuntijaohjelma, sähköiset kokousmenettelyt ja digitaaliset työkalut tulevat edelleen muuttamaan ja nykyaikaistamaan hallinnon työskentelytapaa. Muutos tulee vaatimaan koulutusta ja resursseja samalla kun toimintaa voidaan pitkällä aikavälillä tehostaa.

Ohjelmiston uudistaminen mahdollistaa sen, että hallintoa voidaan tehostaa kartoittamalla, missä ja milloin tehdään ”päällekkäistä työtä”, jos sellaista tehdään, sekä lisäksi selvittämällä mahdollisuuksia päästä pois tästä käytänteestä uudistamalla prosesseja, työnjakoa ja työskentelytapoja osastorajojen yli.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kansliatoiminnot	2,56	2,6	3,0	3	3	3
Henkilötyövuodet yhteensä	2,56	2,6	3,0	3	3	3
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	3	3	3	3	3	3
Määräaikaiset	0	0	0	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	3	3	3	3	3	3

Nettokustannus/asukas	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kustannus/asukas, €	28,68	29,50	12,78	11,72	11,72	11,72

KAAVOITUS

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto
Heidi Saaristo-Levin, kaavoituspäällikkö

Kaavoitus	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	40 952	35 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Tuet ja avustukset	35 000	10 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	75 952	45 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Henkilöstökulut	-418 049	-411 324	-405 485	-405 485	-409 338	-413 227
Palvelujen ostot	-89 269	-133 753	-97 186	-97 112	-98 037	-98 993
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 808	-6 500	-3 100	-3 100	-3 162	-3 224
Avustukset	0	-600	-600	-600	-612	-624
Muut toimintakulut	-162	-41 407	-33 212	-33 212	-33 262	-33 314
Toimintakulut	-515 289	-593 584	-539 583	-539 509	-544 411	-549 382
Toimintakate	-439 338	-548 584	-484 583	-484 509	-489 411	-494 382
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	25 032	18 901	18 901	18 901	18 901
Nettokulut yhteensä	-439 338	-523 552	-465 682	-465 608	-470 510	-475 481

Toiminta 2021

Yksikkö vastaa kaavoitusasioista, alueellisesta edunvalvonnasta maankäyttöön liittyvissä asioissa sekä neuvonnasta, ohjauksesta ja asiakaspalvelusta kaava-, elinympäristö- ja rakennussuojeluasioissa. Yksikkö pyrkii muovaamaan ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestävää ympäristöä tavoitteenaan tehdä kuntalaisten arjesta mahdollisimman hyvää ja joustavaa. Yksikkö tarjoaa informaatiota, dataa, ideoita ja neuvontaa sekä ulkoisille että sisäisille asiakkaille.

Edellytyksiä kunnan säilymiselle elinvoimaisena ovat vuonna 2021 tonttituotannon lisääminen, kaavoituksen sujuvuus ja alueellinen edunvalvonta.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Paraisten keskustan uuden osayleiskaavaehdotuksen esitteleminen	Vaikutusten arvioinnin laatiminen ja kaavoitustyön jatkaminen	Tulos, aikataulu
Tulomuutto: Tonttituotannon lisääminen	Keskittyminen kunta-alueiden keskustojen tonttituotantoon	Uusien tonttien määrä
Toiminnan kestävyys: Osallistuminen alueelliseen edunvalvontaan maankäyttöön ja liikenteeseen liittyvissä asioissa	Aktiivinen osallistuminen maakunnalliseen suunnitteluun. Aktiivinen osallistuminen Turun kaupunkiseudun MAL-työhön. Aktiivinen yhteistyö Paraistenväylään liittyen muun muassa kauppakamarin kanssa. Aktiivinen osallistuminen valtakunnalliseen ja maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun.	Tulokset

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Tehtävänä ja haasteena on luoda lisää pikkukaupunkimaisuutta sekä lisätä tonttituotantoa uusien asukkaiden houkuttelemiseksi, työpaikkojen luomiseksi ja palvelujen parantamiseksi. Yksiköllä on jatkossakin tärkeä rooli maankäyttö- ja liikenneasioiden edunvalvonnassa alueellisesti ja valtakunnallisesti. Yksikkö pyrkii entistä tiiviimpään ja tehokkaampaan yhteistyöhön elinkeinoelämän kanssa.

Priorisoitavat strategiset toimenpiteet ovat:

- Tervetuloa Saaristokaupunki Paraisille
- Enemmän asukkaita, työpaikkoja ja palveluja keskustaan
- Kaikenikäisten keskusta

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kaavoitusyksikkö	5,4	7,0	6,4	6	6	6
Henkilötyövuodet yhteensä	5,4	7,0	6,4	6	6	6
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	5	6	6	6	6	6
Määräaikaiset	1	1	1	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	6	7	7	6	6	6

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Asemakaavat	7	2	3	3	3	3
Osayleiskaavat, muutokset, täydennykset	2	1	1	1	1	1
Ranta-asemakaavat	1	1	2	2	1	2
Luvat, lausunnot ja ratkaisut	40	82	50	40	40	40
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	22,46	29	36,7	32,14	32,14	32,14

MITTAUS

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto
Daniel Backman, kaupungingeodeetti

Mittaus	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	113 938	93 000	74 400	74 400	74 400	74 400
Maksutuotot	133 239	129 000	134 000	139 000	139 000	139 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	289 926	253 500	272 500	272 500	272 500	272 500
Toimintatuotot	537 103	475 500	480 900	485 900	485 900	485 900
Henkilöstökulut	-501 395	-593 228	-645 948	-645 948	-652 295	-658 705
Palvelujen ostot	-86 615	-139 962	-136 093	-133 865	-135 093	-136 364
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 115	-13 000	-11 541	-11 541	-11 769	-12 003
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-46 955	-106 267	-117 635	-117 635	-118 827	-120 063
Toimintakulut	-643 080	-852 457	-911 217	-908 989	-917 984	-927 135
Toimintakate	-105 977	-376 957	-430 317	-423 089	-432 084	-441 235
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 200	-18 200	0	-18 200	-18 200	-18 200
Laskennalliset erät	0	25 479	30 155	30 155	30 155	30 155
Nettokulut yhteensä	-124 177	-369 678	-400 162	-411 134	-420 129	-429 280

Toiminta 2021

Vastuualueeseen kuuluvat maapolitiikka, kaupungin rakentamattomien maa- ja vesialueiden hallinnointi, mittaustoiminta ja kiinteistönmuodostus.

Yksikkö vastaa kaupungin maapolitiikasta, asemakaava- ja rakennusprosesseja varten tarvittavien karttojen sekä yleisölle tarkoitettujen opaskarttojen ylläpidosta, kiinteistö-, rakennus- ja osoiterekisteristä, kiinteistönmuodostuksesta asemakaava-alueilla ja kaupungin rakentamattomien kiinteistöjen hallinnoinnista. Toimintaan sisältyy myös mittaustöiden suorittaminen sekä kaupungin sisäisille että ulkopuolisille asiakkaille, tonttien ja rakennettujen kiinteistöjen markkinointi ja myynti sekä raakamaan osto.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Sosiaalisessa mediassa tapahtuvan markkinoinnin lisääminen ja pyrkiminen tiiviimpään yhteistyöhön kiinteistönvälittäjien kanssa	Säännölliset julkaisut Facebookissa ja Instagramissa sekä ostettavat kampanjat muutamia kertoja vuodessa	Kiinteistönvälittäjien kanssa järjestettyjen tapaamisten määrä. Maksettujen kampanjoiden määrä.
Tulomuutto: Kampanjoiden toteuttaminen uusien asuinalueiden / uusien tonttien tullessa myyntiin. Laskemalla ”vanhojen”, yli viisi vuotta vapailla markkinoilla olleiden tonttien hintoja herätellään uudelleen kiinnostusta näitä tontteja kohtaan. Uusista tonteista tehtävien tarjousten jättöaika on noin kaksi kuukautta ja ”vanhojen tonttien” hinnanalennukset ovat voimassa vain tämän ajan ja ehdot ovat samat kuin uusista tonteista tehtävissä tarjouksissa.	Näkyvyyden lisääminen sosiaalisessa mediassa tietyille alueille ja ryhmille kohdennettavilla markkinointikampanjoilla	Myytyjen tonttien, sekä uusien että vanhojen, määrä
Toiminnan kestävyys: Kaupungin maanomistukseen liittyvät valmistelut ennen tulevaa sote-uudistusta	Selvitys kaupungin omistamista sote-kiinteistöistä ja niihin rajautuvista alueista kiinteistöjen jakamistarpeen selvittämiseksi	Sote-kiinteistöt hoidettu

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Covid-19-pandemian seurauksena yksikkö jatkaa entistä painokkaammin panostustaan toiminnan digitalisointiin ja tehostamiseen. Muun muassa toimitushakemukset ja muut palvelut tulee voida hoitaa verkossa ja kauppakirjat/maakaupat tehdä sähköisesti. Yksikkö kehittää edelleen tapoja palvella asiakkaita etänä. Kommunikoinnissa käytettäviä toimintoja siirretään Office 365:een etärutiinien luomiseksi siten, että myös tietosuojasetuksen (GDPR) vaatimukset otetaan huomioon.

Kaupungin omaisuutta koskevien tietojen, karttojen ja kaavojen saatavuutta ja saavutettavuutta kaikkien sisäiseen käyttöön pyritään sujuvoittamaan (esim. pohjakartta, kaavat ym.). Kaupungin karttapaikalle lisättiin vuonna 2019 ajantasakaava, joka näyttää Paraisten ja Nauvon vahvistetut asemakaavat erillisessä kerroksessa. Vuonna 2020 karttaa laajennettiin niin, että mukana ovat myös Korppoon ja Houtskarın asemakaavat. Vuonna 2021 samaan palveluun pyritään saamaan myös yleiskaavat. Kun asemakaavat, yleiskaavat, osoitekartta ja kiinteistörekisteri ovat palvelussa, kaupunki täyttää INSPIRE-direktiivin vaatimukset omien verkkosivujensa osalta.

Paraisten kaupungin verkkosivujen uudistamisen yhteydessä on uudistettu myös kaupungin asuintonttien markkinointimateriaali. Oikea pieni kaupunki on hyvä esimerkki visuaalisesta materiaalista, jonka avulla välitetään tunnelmaa ja kuvaa ympäröivästä miljööstä eri kaupunginosissa. Yhteistyö kiinteistönvälittäjien kanssa on aloitettu ja sitä tiivistetään tulevaisuudessa.

Tehdyssä tutkimuksessa on verrattu kaupungin omia ja Verohallinnon rekistereitä sekä ilmakuvattuja rakennuksia. Tulokset osoittavat, että rekisterissä on puutteita aikaisemmin rakennettujen rakennusten osalta. Mittausyksikkö tulee täydentämään pohjakarttaa systemaattisesti saadakseen siihen mukaan mahdollisimman suuren osan rakennuskannasta. Rakennuskantaan liittyviä puutteita korjataan jatkuvasti, tarkempi läpikäynti tehdään myös esimerkiksi Jurmon ja Korppoon Långvikenin pohjakartan täydentämisen yhteydessä.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Mittaushallinto, kiinteistönmuodostus	7,0	6,5	7,25	7,25	7,25	7,25
Maastotyöt	3,8	3,0	4,0	4,33	4	4
Henkilötyövuodet yhteensä	10,8	9,5	11,25	11,58	11,25	11,25
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	11	9	11	11	10	10
Määräaikaiset	0	1	0	0,33	1	1
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	11	10	11	11,33	11	11

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Lohkomiset	12	5	15	15	15	15
Rakennuspaikan, merkitsemiset, sijaintikatselmukset	107+210	95+197	100+200	125+225	100+200	100+200
Myydyt ja vuokratut tontit	7	6	15	15	15	15
Tonttijaot	8	2	5	5	5	5
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	7,1	7,0	25,5	28,54	28,54	28,54

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Ympäristöosasto

Carl-Sture Österman, ympäristönsuojelupäällikkö

Ympäristönsuojelu	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	3 438	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Maksutuotot	39 937	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	43 375	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Henkilöstökulut	-195 994	-197 666	-210 256	-210 256	-212 283	-214 329
Palvelujen ostot	-25 211	-46 088	-43 096	-43 059	-43 467	-43 887
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 197	-1 540	-1 400	-1 400	-1 428	-1 456
Avustukset	-500	-500	-500	-500	-510	-520
Muut toimintakulut	-165	-15 541	-15 899	-15 899	-15 911	-15 923
Toimintakulut	-223 067	-261 335	-271 151	-271 114	-273 599	-276 115
Toimintakate	-179 692	-226 335	-236 151	-236 114	-238 599	-241 115
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	9 446	9 431	9 431	9 431	9 431
Nettokulut yhteensä	-179 692	-216 889	-226 720	-226 683	-229 168	-231 684

Toiminta 2021

Ympäristönsuojeluviranomainen on kunnan lupa- ja valvontaviranomainen ympäristönsuojeluasioissa.

Ympäristönsuojelutoimisto pyrkii tarjoamaan tarvetta vastaavaa viranomaistoimintaa. Samanaikaisesti kasvaa kysyntä neuvonnalle ja sille, että yleisölle tarjotaan eri tavoin tietoa ajankohtaisista aiheista ja hyvästä ympäristönsuojelusta.

Ympäristönsuojelutoimisto osallistuu myös aktiivisesti kaupungin strategiatyöhön kaupungin profiilin nostamiseksi kestävään kehitykseen ja muihin ympäristöaiheisiin liittyvissä asioissa. Tämä näkyy muun muassa monien hankkeiden sekä myös vuosittain järjestettävien saariston ympäristömessujen kautta.

Toiminnan rakenne perustuu täydennettyyn ja hyväksyttyyn valvontasuunnitelmaan 2020–2025, johon yhdistyy vuosittain vahvistettava valvontaohjelma. Ohjelma sisältää tiedot luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen tarkastuksesta ja valvonnasta, mikä systematisoi valvontaa. Tavoitteena on systematisoidumman viranomaistyön kautta luoda mahdollisuuksia laajempaan ehkäisevään toimintaan.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Tarkoituksenmukaisten palvelujen, neuvonnan ja viranomaistoiminnan tarjoaminen ympäristönsuojelun hallinnossa toiminnan kestävyttä edistäen.	Oikein mitoitettujen palvelujen ylläpitäminen niin, että palvelut vastaavat tarpeita ja että niitä voidaan tarjota kohtuullisessa ajassa.	Laatu, käsittelyajat, asiakaspalaute, kustannustehokkuus.
Tulomuutto: Hyvä ilman- ja vedenlaatu. Puhtaampi Saaristomeri. Paraisista houkuttelevampi asuinpaikkakunta.	Ilmanlaadun mittaamisen ja seurannan jatkaminen Paraisilla yhteistyössä suurteollisuuden kanssa. Ilmaan ja vesistöihin kohdistuvia päästöjä ehkäisevien innovatiivisten ratkaisujen edistäminen ja tukeminen, ympäristömessujen järjestäminen vuosittain, Valonian jäsenyyden ylläpitäminen.	Parantunut ilmanlaatu, jatkuvana toimintana ympäristölainsäädännössä vahvistettujen vaatimusten täyttäminen. Kunnalliselle ympäristöviranomaiselle määrättyjen tehtävien hoitaminen. Vedenlaadun paraneminen, puhtaampi Saaristomeri.
Toiminnan kestävyys: Toimiminen yhteistyössä kaupungin maapolitiikasta, kaavoituksesta, vapaa-ajantoiminnasta ja viheralueista vastaavien yksiköiden kanssa hyvien luontoelämysten tarjoamiseksi asukkaille.	Ulkoilualueiden parantamiseen liittyvien hankerahoitushakemusten edistäminen.	Palaute; risut ja ruusut asukkailta ja satunnaisilta kävijöiltä.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Ympäristönsuojelutoimisto pyrkii myös jatkossa tarjoamaan tarvetta vastaavaa viranomaistoimintaa ja samanaikaisesti vastaamaan kasvavaan kysyntään, joka kohdistuu neuvontaan ja siihen, että yleisölle tarjotaan eri tavoin tietoa ajankohtaisista aiheista ja hyvästä ympäristönsuojelusta. Lupa- ja valvontatehtäviä siirryy jatkuvasti valtiolta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille, minkä myötä viranomaispuoli vaatii entistä enemmän resursseja.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Ympäristönsuojelun hallinto	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Henkilötyövuodet yhteensä	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	3	3	3	3	3	3
Määräaikaiset	0	0	0	0	0	0
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	3	3	3	3	3	3

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kunnallistekniikan ulkopuolisten kiinteistöjen jätevesihuolto koskevien päätösten määrä	187	253	230	230	230	240
Saaristo	99	126	110	110	110	110
Parainen	88	127	120	110	120	120
Ympäristölupa- ja maa-ainesten ottamislupahakemuksia koskevien päätösten tai lausuntojen määrä	12	11	11	10	11	12
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	11,5	11,9	14,9	15,66	15,66	15,66

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Ympäristöosasto

Carl-Sture Österman, ympäristönsuojelupäällikkö

Ympäristöterveydenhuolto	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	289	400	200	200	200	200
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	289	400	200	200	200	200
Henkilöstökulut	-20 912	-21 943	-23 011	-23 011	-23 589	-24 169
Palvelujen ostot	-159 751	-179 400	-173 330	-173 330	-175 131	-176 991
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-180 663	-201 343	-196 341	-196 341	-198 720	-201 160
Toimintakate	-180 374	-200 943	-196 141	-196 141	-198 520	-200 960
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0
Nettokulut yhteensä	-180 374	-200 943	-196 141	-196 141	-198 520	-200 960

Toiminta 2021

Toiminta toteutetaan sopimuksin ympäristöterveydenhuollon, elintarvikehygienian ja eläinlääkintähuollon alueellisena ostopalveluna Liedon kunnalta. Tavoitteena on hyvän ympäristöterveydenhuollon, toimivan elintarvikehygienian valvonnan ja hyvän eläinlääkintähuollon tarjoaminen kuntalaisille ja yrittäjille heidän palvelutarvettaan vastaavasti.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Ostopalveluna tarjottava toimiva ympäristöterveydenhuolto, elintarvikevalvonta ja eläinlääkintähuolto	Tulevien palvelujen tuottamistapoja koskevien uudistusten sekä sen seuranta, miten palvelut tuotetaan omalla yhteistoiminta-alueellamme ja muilla alueellisilla toiminta-alueilla	Tarkoituksenmukaiset ja oikein mitoitettut palvelut, joiden tulee vastata tarvetta ja kysyntää

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Toiminta tulee hyvin todennäköisesti muuttumaan kaavaillun maakuntauudistuksen myötä, koska toiminnan määrä siirtyä maakunnan hoidettavaksi. Tavoitteena on toimia sen puolesta, että täysipainoiset kaksikieliset ympäristöterveydenhuollon palvelut sekä eläinlääkintäpalvelut saadaan säilytettyä Paraisilla myös jatkossa.

Nettokustannus/asukas	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Kustannus/asukas, €	13,4	11,9	13,3	13,01	13,01	13,01

RAKENNUSVALVONTA

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto

Sanna Simonen, johtava rakennustarkastaja

Rakennusvalvonta	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupunginjohtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	570 633	540 000	540 000	540 000	540 000	540 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	570 633	540 000	540 000	540 000	540 000	540 000
Henkilöstökulut	-604 828	-609 387	-647 540	-647 540	-653 953	-660 427
Palvelujen ostot	-36 619	-79 185	-80 623	-70 489	-71 047	-71 625
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 607	-6 950	-9 200	-9 200	-9 382	-9 569
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-4 025	-79 202	-76 562	-76 562	-76 729	-76 902
Toimintakulut	-653 080	-774 724	-813 925	-803 791	-811 111	-818 523
Toimintakate	-82 447	-234 724	-273 925	-263 791	-271 111	-278 523
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	0	48 850	43 231	43 231	43 231	43 231
Nettokulut yhteensä	-82 447	-185 874	-230 694	-220 560	-227 880	-235 292

Toiminta 2021

Paraisten kaupungin rakennusvalvonta neuvoo, ohjaa, opastaa ja palvelee kuntalaisia rakentamisasioissa.

Rakennusvalvonnan viranomaistehtävänä on valvoa rakentamistoimintaa, rakennettua ympäristöä ja minimivaatimusten täyttymistä luvan vaativissa kohteissa. Lisäksi tavoitteena on suositella laadukkaampaa, kestävämpää sekä energiatehokkaampaa rakentamista.

Rakennusvalvonta käsittelee rakennuslupa-, toimenpidelupa- ja maisematyölupahakemuksia sekä ilmoituksia. Rakennusvalvonta tarkastaa lupa-asioiden valmistelussa, että kaavat toteutuvat ja että maankäyttö- ja rakennuslakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä noudatetaan.

Rakennusvalvonta valvoo, että rakennettu ympäristö täyttää viihtyisyyden, turvallisuuden, terveellisuuden, kestävyys- ja tasapuolisuuden vaatimukset kaupunkilaisia, maanomistajia ja elinkeinonharjoittajia ajatellen.

Tavoitteena on antaa asiakkaille oikeaa tietoa kohtuullisessa ajassa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kaupungin strategia: Tehostetaan sähköisen ajanvarausjärjestelmän käyttämistä. Strategian mukaisesti olemme sähköisesti paremmin saavutettavissa asiakkaille ja sidosryhmille.	Lisätään käytettävissä olevia aikoja kalentereihin.	Tehty/ei
Tulomuutto: Järjestetään koulutus sidosryhmille ajankohtaisista asioista. Strategian mukaisesti jaamme rakennusvalvonnassa olevaa tietotaitoa sidosryhmien kanssa ja samalla kehitymme itse. Uudet asukkaat saavat näin uusimman tiedon sidosryhmien välityksellä.	Etäkoulutus	Tehty/ei
Toiminnan kestävyys: Rakennus- ja huoneistorekisterin tietojen korjaamisen osaprojektin aloittaminen. Tämän projektin avulla kiinteistön omistajien tasapuolinen kohtelu paranee ja samalla kaupungin saaman kiinteistöveron määrän odotetaan kasvavan.	Vertaillaan eri rekisteritietoja keskenään ja pyritään löytämään suurimmat korjattavat ongelmat.	Listataan korjaukset.

Tulevaisuusanalyysi 2022-2023

Maankäyttö- ja rakennuslakia uudistetaan ja siitä tulee todennäköisesti vaatimuksia myös rakennusvalvonnan henkilöstölle. Tavoitteena on, että rakennusvalvonta pystyy jatkossakin toimimaan itsenäisesti kunnan omana rakennusvalvontayksikkönä. Tähän päästään kouluttamalla henkilöstöä tarpeen mukaan.

Paraisten kaupungin rakennusvalvonta on asiakaslähtöinen, perinteistä rakennustekniikkaa arvostava ja nykyaikaa seuraava rakennusvalvonta, jolla on helposti lähestyttävä, teknisesti ammattitaitoinen henkilökunta. Toiminnassa keskitytään perustyöhön eli oikea-aikaiseen ja oikeanlaatuisen neuvontaan laadukkaan rakentamisen ja ympäristön turvaamiseksi.

Strategiakaudella keskitytään ohjaamaan ja kouluttamaan uudistuneiden määräysten osalta sidosryhmiä sekä opastamaan asiakkaita sähköisessä luvan hakemisessa. Lisäksi pyritään osallistumaan sähköisten järjestelmien kehittämiseen tehokkaammiksi työvälineiksi.

Henkilötyövuodet	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Tekninen henkilökunta	7,1	7,9	7,5	7,5	7,5	7,5
Toimistotyöntekijät	3,6	3,7	3,3	3,75	3,75	3,75
Henkilötyövuodet yhteensä	10,7	11,6	10,8	11,25	11,25	11,25
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Vakituiset	10	11	12	12	12	12
Määräaikaiset	2	2	0	0	1	1
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	12	13	12	12	13	13

Mittarit	2018	2019	TA2020	TA2021	2022	2023
Myönnetyt rakennusluvut, ilmoitukset	1 058	1 241	1 300	1 300	1 300	1 300
k-m ²	27 118	25 561	25 000	25 000	25 000	2 500
Suoritetut katselmukset	2 593	2 616	2 600	2 600	2 600	2 600
Nettokustannus/asukas						
Kustannus/asukas, €	7,06	5,4	16	18,17	18,17	18,17

YHTEENVETO

PARAISTEN KAUPUNKI YHTEENVETO	Tilinpäätös 2019	Muutettu TA 2020	Lautakunta 2021	Kaupungin- johtaja 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023	Muutos 2021 / Talousarvio 2020 %
Myyntituotot	10 776 044	8 148 583	8 207 894	8 232 322	8 232 322	8 232 322	1,0
Maksutuotot	6 467 402	6 840 508	6 459 762	6 470 262	6 470 262	6 470 262	-5,4
Tuet ja avustukset	1 871 096	1 227 979	1 795 209	1 777 336	1 777 336	1 777 336	44,7
Muut toimintatuotot	15 231 772	14 881 245	15 207 662	15 187 941	15 187 941	15 187 941	2,1
Toimintatuotot	34 346 314	31 098 315	31 670 527	31 667 861	31 667 861	31 667 861	1,8
Henkilöstökulut	-50 192 959	-50 316 144	-52 156 009	-51 809 745	-52 327 963	-52 850 915	3,0
Palvelujen ostot	-57 062 358	-53 374 391	-54 106 323	-53 607 625	-54 132 666	-54 675 093	0,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 035 901	-5 785 743	-6 104 716	-5 992 216	-6 107 168	-6 226 078	3,6
Avustukset	-2 992 858	-2 982 575	-2 928 775	-2 888 774	-2 945 624	-3 004 538	-3,1
Muut toimintakulut	-13 506 080	-13 642 417	-14 098 065	-14 061 844	-14 112 549	-14 165 060	3,1
Toimintakulut	-129 790 157	-126 101 270	-129 393 888	-128 360 204	-129 625 970	-130 921 684	1,8
Toimintakate	-95 443 843	-95 002 955	-97 723 361	-96 692 343	-97 958 109	-99 253 823	1,8
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 996 557	-4 900 000	-1 081 700	-5 000 000	-5 100 000	-5 200 000	2,0
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0	
Nettokulut yhteensä	-100 440 400	-99 902 955	-98 805 061	-101 692 343	-103 058 109	-104 453 823	1,8

TASEYKSIKKÖ VESIHUOLTOLAITOS

TASEYKSIKKÖ VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Liikevaihto	4 170 092	4 456 000	4 681 300
Aineet ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-546 898	-577 100	-644 650
Palvelujen ostot	-710 312	-717 715	-726 947
Muut toimintakulut	-677 178	-695 352	-701 354
Aineet ja palvelut	-1 934 388	-1 990 167	-2 072 951
Henkilöstökulut	-741 545	-862 643	-849 948
Poistot			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 201 326	-1 130 900	-1 043 300
Poistot	-1 201 326	-1 130 900	-1 043 300
LIIKEVOITTO	126 582	472 290	715 101
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muille maksetut korkokulut	-91 928	-90 000	-85 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-91 928	-90 000	-85 000
Poistoerojen lisäys/vähennys	2 860	2 860	2 860
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	37 514	385 150	632 961

TASEYKSIKKÖ VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE

VASTAAVAA	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
PYSYVÄT VASTAAVAT			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	26 327	13 172	8
Muut pitkävaikutteiset menot	26 327	13 172	8
AINEELLISET HYÖDYKKEET	13 626 156	14 525 308	14 220 172
Maa- ja vesialueet	156 344	156 344	156 344
Rakennukset	1 392 886	1 926 520	1 755 312
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 510 676	12 275 397	12 177 635
Koneet ja kalusto	263 414	79 699	15 881
Keskeneräiset hankkeet	302 835	87 348	115 000
VAIHTO-OMAISUUS			
LYHYTAIKAISET SAAMISET	989 689	750 000	900 000
Myyntisaamiset	989 689	750 000	900 000
VASTAAVAA	14 642 172	15 288 480	15 120 180

INVESTOINTIEN TALOUSARVIO

Investointeihin myönnettävät määrärahat sidotaan investointiosassa erikseen kullekin investointikohteelle merkittyynt nettomäärään. Investointimäärärahoja tulee ja saa käyttää ainoastaan talousarviokirjasta ja kulloisenkin hankkeen hankelomakkeesta ilmenevään käyttötarkoitukseen.

	Kustannusarvio	Talousarvio 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
ELINKEINOPALVELUT				
3324	Paraisten Keskuspuisto / leikkipaikka			
Menot	-230 000	-205 000	0	0
Tulot	230 000	205 000	0	0
Netto	0	0	0	0
TEKNISET TUKIPALVELUT				
4015	Sote-keskus			
Menot	-350 000	-175 000	-175 000	0
7103	Kirkkolampi, hulevesijärjestelmän saneeraus			
Menot	-39 000	-39 000	0	0
Tulot	13 000	13 000	0	0
Netto	-26 000	-26 000	0	0
7104	Lillholmenin läppäsilta / katu- ja liikennejärjestelyjen muuttaminen			
Menot	-75 000	-50 000	-25 000	0
7105	Valaistuksen saneeraus, Lillholmen			
Menot	-20 000	-20 000	0	0
7106	Katujen perussaneeraus			
Menot	-1 050 000	-175 000	-220 000	-290 000
7107	Työmatkalaisten pyöräkatos, Brankiksen aukio			
Menot	-45 000	-45 000	0	0
Tulot	22 500	22 500	0	0
Netto	-22 500	-22 500	0	0
7400	Uudet asuinalueet, Valoniemi			
Menot	-294 000	-150 000	-144 000	0
7403	MAL-hanke, Pienen Rengastien opasteet ja huoltopisteet			
Menot	-61 000	-61 000	0	0
7408	Hulevesiverkon saneeraus ja laajennus			
Menot	-734 774	-100 000	-200 000	-200 000
7423	Sjöstrandintien rakentaminen			
Menot	-342 500	-80 000	0	0
7426	Liikenneturvallisuuksuunnitelman mukaiset liikenneturvallisuuksuustoimenpiteet			
Menot	-120 000	-30 000	-30 000	-30 000

	Kustannusarvio	Talousarvio 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
7503 Kirkkolammen reunukset, vaihe 2				
Menot	-257 141	-100 000	0	0
7505 Keskuspuiston kehittäminen				
Menot	-320 000	-20 000	-100 000	-100 000
7600 Liikenne- ja pysäköintijärjestelyt, Koivuhaan koulu				
Menot	-390 000	0	-390 000	0
7601 Paraisten vierasvenesatama, laitureiden saneeraus				
Menot	-400 000	0	-200 000	-200 000
7602 Torisillan saneeraus				
Menot	-800 000	0	-40 000	-600 000
7603 Nauvon Eteläsataman jälkihoito				
Menot	-50 000	0	0	-50 000
VESIHUOLTO				
7701 Verkostojen pistesaneeraukset				
Menot	-290 000	-150 000	-70 000	-70 000
7720 Puhdistamojen ylijäämälietteiden käsittely				
Menot	-75 000	-25 000	-50 000	0
7723 Sjöstrandintie, Nauvo				
Menot	-50 000	-20 000	0	0
7724 Saariston jätevedenpuhdistamot, saneeraukset				
Menot	-300 000	-10 000	-120 000	-50 000
7726 Pumppaamojen saneeraus 3 kpl				
Menot	-30 000	-10 000	-10 000	-10 000
7727 Rosklax vesilaitos Alu-poisto				
Menot	-30 000	-30 000	0	0
7731 Kärkullan linjan saneeraus				
Menot	-250 000	-50 000	-200 000	0
7742 Ersbyn kiertolinja				
Menot	-320 000	-10 000	-310 000	0
7743 Muddainen uusi vj ja jv n 500 m				
Menot	-390 000	-90 000	-200 000	-100 000

	Kustannusarvio	Talousarvio 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
7744 Valoniemen NO IV VV johdot				
Menot	-150 000	-100 000	-50 000	0
7745 BET ASB linjojen saneeraus				
Menot	-650 000	-150 000	-250 000	-250 000
7746 Norrbyn jätevedenpuhdistamon pintakuivatusjärjestelmät				
Menot	-30 000	-30 000	0	0
7747 Verkostojen pistesaneeraukset				
Menot	-70 000	-10 000	-30 000	-30 000
7748 Pumppaamojen saneeraus 4 kpl				
Menot	-80 000	-40 000	-20 000	-20 000
7900 Saaristo, vesimittarit				
Menot	-20 000	0	-20 000	0
7901 Norrby JVP				
Menot	-50 000	0	-50 000	0
7902 Skräbböle, aluesaneeraus				
Menot	-230 000	0	-115 000	-115 000
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ				
Menot	-8 593 415	-1 975 000	-3 019 000	-2 115 000
Tulot	265 500	240 500	0	0
Netto	-8 327 915	-1 734 500	-3 019 000	-2 115 000

	Kustannusarvio	Talousarvio 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
5117 Houtskarın päiväkoti				
Menot	-58 000	-58 000	0	0
5317 Paraisten luovuukskeskus, Koulukatu				
Menot	-18 660 000	-4 000 000	-8 900 000	-5 610 000
5319 Träskin koulu				
Menot	-400 000	-400 000	0	0
5339 Utön koulu, remontti				
Menot	-103 030	-40 000	0	0
5346 Vapparintie, palloiluhalli				
Menot	-1 340 000	-1 340 000	0	0
5900 Satuniityn suunnittelu				
Menot	-12 000	0	-12 000	0
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ				
Menot	-20 573 030	-5 838 000	-8 912 000	-5 610 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-20 573 030	-5 838 000	-8 912 000	-5 610 000

	Kustannusarvio	Talousarvio 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA				
6409 Grannas, terveysasema				
Menot	-37 000	-37 000	0	0
6508 Koivukoto				
Menot	-18 000	-18 000	0	0
6900 Malmkulla, uudet potilashuoneet				
Menot	-450 000	0	-450 000	0
6901 Koivukoto, uudet asunnot				
Menot	-50 000	0	-50 000	0
6902 Aurinkoinen, uudet tilat				
Menot	-20 000	0	-20 000	0
6903 Senioritupa				
Menot	-20 000	0	-20 000	0
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ				
Menot	-595 000	-55 000	-540 000	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-595 000	-55 000	-540 000	0
KAUPUNKI YHTEENSÄ				
Menot	-29 761 445	-7 868 000	-12 471 000	-7 725 000
Tulot	265 500	240 500	0	0
Netto	-29 495 945	-7 627 500	-12 471 000	-7 725 000

#palaparatiisia

Framnäs, Nauvo